

Plenum

Onsdag 2.12.2020 kl. 14.00—22.15

4. Debattinitiativ om Sannfinländarnas riksdagsgrupps alternativa budget för 2021

Debattinitiativ DI 9/2020 rd

Debatt

Talman Anu Vehviläinen: Ärende 4 på dagordningen är en debatt om sannfinländarnas riksdagsgrupps, samlingspartiets riksdagsgrupps, kristdemokratiska riksdagsgruppens och Liike Nyt-rörelsens riksdagsgrupps alternativa budgetar. Efter att de alternativa budgetarna presenterats följer ett anförande av finansminister Matti Vanhanen.

Efter ministerns anförande följer ett replikskifte, där det för varje alternativ budget reserveras en egen del. Efter replikskiftet fortsätter debatten som en snabbdebatt, där de anföranden som ledamöterna anmält sig för på förhand får vara högst 5 minuter långa. Talman konferensen rekommenderar att även de anföranden som hålls efter snabbdebatten är högst 5 minuter långa.

De alternativa budgetarna debatteras tillsammans i samband med det första debattinitiativet.

Debatt

14.05 Ville Tavio ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtoon voi tiivistää kolmeen kohtaan: Ensinnäkin veronkorotusten tie on käyty loppuun. Toiseksi EU:n elvytyspaketti on kaadettava. Kolmanneksi valtiontalous on tasapainotettava säästämällä ja lopettamalla ylivelkaantuminen. Tämä tehdään pitkässä juoksussa laittamalla valtion menokohteet tärkeysjärjestykseen.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa työ, teollisuus ja yrittäminen tulevat ensin. Tämä on perussuomalaisten arvovalinta mutta myös välttämättömyys, sillä Suomen kilpailukyky tarvitsee vahvistamista. Maailma on täynnä maita ja yrityksiä, jotka tekisivät mielellään suomalaisten työt ja valmistaisivat tuotteet, joita suomalaiset yritykset ovat tähän asti tuottaneet. On välttämätöntä varmistaa, että yritystemme ja teollisuutemme tuotanto ja työpaikat eivät siirry liian kovan verotuksen ja liioiteltujen ilmastotoimien vuoksi meitä enemmän saastuttaviin maihin.

Säästöjen tekeminen ei ole politiikassa mukavaa, ainakaan yleensä, mutta se on nykyisessä taloustilanteessa tarpeellinen ja vastuullinen tapa toimia. Perussuomalainen talouspolitiikka laittaa asiat tärkeysjärjestykseen. Ensin pitää säästää suomalaisten kannalta toissijaisista ja ei-välttämättömistä menoista, kuten kehitysavusta ja haittamaahanmuutosta. Marinin hallituksen arvovalinta oli korottaa omakotitalossa asuvien eläkeläisten lämmitysmenoja — ja lähettää kerätyt verorahat Afrikkaan. Korona-aikana tämä on erikoinen poliittinen valinta. Veroeurojen antaminen pois kehitysapuna ei elvytä Suomen taloutta.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Suomessa on kansa, joka ostaa käytetyt autot Ruotsista ja maksaa bensatankilla jopa 70 prosenttia veroa bensalitrasta. Hallitus näkee autoilijat vain maksumiehinä, ja lisäksi heitä syyllistetään saastuttamisesta. [Anneli Kiljusen välihuuto] Pelkästään Yhdysvalloissa ja Kiinassa on satoja miljoonia autoja, mutta silti ilmaston pelastaminen on täällä laitettu suomalaisen autoilijan harteille — kohtuutonta.

Perussuomalaisessa vaihtoehtobudjetissa esitetyillä säästöillä perumme autoilua kurittavat polttoaineiden veronkorotukset. Puolustamme suomalaista työtä, teollisuutta ja yrittämistä. Me palautamme yrityksiltä kerätyt päästökaupamaksut niille takaisin sekä edistämme ulkomaankauppaa poistamalla väylämaksut. Laskisimme työn verotusta ja alentaissimme Yle-veroa. Emme hallituksen tavoin leikkaisi kotitalousvähennystä. Yrityksien investointeja vauhdittamaan ottaisimme käyttöön Viron veromallin kaltaisen investointivauhdin. [Välihuuto vasemmalta]

Arvoisa puhemies! Lämmön ja liikenteen kaltaisten välttämättömyyksien veroja korottamalla ei ohjata ihmisiä luopumaan välttämättömyyksistä. Siinä tyhjennetään kansalaisten taskut, jotta hallituksella olisi siis varaa korottaa puoluetukia, palkata lisää erityisavustajia ja kasvattaa kehitysapua. Tämä ei perussuomalaisille käy.

Perussuomalaisille ei myöskään käy EU:n elvytyspaketti. Jättämällä pakettiin osallistumisen väliin Suomi säästäisi vähintään yli 4 miljardia euroa. EU:n elvytyspaketissa annettavat kokonaisvastuut ovat 13 miljardia, ja pahimmassa tapauksessa Suomen maksutaakka on pitkälti senkin yli. EU:n elvytyspaketti on taloudellisesti erittäin vahingollinen, eikä se ole edes tehokasta elvytystä, vaan elvytysrahat ollaankin laittamassa ilmastotoimiin. EU:n vallan laajentuminen talouspolitiikassa uhkaa myös paljon suurempaa asiaa: Suomen itsenäisyyttä. Elvytyspaketin myötä EU ottaa ensimmäisen yhteisen velkansa, muuttuu tulonsiirtounioksi ja saa oman verotusoikeuden. Suomalaisia veronmaksajia ei tule pistää muiden maiden huonosti hoidetun talouden maksumiehiksi. Jokaisen maan tulee vastata omista veloistaan.

Perussuomalaiset esittävät leikkauksia ei-työperäisestä maahanmuutosta aiheutuviin menoihin. Hallitsematon haittamaahanmuutto käynnistyy taas korona-ajan jälkeen ilman näitä perussuomalaisten ajamia muutoksia. Nyt on siis korkea aika vähentää Suomen houkuttelevuutta ei-työperäisen maahanmuuton kohdemaana.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiseen politiikkaan kuuluu vähäosaisten, sairastuneiden ja syrjäytyneiden suomalaisten auttaminen. Terapiatakuu toteutuessaan parantaisi mielenterveyspalveluiden saatavuutta ja vähentäisi sairauslomia ja ehkäisisi työkyvyttömyyttä. Tukisimme omaishoitajia, sillä omaishoidon tukeminen vähentää myös kalliimman hoitokoneiston tarvetta. Korottaisimme lääkekorvauksia. Auttaisimme ulosotossa olevia.

Perussuomalaiset ovat jokaisen suomalaisen puolella. Siksi me uskallamme laittaa Suomen kansallisen edun etusijalle. Perussuomalaiset tarjoavat ihmisille parempia mahdollisuuksia ansaita tekemällään työllä ja oikeutta päättää itse työllään ansaitsemiensa rahojen käytöstä. Perussuomalaiset tarjoavat Suomen kansalle syyllistämisen, verotuksen ja byrokratian sijaan vapautta.

14.11 Timo Heinonen kok (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hyvä pääministeri ja muut ministerit ja edustajakollegat! Elämme poikkeuksellisen haastavia aikoja. Maailmanlaajuinen covid-19-pandemia on koetellut meitäkin niin terveydellisesti kuin taloudellisesti. Kaikki eivät ole selvinneet.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Me kokoomuksessa olemme vakuuttuneita, että me parhaiten selviämme nyt ja tulevas-ta yhdessä. Me haluamme olla vastuullinen toimija niin vallassa ollessamme kuin opposi-tiossakin, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö meillä olisi ajatuksia, ideoita, ratkaisuja ja vaih-toehtoja. Me emme ole politiikassa etsimässä ongelmia vaan nimenomaan etsimässä on-gelmiin ratkaisuja.

Olemme antaneet tuen keväällä presidentti Niinistön johdolla julistetuille poikkeusoloil-le ja valmiuslain käyttönotolle. Olemme halunneet olla mieluummin veneen kölinä, va-kauttajana, kuin veneen heiluttajana, mutta olemme toki kertoneet, mitä toimenpiteitä pi-täisi tehdä ja mitä me olisimme tehneet toisin.

Kokoomus haluaa myös kiittää pääministeri Sanna Marinin hallitusta siitä, että olette näitä esityksiämme toteuttaneet — välillä vähän pidemmän tuumailun jälkeen ja joskus vasta pakon edessä, mutta parempi niinkin kuin ei lainkaan.

Muistatte varmasti keväältä kokoomuksen ohjeen ja kannustuksen: tehkää mieluummin enemmän ja heti kuin vähemmän ja myöhässä. Keväästä selvittiinkin varsin hyvin. Kiitos kaikille tähän työhön sitoutuneille, ja erityinen kiitos vastuullisesti toimineelle Suomen kansalle.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen suurin kritiikki on kohdistunut nimenomaan talou-denhoitoon ja erityisesti siihen, että hallitus ei ole kyennyt juurikaan esittelemään työllisyyttä vahvistavia keinoja.

Arvoisa pääministeri Marin ja valtiovarainministeri Matti Vanhanen, menot te olette kyllä huolestuttavankin hyvin osanneet päättää, tulopuolesta ei voi teille kiitettävää, edes hyväksyttävää arvosanaa antaa.

Vahva keskustavaikuttaja Seppo Kääriäinen tviittasi jo keväällä hallitukselle ohjeen: ”Puhukaa totta mutta rohkaiskaa.” Se on hyvä ohje, hyvä ohje myös vaikeina aikoina.

Viime viikolla entisen presidentin J. K. Paasikiven syntymästä tuli 150 vuotta. Paasiki-ven ohje suomalaisille oli samaa sukua: ”Tosiasioden tunnustaminen on kaiken viisauden alku.” Me kannustamme teitä, arvoisa hallitus, toimimaan avoimesti, määrätietoisesti, päättäväisesti ja yksiselitteisen selkeästi. Älkää antako suomalaisille väärää kuvaa ja usko-telko puolitotuksin.

Arvoisa puhemies! Suomalaiset ansaitsevat parempaa. Nykyisen vasemmistohallituk-sen ongelmanratkaisun kaava on ollut aina se kaikista helpoin mahdollinen. Ratkaisu on ol-lut lisävelanotto, lisävelkarahan jako, ja mikä vastuuttominta, samaan aikaan vasemmisto-hallitus on lykännyt kaikki välttämättömät päätökset eteenpäin.

Presidentti Niinistön muistutus ”tekemättä ei voi jättää” on muotoutunut valtiovarain-ministeri Matti Vanhasen suussa ja pöydällä muotoon: tekemättä voi jättää niin kauan kuin velkarahaa saa. Arvoisa hallitus, sitä ei loputtomiin saa, ja joku joutuu tämän teidänkin vel-kapesänne hoitamaan.

Hyvät suomalaiset! Nykyiselle velkarallille on olemassa myös vastuullinen vaihtoehto. Se on uskoa huomiseen vahvistava, suomalaisiin luottava. Se on Toivon polku. Kokoo-muslainen vaihtoehto on vastuullinen ja luottava. Sen peruskivi on suomalaisessa työssä ja yrittäjyydessä, tukipilarina välittäminen.

Kokoomuksen vaihtoehtobudjetti toisi välittömästi töitä useammalle kymmenelletuhan-nelle suomalaiselle, se näkyisi monen perheen arjessa, ja tämä sisältää myös välttämättö-mät työllisyystoimet sen eteen, että jopa yli 120 000 suomalaista ja suomalaisen lapsen vanhempaa saisi työtä, pysyvän työpaikan. Ainon ja Leon perheissä ensi vuosi olisi näin paljon parempi. Vanhemmillä olisi mieluummin työtä kuin vain tukia. Niitäkin toki tarvi-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

taan, kun pahin hetki koittaa — mutta työtä, arvoisa työministeri Haatainen, työtä suomalaiset haluavat, varmaa toimeentuloa ja oikeutta tehdä.

Kokoomus keventäisi kaikkien suomalaisten, eläkeläisten ja työtätekevien, verotusta merkittävästi. Ihan jokaiselle suomalaiselle jäisi enemmän rahaa käyttöön. [Perussuomalaisten ryhmästä: Paitsi autoilijoille!] Myös uusia työpaikkoja syntyisi, kun yrittäjät ja työntekijät voisivat näistä ratkaisuista yhdessä paikallisesti sopia. Virtasen perheessä, Phuengin perheessä ja eläkeläispariskunnan Arjan ja Jaakon kodissa käyttöön jäisi hieman enemmän rahaa.

Me peruisimme keskustan ja vasemmistohallituksen tekemän kotitalousvähennyksen leikkauksen. Itse asiassa korottaisimme kotitalousvähennystä [Antti Kurvinen: Verot valtion maksettavaksi!] ja tekisimme yli 75-vuotiaille superkotitalousvähennyksen.

Myös perheiden lapset ja nuoret voisivat luottavaisemmalla mielellä lähteä kouluun ja jatko-opintoihin. Me emme nimittäin palkkaisi opetusministeri Li Anderssonin mallilla lisäopettajia vain omaksi ministerikaudeksemme vaan me palkkaisimme opettajat ammattikouluun pysyviin virkoihin. [Paavo Arhinmäki: Vähän niin kuin viime kaudella, jolloin te potkitte niitä pihalle! — Antti Kurvinen: Velalla veronalennuksia!] Näin tekisimme myös peruskoulussa ja varhaiskasvatuksessa.

Me alentaissimme varhaiskasvatusmaksuja niin, että jokaisella lapsella olisi aina mahdollisuus hyvään suomalaiseen varhaiskasvatukseen. Se on parasta ennaltaehkäisevää työtä, mitä voimme antaa.

Me uskomme, että kannettu nuori ei koulussa pysy. Me emme siis kannata opiskelupakkoa, oppivelvollisuuden pidentämistä. Me käyttäisimme nämä varat siihen, että nuoret pärjäisivät paremmin jo peruskoulussa ja toisella asteella. Lisää opettajia, lisää opinto-ohjausta, lisää erityisopetusta, lisää koulukuraattoreita, pienemmät ryhmäkoot, oikeus pienryhmäopetukseen, lisää henkilökohtaista välittämistä — sitä nuoremme tarvitsevat.

Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveydenhoidon ongelmat eivät myöskään ratkea uutta hallintoa luomalla. [Antti Kurvinen: Vastustatte sote-uudistusta!] — Eivät ne ratkea myöskään uusia maakuntaveroja rakennellen, edustaja Kurvinen.

Kokoomus haluaa ikäihmisten avuksi lisää hoitajia pelkkien puheiden sijaan. Meille se tarkoittaa lisää hoitajia ympärivuorokautiseen hoitoon, meille se tarkoittaa lisää hoitajia kotihoitoon ja kotipalveluihin. Arja ei enää pärjää yksin kotonaan, ei hänen paikkansa ole vielä hoivakodissakaan. Arjalle paras paikka on oma koti, ja me haluamme, että Arja siellä voi autettuna ja tuettuna elää. Eikö se ole inhimillistä? Etkö sinäkin toivo sellaista omalle kohdallesi? Minä toivon, jos iäkkääksi saan elää. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Vastuu näkyy niin taloudenpidossa kuin huolehtimisessa läheisistämme ja kanssaihmisistämme. Välittäminen näkyy myös siinä, että pidämme huolta luonnosta ja ympäristöstä ja ilmastosta. [Puhemies koputtaa] Suomalaisilla on oikeus vaatia päättäjiltään enemmän ja parempaa. [Puhemies koputtaa] Se on Toivon polku. Se on polku, jota konttaa pieni Kaarlo, jota kävelevät Thao ja Vihtori, jota töihinsä kiiruhtavat Pirre ja Marjo ja jota rollaattoriinsa ja hoitajaansa tukien astelee Hannu. [Antti Kurvinen: Yksityisyydensuoja!] Ihmiset saavat vaatia parempaa. Tässä se on kirjaksi nidottuna; se on Toivon polku. [Puhemies koputtaa] — Tuon teille, pääministeri, oman kappaleen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä kohtaa haluan huomauttaa yleisesti, että puhujapöytä ei saa olla erillisiä havaintovälineitä.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

14.19 Päivi Räsänen kd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetissa huomioidaan koronakriisin aiheuttama vaikea taloustilanne. Kunnat, sairaanhoitopiirit, yritykset sekä työnsä ja toimeentulonsa menettäneet ihmiset tarvitsevat tässä tilanteessa tukea.

On perusteltua ottaa velkaa kriisin keskellä. Samalla tarvitsemme päätökset sellaisista rakenteellisista uudistuksista ja työllisyystoimista, jotka antavat luottamuksen siihen, että veloista vielä selviydytään. On surkeaa, että hallitus ei ole saanut aikaan tarvittavista työllisyystoimista vielä minkäänlaisia esityksiä. Toivottavasti saisitte tähän vauhtia kristillisdemokraattien työllisyyspaketista, jonka julkaisimme viime viikolla vaihtoehtobudjetin yhteydessä.

Olisi myös pitänyt perua sellaiset hallitusohjelman hankkeet, jotka lisäävät pitkällä aikavälillä kuntien, yritysten ja suomalaisten veronmaksajien taakkaa. Kymmenien miljardien velanotosta huolimatta hallitus on ryhtynyt merkittäviin veronkiristykseen. Tässä tilanteessa tarvitsemme veronkiristysten sijaan veroelvytystä pitääksemme talouden pyörät pyörimässä.

Eduskuntaryhmämme esittää useita kohdennettuja verokevennyksiä, joilla parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä sekä ihmisten toimeentuloa. Esitämme polttoaineveron kevennystä, lämmityspolttoaineiden veronkiristymisen perumista sekä kotitalousvähennyksen palauttamista hallituksen viime vuoden leikkausta edeltävälle tasolle. Samalla esitämme tuloverotuksen keventämistä niin, ettei kenenkään palkansaajan verotus kiristyisi ensi vuonna. [Oikealta: Toisin kuin hallitus!] Yrittäjyyttä tukisimme nostamalla arvonalisäverovelvollisuuden alarajaa 20 000 euroon.

Koronakriisin myötä lapsiperheiden taloudelliset haasteet ovat lisääntyneet. Talouden pitkän aikavälin merkittävin ongelma, syntyvyyden vähentymisen aiheuttama väestön ikärakenteen vääristymä, ei ole hävinnyt mihinkään ajankohtaisen koronakriisin aikana. Esitämme useita parannuksia lapsiperheille. Lapsen saaville perheille ehdotamme 1 000 euron kertaluontoista lisälapsilisää. Ottaisimme myös käyttöön tuloverotuksen lapsivähennyksen. Lisäksi esitämme monilapsisten perheiden varhaiskasvatuserätyyden keventämistä niin, että sisarusten maksut poistettaisiin kokonaan. Tämä lisäisi työllisyyttä ja parantaisi lapsiperheiden asemaa.

KD panostaisi myös oppisopimuskoulutukseen ja torjuisi syrjäytymistä etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan avulla. Toisen asteen opiskelijoiden oppimateriaalilisää korotettaisiin ja se ulotettaisiin koskemaan entistä useampia perheitä.

Oppivelvollisuuden laajentamista ei tässä tilanteessa pidä toteuttaa. [Oikealta: Ei niin!] Hallituksen uudistus uhkaa romuttaa toisen asteen opintojen laatua, kun resurssit kohdennetaan liian myöhään ja niistäkin suuri osa oppimateriaaleihin ja koulumatkoihin. Hallituksen lupaama rahoitus kaiken lisäksi ei riitä korvaamaan kaikkia uudistuksesta syntyviä lisäkuluja.

Lapsiperheiden tilanteen lisäksi kannamme huolta terveydenhoidosta, erityisesti vanhusten hoidon tilasta. Uuden hoitajamitoituksen täytäntöönpano on siirretty usean vuoden päähän, käytännössä seuraavan hallituksen vastuulle. Moni hoivaa nyt tarvitseva vanhus ei näe tuota päivää. KD-eduskuntaryhmä lisäisi välittömästi 50 miljoonaa euroa vanhusten hoidon ja saattohoidon tason parantamiseksi ja lisähenkilöstön palkkaamiseksi. Samalla esitämme omaishoidon tuen muuttamista verovapaaksi tuloksi.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Vastoin eduskunnan selkeää tahtotilaa hallitus on jättänyt ruoka-apua jakavien yhdistysten tuen pois talousarviostaan. Vaadimme pysyvää määrärahaa tähän sekä selkeitä sääntöjä tuen jakamiseen.

Palauttaisimme myös keliakiakorvauksen ja ottaisimme käyttöön terapiatakuun.

Verotuksen painopistettä on siirrettävä ympäristölle ja terveydelle haitallisiin tuotteisiin. Kevenyttäisimme hedelmien ja kasvien verotusta ja ottaisimme käyttöön terveysperusteisen veron tuotteisiin lisätulle sokerille.

Emme hyväksy Suomen osallistumista EU:n elpymisvälineeseen ja vastustamme unionin sisäisten tulonsiirtojen ja yhteisvastuullisuuden kasvattamista. Suomihan saa uudesta elpymisvälineestä noin 3 miljardia euroa ja joutuu maksamaan siitä 6 miljardia. Vuositasolla osallistuminen EU:n elpymispakettiin lisää suomalaisten veronmaksajien taakkaa yli 200 miljoonalla eurolla vuodessa vuosina 2028—58. Kun EU on kerran ottanut käyttöön yhteisvastuulliset rahanjakomekanismit, on todennäköistä, että niiden kokoa tullaan jatkossa kasvattamaan. Kristillisdemokraattien linja merkitsisi jo ensi vuodelle 85 miljoonan euron säästöä jäsenmaksuissa.

Kokonaisuudessaan ryhmämme esittää maltillisia määrärahalisäyksiä. Elvyttäisimme taloutta tarkkaan harkituilla ja kohdennetuilla verokevennyksillä, ja vaihtoehtomme on tasapainoinen, sillä esitämme samalla, miten rahoitamme uudistuksemme. Tulopuolta vahvistaisimme muun muassa terveysperusteisen veron käyttöönotolla ja rajaamalla työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovapautta. Uudistaisimme myös asumistukijärjestelmää, ja kertaluontoisia lisätuloja ryhmämme vaihtoehdossa saataisiin perumalla Ilmasto-rahaston pääomittaminen sekä vähentämällä Sitran pääomaa. Sitralta tuloutettavat varat käyttäisimme kertaluonteisiin avustuksiin yritysvetoisille kehityshankkeille, joiden avulla voidaan saada uutta kasvua.

Vaihtoehtobudjetin yhteydessä esitimme työllisyyspaketin, jonka avulla voitaisiin taivota jopa 100 000:ta uutta työllistä lähivuosien aikana.

14.27 Harry Harkimo liik (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Aivan aluksi haluaisin kiittää hallitusta. Se on kuitenkin kohtuullisen johdonmukaisesti pysynyt viemään meitä ulos koronasta. Toivoa on, jos pandemia alkaa lähempänä joulua rauhoittua ja rokotukset voisivat alkaa heti ensi vuonna. Tätä yhteisten ponnistusten saavutusta ja kuvaa ei pitäisi tietopyyntöjen sumuverhoon kääriytyillä sähköpostivuodoilla pilata.

Sitten näihin seurauksiin. On selvää, että valtio velkaantuu tänä ja ensi vuonna ennätysvauhtia. Kansalaisten on vaikea pysyä miljardien perässä. Opposition rooliin kuuluu arvostella ja kirittää hallitusta, mutta kyllä tässä on syntynyt kova huoli lasten ja lastenlasten tulevaisuudesta. Tilanne oli huono jo ennen koronaa, eli nyt on entistä kovempi tarve saada työllisyys nousuun. Vain yrittämällä ja työtä tekemällä saadaan velkakierre poikki. Nelihenkisen perheen velkataakka on nyt 100 000 euroa valtionvelkaa, ja se kasvaa vauhdilla. Velkaa on vauvasta vaariin. Mukana eivät ole kuntien velat. Kyllä tämän pitäisi pysäyttää meidät kaikki miettimään. Seuraavat sukupolvet nämä kuitenkin maksavat joko veronkorotuksina tai palveluiden leikkauksina, jos emme pysty purkamaan turhia rakenteita ja toimimaan tehokkaammin.

Hallitus lähetti elokuun budjettiriihestä työllisyyspäätöksiä työmarkkinapöytäan toiveena, ettei se itse joudu tekemään niitä. Työmarkkinajärjestöt saivat kolmessa kuukaudessa aikaiseksi vain yhdenmukaisen someviestin siitä, että mitään tulosta ei syntynyt. Pallo on takaisin hallituksella, ja pian on päätöstenteon aika, ja päätöksiä tarvitaan vielä paljon.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Hallituksen pitää kantaa vastuu. Työllisyyden vahvistaminen on keskeinen osa julkisen talouden parantamista, eikä näitä päätöksiä voida delegoida muualle. Työttömyysturvaa pitää uudistaa niin, että työn tekeminen on aina kannattavaa. Paikallista sopimista pitää lisätä ja tuoda työntekijöiden edustus mukaan yritysten hallituksiin. Yritysten verotusta pitää uudistaa niin, että se tukee investointeja, kasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä. Investointi on hieno termi, mutta kyse on siitä, että vaikkapa tehtaan omistajalla on luottoa ja uskoa hankkia uusia koneita ja palkata työvoimaa. Työviikko voi tulevaisuudessa olla vaikka nelipäiväinen, kun viides päivä yhdessä käytetään koulutukseen.

On hyvä muistaa, että Suomen työllisyys oli Pohjoismaita jäljessä jo ennen koronaa. Siksi näillä työllisyyspäätöksillä ei voi pelata aikaa. Nyt näyttää siltä, ettei hallitus halua tällä kaudella näihin ongelmiin hakea ollenkaan ratkaisuja, vaan koronaa varten otetuilla velkamiljardeilla yritetään pitää luurangot kaapissa. Miten oikeasti voi olla niin, ettei hallitusohjelmaa pidä tässäkään tilanteessa kirjoittaa uusiksi? Valtiovarainministeri Vanhanen paljasti hallituksen toimintakyvyn sanoessaan, ettei tällä porukalla uskalla avata yritysverotusta, kun kukaan ei pysty ennustamaan, mitä sieltä tulee. [Naurua]

Arvoisa puhemies, ärade talman! Vanhasen puheenvuoro on karu kuvaus hallituksen toimintakyvystä. Ennustettavuus hallituksen päätöksistä puuttuu, ja epävarmuus tulevaisuudesta estää ja hidastaa investointeja Suomeen. Ilman niitä ei synny kasvua ja hyvinvointia. Ministerit ovat puhuneet pääomatulojen progressiivisesta verotuksesta ja vaikkamistä. Nämä juuri ovat niitä puheita, jotka syövät ennustettavuutta.

Syömävelkaa otetaan kiihtyvällä vauhdilla. Kakkua ollaan mielellään jakamassa sinne ja tänne, mutta liian vähän on huolta siitä, miten kakkua pystyttäisiin kasvattamaan. Hallitus on pannut velkamiljarit menemään mutta ei ole tehnyt yhtään mitään yritysten, työn ja työllisyyden tulevaisuuden puolesta. Keskustan puheenjohtaja ehti jo avata vaalityön ehdottamalla uutta korkeakoulua maakuntiin ohi hallitusohjelman. Ainakin Porissa, Seinäjoella ja Mikkelissä toivo heräsi. Tuskin tätäkään heittoa ennen kevään kuntavaaleja ammutaan alas. Näyttää vahvasti siltä, että tämä hallitus ei kykene mihinkään uudistuksiin vaan että koronan varjossa otetaan velkaa ja pidetään omat äänestäjät tyytyväisinä.

Olemme keskittyneet koronan hoitoon, ja hyvä niin, mutta nyt on kiire alkaa uudistua. Teemme kaiken kuten aina ennenkin ja turvaamme vanhaan ja turvalliseen. Puolustamme ja roikumme vanhoissa rakenteissa, vaikka niistä luopuminen olisi elintärkeää tulevaisuuden rakentamiseksi. Tärkeät päätökset jäävät tekemättä, ja niitä siirrellään pelokkaasti työryhmiin. Tässäkin salissa ovat monet vaatineet eteläisen EU:n velkaantuneilta mailta rakenneuudistuksia. Hyvä on vaatia, vaikka itse emme pysty niitä tekemään.

Antti Rinne väitti eduskuntavaalien alla bussikuskina tietävänsä yhteisen suunnan. Valitettavasti demarien, hallituksen ja sitä kautta Suomen suunta on täysin hukassa. Kompassi katosi pimeään metsään ja otsalampusta loppui patteri. Tämä työmarkkinajärjestöjen epäonnistuminen on tuorein esimerkki siitä, kuinka saavutetuista eduista ei tingitä. Suomi jähmettyy jäykkien rakenteiden takia eikä kykene uusiutumaan ja hakemaan kasvua, investointeja ja uusia työpaikkoja. Työ ei tunnu olevan hallituksen ykkösasia, vaikka pitäisi. Velkaa otetaan ja avustuksia jaellaan, vaikka kaikki menot lopulta voidaan hoitaa vain töitä tekemällä.

Liike Nyt haluaa kannustaa yrityksiä panostamaan tulevaisuuteen ja palkkaamaan ihmisiä. Ehdotamme, että yrityksen voittojen verotus sidotaan investointeihin. Mikäli niitä olisi esimerkiksi 30—50 prosenttia voitosta, veroja ei tarvitsisi maksaa. Työntekijöiden edustus pitää saada mukaan yritysten hallituksiin ja paikallista sopimista pitää lisätä. [Puhe-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

mies koputtaa] Ansiosidonnainen työttömyysturva pitää porrastaa. Kotitalousvähennystä pitää korottaa 5 000 euroon talouskohtaisena, jotta se olisi oikeudenmukainen kaikille. [Puhemies koputtaa] Ja lopuksi: bensaveron korotuksen vastustaminen on parasta elvytystä koko Suomeen — ei senttiäkään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Vanhanen, 7 minuuttia.

14.35 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä päivä parlamentaarisessa vuodenkierrossa. Koko syksyn oppositio on kyennyt läpivalaisemaan myös kriittisesti hallituksen budjettiesitystä ja veroesityksiä, ja nyt on aika arvioida toisinpäin. Kieltämättä mieli tekisi roastata yksityiskohtia kunnolla, mutta yritän kuitenkin keskittyä vaihtoehtojen päälinjoihin.

Elämme edelleen aikaa keskellä pandemiaa. Olemme toistaiseksi selvinneet niin terveys- kuin talouskriisistäkin pienemmin vaurioin kuin monet muut maat, ja on syytä toistaa moneen kertaan sanottu: taudin pitäminen hallinnassa on lähiaikojen vaikuttavinta talouspolitiikkaa.

Kuluneen vuoden aikana on annettu peräti seitsemän lisätalousarviota. Arvostan sitä yleistä laajaa yksituumaisuutta, jolla eduskunta on niitä käsitellyt. Toki oppositiorhymillä on ollut yksittäisiin määrärahaesityksiin muutosvaatimuksia — muun muassa kaikkein pienituloisimmille annettu epidemiakorvaus herätti kovaa vastustusta. Kokonaisuudessaan kuitenkin eduskunnan tilannekuva on ollut yhteneväinen. Valtion täytyy pehmentää iskuja kansalaisten, yritysten ja kuntien puolesta akuutissa kriisissä.

Oppositio teki syyskuussa tämän syyskauden yhteisen välikysymyksen. Siinä arvosteltiin hallitusta velkaantumisesta ja annettiin ymmärtää, että oppositiossa on yhteinen valmius koviinkin työllisyystoimiin. Palaan nyt tähän, koska kyllä silloin jäi kaivelemaan se, että keskellä kriisiä, jossa tarvitaan poliittista hallitusta ja sen toimintakykyä päivittäin ja viikoittain, ei olisi ollut mahdollisuutta kuukausien hallitusneuvotteluihin, jos välikysymyksessä olisitte onnistuneet, vaan hallitus olisi pitänyt perustaa seuraavien päivien aikana. Silloisessa keskustelussa ei käynyt selväksi, onko oppositiolla todella yhtenäinen työllisyyspolitiikka, jota se peräänkuulutti hallitukselta. Nyt kun vaihtoehtoja voidaan lukea näistä vaihtoehtobudjeteista, syy käy ilmeiseksi: oppositiolla ei ole yhtenäistä vaihtoehtoa työllisyyteen, [Välihuutoja] saati kykyä muodostaa uutta hallitusta. Sama koskee verotusta — kokoomus korostaa haittojen verotusta, perussuomalaiset taas vähentäisivät haittojen verotusta. Kokoomus kiristäisi haittoja enemmän kuin hallitus esittää, perussuomalaiset menisivät toiseen suuntaan. Ja saattaa olla, kun on kuunnellut viime päivien keskustelua, että edes EU-politiikasta ette löytäisi yhteistä linjaa. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Perussuomalaiset ovat omassa vaihtoehdossaan suorastaan hämmästyttävällä tarkkuudella päätyneet samaan alijäämään hallituksen kanssa — eroa on noin 70 miljoonaa euroa, joka on noin promillen luokkaa valtiontaloudessa. Tämähkö on se pitkällä aikavälillä tapahtuva velkaantumisen hillintä, 70 miljoonaa euroa vuodessa? [Leena Meren välihuuto]

Perussuomalaisten tarjous sisältää sinänsä monia kauniita ajatuksia sisältäviä lisäsatsumuksia ja veronkevennyksiä. Rahoituskeinot toimivat valitettavasti vain opposition varjobudjetin paperilla, esimerkiksi vaatimanne puolen miljardin euron säästö kehitysavusta tarkoittaisi voimassa olevien sitoumuksienkin rajua leikkaamista. En usko, että jos perussuomalaiset joskus saisivat ulkoministerin salkun, te olisitte esittämässä hallituksessa tätä. Vastaavalla tavalla myös maahanmuutosta on mahdotonta säästää esittämiänne useita sa-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

toja miljoonia euroja ensi vuonna — erityisesti kun uusien turvapaikanhakijoiden määrä on muutoinkin hyvin alhainen verrattuna vuosien takaiseen tilanteeseen.

On perussuomalaisten vaihtoehdossa kuitenkin myös nykyiseen tilanteeseen osuvaa pohdintaa. Olen sanonut, että laajasti täytyy arvioida kaikkia niitä keinoja, joilla voitaisiin lisätä yritysten investointihalukkuutta ja kilpailukykyä, ja sitä olette keskusteluun nostaneet.

Kokoomuksen vaihtoehdossa kysymyksiä herättää se, että mittavien veronalennusten ja tuntuvien lisämenojen summana kokoomuksen laskukone on raksuttanut miljardiluokan euron säästöt, miljardia pienemmällä alijäämällä kuin hallitus. Kokoomuksen laskelman rinnalla kuitenkin on otettu myös eduskunnan tietopalvelun arvio tehdyistä esityksistä, ja tietopalvelun arvio teidän reformeistanne on pakkasella 947 miljoonaa euroa, [Eduskunnasta: Ohhoh!] eli ei miljardia plussalla vaan miinuksella. Lähes miljardi euroa lisävelkaa — aikamoinen uutinen tälle päivälle. [Antti Kurvinen: Vika laskurissa? — Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Miten kokoomus on sitten saanut omat lukunsa näyttämään velkaa vähentäviltä? Epärealistisella dynamiikalla. Esimerkiksi yli 75-vuotiaiden ylimääräinen kotitalousvähenness pienentäisi kokoomuksen mukaan verotuloja 32 miljoonaa euroa mutta vähentäisi hoivamenoja kerralla 330 miljoonalla eurolla, kymmenkertaisella määrällä. Hyötysuhde olisi todella mainio, kymmenkertainen. Jos tämä toimii, niin kannattaisi varmaan menetelmää käyttää paljon paljon laajemminkin. [Timo Heinonen: Miksette kokeile?] Tiedätte varmasti entisenä valtiovarainministeripuolueena, ettei tällaisia lukuja voida oikeassa budjetissa käyttää. Sitä paitsi ikärajaa selvitettiin viime vaalikaudella kokoomuksen johdolla ja todettiin lähtökohtaisesti perustuslaillisesti hankalaksi. [Välihuutoja]

Arvoisa puhemies! Sama kaiku on myös kristillisdemokraattien vaihtoehdossa. Teilläkin toivomusten lipas on rahoitettu varsin epärealistisilla tuloilla — rahoitatte pysyviä veronalennuksia ja mittavia lisämenoja kertaluontoisella rahoituksella, kuten Sitralta otettavilla rahoilla ja Ilmatorahaston pääomituksen perumisella. Utopistinen lienee sekin ajatus, että jo ensi vuoden budjetissa terveysverolla voitaisiin kerätä 250 miljoonaa euroa tai EU:n jäsenmaksuja alentaa 85 miljoonalla eurolla.

Nyt-liikkeelle sanoisin, että lukekaa hallitusohjelmaa — sieltä voitte ennakoivalla tavalla arvioida muun muassa sen, millä tavalla yritysten ja pääomien verotusta tullaan kohtelemaan tällä vaalikaudella.

Arvoisa puhemies! Kiitän oppositioryhmien esityksiä. Niiden eteen on selvästi nähty vaivaa, mutta ei kuitenkaan ihan vielä riittävästi. Vaihtoehtoa oppositioryhmillä ei ole esittää hallituksen talouspolitiikalle.

Puhemies Anu Vehviläinen: Muistutan menettelytavasta, että käsittelemme nytten aina tietyn ajan kunkin oppositiopuolueen vaihtoehtobudjettia, ja nyt pyydän ottamaan vastauspuheenvuoron, jotka haluavat käyttää puheenvuoron tässä perussuomalaisten vaihtoehtobudjetin yhteydessä.

14.42 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin arvokasta, että näin koronavaiheiden keskellä parlamentarismi toimii ja oppositiopuolueet ovat tuottaneet omat vaihtoehdot hallituksen budjettiesitykselle. Täytyy sanoa, että siihen nähden, kuinka paljon täällä salissa on koko syksyn perussuomalaisten taholta käytetty ääntä velkaantumisesta — kuinka on sanottu, että hallitus ottaa liikaa velkaa, kohdentaa

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

väärin — on kyllä suuri uutinen, että perussuomalaiset ovat valmiita hyväksymään 99,9 prosenttia siitä velkaantumisesta, joka sisältyy hallituksen budjettiin. [Antti Kurvinen: Kansallinen yhtenäisyys!] Sen sijaan ei ole uutinen se, että perussuomalaiset olisivat valmiita leikkaamaan kehitysapua, esimerkiksi lisääntymisterveyden viemistä maailmalle tai ihmisten auttamista heidän lähtömaissaan, ja samaan aikaan sitten kuitenkin moittivat turvapaikkapolitiikka. [Puhemies koputtaa] Mutta se, että suomalaisesta luonnosta olette näin paljon valmiita leikkaamaan, on yllätys monelle suomalaiselle.

14.43 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kiitos valtiovarainministeri Vanhaselle, että näitte hyvääkin perussuomalaisten vaihtoehdossa, esimerkiksi näiden yritysten veronkevennysten osalta. Hieman toki itseäni hämmästyttää, kun opetusministeri kuitenkin esittää hallitukselle yrittäjien verotuksen tuntuvaa korotusta noiden osinkoveron korotusten myötä. En tiedä, mitä hallitus sitten aikoo tehdä, mutta ennakoitavuutta tarvittaisiin.

Perussuomalaiset ovat jatkuvasti täällä sanoneet, että nyt korona-aikana täytyy elvyttää. Se on aivan selvää. Se myös johtaa siihen, että suurin osa maailman maista tällä hetkellä kieltämättä velkaantuu. Oleellista on kuitenkin se, käytetäänkö nämä veroeurot kotimaan elvytykseen vai ei. Kun te lähetätte kehitysapua — jota te muuten lisäätte noin 170 miljona ensi vuodelle — Irakiin ja Somaliaan, niin miten se elvyttää Suomen taloutta? Perussuomalaiset haluaisivat nimenomaan käyttää nämä meidän rahat kotimaiseen työhön, teollisuuteen ja yrittäjyyteen.

14.45 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tämä on tärkeä päivä. Kun kritisoi, pitää esittää vaihtoehtoja, ja kyllähän näistä kaikista vaihtoehtobudjeteista, mitä oppositiorhytmät esittivät, on havaittavissa, että aika samoilla linjoilla ollaan — myös perussuomalaiset. Perussuomalaiset ottaisivat tässä koronakriisissä suurin piirtein yhtä paljon velkaa kuin hallituskin omassa budjettiesityksessään ottaa. Ehkä isoimpana muutoksena voi sanoa sen, että mitään työllisyystoimia en löytänyt perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista. [Leena Meren välihuuto] Siellä ei ole mitään toimia, millä saisi realistisesti kymmeniätuhansia työpaikkoja — hallitus kyllä saa. [Eduskunnasta: Velkaa hallitus saa!]

Arvoisa puhemies! Eräs pitkään toiminut poliitikko tapasi sanoa, että hän on yön yli nukkuttuaan muuttanut kantaansa, että hän on yön yli nukkuja. Kyllä itselläni on tullut semmoinen olo, että edustaja Halla-aho, oppositiojohtaja, on myös tämmöinen yön yli nukkuja, sillä tässä hänen vaihtoehtobudjetissaan on nyt lisäyksiä maatalouslomitukseen, maataloustukiin ja puuntuotannon tukiin, ja vielä eilen hän oli kepulaisia tukiaisia vastaan. [Hälinää] Kysynkin nyt, arvoisa puhemies: onko Halla-aho keskittämisen linjalla, vai Timo Soinin ja Veikko Vennamon tapaan hajauttamisen ja maaseudun asialla?

14.46 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Julkisen talouden ongelmat ovat rakenteellisia. Menopuolella toki on joitakin momentteja, joista voidaan leikata heti ja ronskilla kädellä, ja vastaava raha voidaan siirtää johonkin, missä se edistää suomalaisten hyvinvointia. Suuressa kuvassa menoja ei kuitenkaan saada koskaan kuriin, jos ei tehdä politiikkapäätöksiä, joilla ehkäistään ja vähennetään menojen aiheuttajia. Jos katsoo vuotaa, ei ole järkevää investoida ämpäreihin ja rätteihin, vaan katossa olevan reiän tukkimiseen. Sosiaaliturvamenojen kasvua ei saada koskaan kuriin, jos maahan tuodaan sosi-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

aaliturva-asiakkaita ulkomailta. Työllisyyttä ja verotuloja ei saada koskaan lisättyä, jos ei tehdä politiikkapäätöksiä, jotka lisäävät yrittämisen ja työn vastaanottamisen kannattavuutta. Näitä ongelmia ikävä kyllä ei voida ratkaista yhden vuoden aikajänteellä. [Antti Kurvinen: Miksette vastannut?]

14.47 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kaivattiin jo perussuomalaisilta työllisyyskeinoja, mutta täytyy kiinnittää huomiota myös siihen, että perussuomalaisten ehdotus vähentäisi noin 30 000 työpaikkaa seuraavan puolentoista— kahden vuoden aikana. Jos tätä 3 miljardin suuruusluokkaa olevaa elpymispakettia ei oteta vastaan ja varovasti arvioidaan, että 100 000 per työpaikka sillä saadaan aikaiseksi lähivuosina, niin silloin se tietää 30 000 työtöntä enemmän. Se on nyt se perussuomalaisten peruslinja tässä vaihtoehdossa [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] sen ohella, että siellä ei varsinaiseen työllisyyteen kiinnitetä huomiota.

Kun tuohon maahanmuuttoon edustaja Halla-aho aina päätyy, oli asia mikä hyvänsä, [Eduskunnasta: Pakkomiele!] niin tämän kehitysyhteistyöleikkauksen tuloksena — varsinkin kun teidän tavoitteenanne on, että kaikki Euroopan maat tekisivät samansuuntaisia toimia — olisi lähtömuuton voimakas lisääntyminen. Paine Eurooppaa kohtaan lisääntyy, ja maahanmuutto-ongelmat kärjistyvät rajusti, [Puhemies koputtaa] jos näin isoja leikkauksia kehitysyhteistyöhön tehdään. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

14.48 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä nyt oli valtiovainvaliokunnan puheenjohtajalta aika erikoinen puheenvuoro, että jos Suomi ei ota vastaan EU:n elpymispakettia, niin tulisi työttömyyttä — jos me emme maksa 3:a miljardia muille maille niiden kilpailukyvyyn tukemiseen ja niiden työllisyyden tukemiseen, niiden kyvyn tukemiseen, että ne veisivät meiltä yritystoimintaa Suomesta. Esimerkiksi Viro saa miljardeja rahaa EU:lta tämän tukipaketin myötä — [Johannes Koskinen välihuuto] tämäkö tuo Suomeen mielestänne työllisyyttä?

Perussuomalaiset uskovat siihen, että suomalainen kyllä huolehtii omat asiansa kuntoon, kun hänelle vain annetaan siihen mahdollisuus. Me emme usko mihinkään temppuihin. Suomen tilanne on vakava eikä tempuilla parane. Suunta pitäisi kääntää, että mentäisiin parempaan. Tarvitaan työtä, yrittäjyyttä, elinkustannusten alentamista ja omillaan toimeen tulemistä holhoamisen sijaan. [Antti Kurvinen välihuuto] Rahat suomalaisille, jotka niitä tarvitsevat, sen sijaan, että jaettaisiin ne rahat ulkomaille.

14.49 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me elämme hyvin verkottuneessa maailmassa. Kääntyminen katsomaan ainoastaan kansallisvaltion sisään ja ajatus siitä, että parhaiten pärjää yksin, ei ole realistista. 500 miljoonan kuluttajan sisämarkkina sekä EU:ssa tehdyt kaupan ja investointien esteiden purut ovat tukeneet Suomen talouden kasvua merkittävästi, ja EU:n elpyminen on ehdottomasti Suomen etu.

Perussuomalaiset esittävät omana vaihtoehtonaan 500 miljoonan euron leikkauksia kehitysapuun ja myös kiintiöpakolaisten määrän laskua nolllaan. Tämä kaikki yhdistettynä siihen, että ilmastonmuutoksen vastaiset toimet loistavat esityksessä poissaolollaan, osoittaa, että perussuomalaiset eivät halua kantaa pitkäjänteistä vastuuta koko pallostä tai tästä maasta. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

14.50 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Vanhanen mainitsi tästä välikysymyksestä. Siellä ainakin itse muistan maininneeni, että kukaan ei kyseenalaista sitä, että tässä tilanteessa pitää ottaa velkaa. Se, mitä perussuomalaiset kyseenalaistavat, on se, että hallitus ei näytä olevan valmis tekemään edes suunnitelmia sellaisista rakenteellisista muutoksista, jotka helpottaisivat meidän tulevaisuuden tilannetta.

Toisekseen te ette ole valmiit tekemään välttämättömiä priorisointeja. Te jaatte rahaa entiseen tapaan, jopa enemmän, ja vielä kehtaatte väittää, että sitä tulee nyt Euroopan unionilta, jotta voitte jakaa edelleen lisää. Tässä on kysymyksessä ensi vuodeksi suunniteltu vaihtoehtobudjetti. Meillä on toki paljon näkemyksiä lähitulevaisuuteen, esimerkiksi liittyen maahanmuuttoon liittyviin kustannuksiin, joista me saamme huomattavasti suurempia säästöjä kuin on mahdollista esittää näissä momenteissa.

14.51 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Vanhanen kirjoittaa parlamentarismin sääntöjä hieman uudestaan, eli eihän sellaista sääntöä ole, että oppositiolla pitäisi olla sama linja ja sama ohjelma. Te tiedätte sen aivan mainiosti. Minusta tässä harmillisesti kääntyy keskustelu pois siitä, mitä ollaan käsittelemässä, eli oppositiopuolueiden vaihtoehtobudjetit. Itse opin valtiovarainministerikaudella, että ei niin huonoa oppositiota, ettei jotain hyvääkin. Kannattaa aidosti kuunnella, tutustua, hakea sieltä niitä mahdollisia toteutettavia asioita. Varmasti niitä löytyy perussuomalaisten vaihtoehdosta, kristillisdemokraattien vaihtoehdosta ja Liike Nytinkin vaihtoehdosta. Oma vaihtoehtomme esittelemme hetken päästä. Kysymys on siitä, että löytyy asioita, joita voidaan tehdä yhdessä, ja siksi oppositio on olemassa, että me teemme teille esityksiä. Lopussa kauniisti kiititte, mutta sitä ennen seitsemän minuuttia haukuite.

14.52 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä maassa kukaan ei tarvitse maahanmuuttoa niin paljon kuin perussuomalaiset. Nimittäin ilman maahanmuuttoa perussuomalaisilla ei olisi mitään politiikkaa, koska kaikki politiikka perustuu vain ja ainoastaan maahanmuuton vastustamiseen ja imaginääriseen ottamiseen maahanmuuttajilta. Teitä eivät juurikaan kiinnosta tavalliset suomalaiset. [Perussuomalaisten ryhmästä: Laittakaa maahanmuutto hallintaan!]

Arvoisa rouva puhemies! Kun te täällä olette monesti sanoneet, että ihmisiä pitää auttaa siellä, missä he asuvat, etteivät he joudu pakolaisiksi, niin nyt te olette leikkaamassa juuri niistä rahoista, joilla pyritään huolehtimaan siitä, että ihmiset eivät joutuisi pakenemaan. Onko tässä siis se käänteinen logiikka, että tosiasiaa te haluatte leikata niitä kehitysmäärärahoja, joilla yritetään huolehtia siitä, että ihmiset eivät joudu lähtemään pakolaisiksi, koska te tarvitsette pakolaisia tähän teidän politiikkaanne?

Arvoisa puhemies! Se osoittaa jotain siitä, mitkä teidän arvonne ovat, että te olette leikkaamassa lähes puolet luonnonsuojeluvaroista. [Puhemies koputtaa] Teitä ei siis kiinnosta edes suomalainen luonto tai se, [Puhemies: Aika!] että suomalaiset saavat nauttia suomalaisesta luonnosta.

14.53 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustan ryhmäpuheenjohtaja Kurvinen antoi ymmärtää tietävänsä asiat perussuomalaisia paremmin, ja siksi on syytä kuunnella häntä tarkalla korvalla. Lainaankin hänen lausuntoaan keskustan pää-äänenkannattaja Suomenmaassa: ”Meidän mielestämme bensa- ja dieselveron korottaminen on epäoikeudenmukaista politiikkaa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] ja se

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

on pieni- ja keskituloisia ja maaseudulla asuvia ihmisiä syrjivää politiikkaa.” Olen täsmälleen samaa mieltä tästä lausunnosta, edustaja Kurvinen. Siis keskustan mielestä hallitus tekee epäoikeudenmukaista politiikkaa korottamalla bensa- ja dieselveroa. Juuri siksi haluamme perua lämmityspolttoaineiden ja liikennepolttoaineiden veronkorotuksen. Perussuomalaisilla on siis vastaus siihen epäoikeudenmukaiseen politiikkaan, josta myös keskustasta on huolissaan.

14.54 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Arvostan todella paljon edustaja Junnilan puheenvuoroa. Nyt minusta keskustellaan aivan oikeasta asiasta, suomalaisen autoilun kustannuksista. Tosiasia on se, että mikäli ei tehdä liikenteen verotukseen uudistuksia lähivuosina, tulee sellainen tilanne, että kohta kaikki autoilun verot maksavat tavallisella diesel- ja bensa-autolla kulkevat autoilijat. Olen Suomenmaa-lehdessä kirjoittanut siitä, että me tarvitsemme uudistuksen, kilometriperusteisen verotuksen, jossa kaupungin keskustassa ajaminen maksaa enemmän kuin soratiellä ajaminen maksaa tai Itä- ja Pohjois-Suomen selkosilla ajaminen maksaa.

Kysyisinkin nyt perussuomalaisilta: Kannattatko te tällaista alueellisesti tasa-arvoisempaa liikenteen verotuksen uudistamista, vai oletteko sitä mieltä, että polttoaineverot kasvavat ja hybridautoilijat ja sähköautoilijat eivät maksa jatkossa veroja, vaan tavallisella bensa-autolla ajavat? Lisäksi kysyisin vielä uudelleen perussuomalaisten johtajalta Halla-aholta: Kannattatko te keskittämistä muutamaa isoon kaupunkiin vai hajautettua Lähi-Suomea? [Puhemies koputtaa] Oletteko kotiintuloaikana tulleet Vennamon linjoille vai oletteko kokoomuksen sylissä keskittämässä?

14.56 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On mukava kuulla, miten keskusta täällä edustaja Kurvisen suulla noin voimakkaasti ja tunteella puhuu omaa hallitustaan vastaan. [Eduskunnasta: Kyllä!] Historiallisen suuri polttoaineveron korotus on keskustan tuella vihervasemmistohallituksessa tehty, ja nyt keskusta oikein solvaa itseänsä siinä, että olipa huonosti tehty päätös. [Antti Kurvinen pyytää vastauspuheenvuoroa] Mukava olla samaa mieltä tässä.

Kurvinen kysyi, kannattavatko perussuomalaiset keskustan uutta autoveromallia, tätä Anne Bernerin ministeriaikanaan esittämää mallia, [Antti Kurvisen välihuuto] ja täytyy sanoa, että perussuomalaiset eivät oikein pidä siitä teidän ideastanne, että kaikki autoilijat laitetaan jonkinlaiseen seurantaan ja tietoverkkoseurantaan Suomessa. Tämä on kyllä aika ikävä suunta, että tällaista edes ehdotellaan.

14.57 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää perussuomalaisia tästä vaihtoehtobudjetista siinä mielessä, [Jussi Halla-aho: Eipä kestä!] että olette antaneet vahvan tuen sille hallituksen isolle talouspoliittiselle linjalle eli ymmärrätte sen, että tänä vaikeana aikana, jossa meillä on tämä pandemia Suomessa, talousarvio rakennetaan näille perusprinsipeille, eli sille, että tämän verran, niin kuin tekin esitätte, Suomi joutuu valitettavasti velkaantumaan ensi vuonna.

Kun katsoo tätä teidän vaihtoehtobudjettianne, ymmärrän senkin, että siellä on aika kovia leikkauksia kehitysapuun, mutta kyllä tuo suuruus ihmetyttää. Se ihmetyttää senkin takia, että YK:n hätäapujärjestön johtaja on todennut, että elämme aikakautta, jossa edessä on uusien nälänhätien aika. Juuri tällä hetkellä voi todeta, että totta kai, jos itsellä menee

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

riittävän hyvin, voi kovettaa sydämensä, mutta senkin voi todeta, että köyhä antaa monesti vähäisestä mutta rikas ei edes paljosta. [Antti Kurvinen: Kova linja!]

14.58 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin kun keskusta oli oppositiossa, te teitte monenlaisia esityksiä ja aina arvioitte, että nämä tuottavat dynaamisesti niin ja niin monta sataa miljoonaa, ja tällä katoitte sitten niitä menolisäyksiä. Se on pohjaton tie. Perussuomalaiset eivät ole lähteneet tälle, sanoisin suoraan, harhauttamisen tielle.

Viime kaudella sosiaalidemokraatit panivat joka vuosi satoja miljoonia tuottoa vaihtoehtobudjettiinsa pohjoismaisella rahoitusmarkkinaverolla. Missä se viipty? Te olette nyt vallassa. Eikä sitäkään olisi seuraavana vuonna saanut tuottamaan sellaisia, mitä te halusitte.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten peruslinja on se, että yritysten ja työn verotusta kevennetään. Näin syntyy työllisyyttä, joka tuottaa tuloja, joilla voidaan hoitaa näitä ongelmia, joita yhteiskunnassa on polttavasti. [Puhemies koputtaa] Te olette heittäneet kaikki työllisyystoimenpiteet seitsemälle työryhmälle kolmikantaan, [Puhemies koputtaa] ja sieltä ei ole tullut yhtään mitään positiivista.

14.59 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oppositio unohtaa työllisyydessä aina sen, että juuri se, että on tuettu tässä ja nyt yrityksiä selviämään koronasta, on ollut kaikkein vaikuttavinta työllisyyspolitiikkaa tässä ajassa. Te kritisoitte sitä tointa sitä kautta, että te sanotte, että velkaantua ei olisi saanut.

Jos katsoo perussuomalaisten logiikkaa, niin heillä on kaksi asiaa: kehitysyhteistyö, maahanmuutto ja ympäristö. [Eduskunnasta: Siinä oli kolme!] — Anteeksi, kolme.

Kehitysyhteistyössä te unohtatte sen, että maahanmuutto on sidoksissa siihen, mitä muualla tapahtuu. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Työllisyydessä te unohtatte sen...

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustajalla puheenvuoro.

...että vienti on sidoksissa siihen, onko meillä niitä maita, joihin me kykenemme vieämään, ja sen vuoksi me tarvitsemme sitä EU-politiikkaa, mitä yhdessä on yritetty tällä hetkellä rakentaa.

Ja kolmanneksi: silloin kun te etsitte keinoja velkaantumisen vähentämiseen, te olette kyllä aika fakiireita, kun esimerkiksi ympäristöministeriön henkilöstömenoista säästetään enemmän, neljä kertaa enemmän, kuin siellä henkilöstömenoja on.

15.00 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin yllättynyt valtiovarainministeri Vanhasen ajatuksista siitä, että teitä vähän niin sanotusti hymyilyttivät nämä ”kauniit ajatukset” ja ette oikeastaan ota vakavasti näitä vaihtoehtobudjetteja. [Paavo Arhinmäen välihuuto] Täällä meillä on esimerkiksi yksittäisille ihmisille hyvin tärkeitä asioita, joilla on myös työllistävä vaikutus. Puhutaan polttoaineveron korotuksen peruuttamisesta, kotitalousvähennyksestä, väylämaksuista, työn verotuksen keventämisestä, ennen kaikkea juuri tämä työn verotuksen keventäminen. En oikein ymmärrä, miksi sanotte näitä kauniiksi sanoiksi. Tuolla varmaan ihmiset kuuntelevat tiukassa taloudessaan, mitä täältä on heille tulossa. Toivoisin vähän vakavampaa otetta.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Sitten mitä tulee väheksymiseen koskien tuota elpymisrahastoa, niin eikö teidän keskustankin meppi Pekkarinen ole erittäin vahvasti vastustanut tätä elpymisrahastoa? [Toimi Kankaanniemi: Kyllä!] Siinä on myös pitkäaikainen, vahva poliitikko — kuunnelkaa häntä. [Puhemies koputtaa] Hän tietää, että siinä ei ole mitään järkeä.

15.02 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Viime vuonna perussuomalaisen vaihtoehtobudjetin kannessa luki ”Perusasiat kuntoon”, ja muistamme kaikki, että silloin olivat perusasiat huomattavan pielessä. Tänä vuonna kansi on rehellisempi ”Perussuomalainen vaihtoehto”, vaihtoehtoinen todellisuus, koska sitä tämä on. Se on vaihtoehtoinen todellisuus, jossa pelataan eri säännöillä. Näiden esitysten pohjalta tuskin olisimme osa EU:ta, tuskin osa YK:ta, eivätkä perussuomalaiset itsekään näytä tähän uskovan. [Vilhelm Junnila: Mihin tuo perustuu?] Mikään muu ei selitä sitä, että tätä ei ole tarkistutettu eduskunnan laskentapalvelulla. Te ette itsekään tähän usko.

Ette myöskään usko suomalaiseen kulttuuriin. Perussuomalaiset leikkaavat neljäsosan Ylen budjetista. Se on vaikea ymmärtää. [Naurua] Miksi näin teette? Onko joku toimittaja kysynyt hankalan kysymyksen, kenties jatkokysymyksen, kenties kyselty blogikirjoituksen perään? [Puhemies koputtaa] Miksi haluatte kurittaa jo nyt vaikeuksissa olevaa kulttuurialaa, elokuva-alaa, musiikkialaa? [Puhemies: Aika!] Yle ei ole politiikan tekemisen paikka. Se on kaikkien yhteinen asia. [Paavo Arhinmäki: Unkarin tie on perussuomalaisen tie!]

15.03 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että Suomi nyt velkaantuu välttämättömien korona- ja suhdannemenojen tukiratkaisujen takia, ja sitä suuremmalla syyllä olisi nyt päästävä eroon hukasta ja turhasta. Sitä tässä meidän vaihtoehtobudjetissamme ajetaan. Velkaa ei pidä ottaa turhaan. Asioita pitää priorisoida. Me kevennämme veroja, me karsimme turhasta, me kasvatamme ostovoimaa.

Kaikki varojen käyttö ei ole elvyttävää. Valtion koneiston tuottavuudessa on lainahanojen rinnalla toinen merkittävä kriisin ja kestävyysvajeen rahoituslähde: julkisen talouden järkevöittäminen on pandemian rajoittamisen ohella ylivoimaisesti parasta suhdanne- ja työllisyyspolitiikkaa. — Kiitos.

15.04 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisen vaihtoehtobudjetissa aivan samalla tavalla kuin kokoomuksen ja kristillisdemokratian mallissa on kiinnitetty huomiota erityisesti kotitalouksien elvyttämiseen ja siihen, että kansalaisten ostovoima säilyy. Näinhän ei ole valitettavasti hallituksen budjetissa, vaan hallitus kiristää niin asumisen kuin liikkumisen kuin jopa vielä työnteonkin verotusta. [Toimi Kankaanniemi: Maaseutua erityisesti!]

Aivan en ymmärtänyt sitä, miksi täällä valtiovarainministeri penää sitä, että oppositiolla pitäisi olla yhtenäinen linja näissä asioissa, kun tuntuu, että hallituksellakaan sitä ei ole. Ainakin maakunnissa puhutaan turpeesta ja myöskin näistä polttoaineverotuksista hyvinkin erilaisella äänensävyllä kuin täällä salissa. Ja miten lienee sitten tuo työttömyysputken lisäpäivien kohtalo, selviää varmaan tulevina päivinä. Kaikilla oppositiopuolueilla on kuitenkin yhtenäinen näkemys siitä, että työllisyyttä, suomalaisten työllisyyttä, pitää pystyä parantamaan ja nopeasti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä kohtaa ministeri Vanhanen, 3 minuuttia.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

15.05 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten vaihtoehdosta: Kuitenkin sen keskeinen sanoma talouspolitiikan kannalta on se, että se on laadittu siten, että sen alijäämää vähentävä vaikutus on 70 miljoonaa euroa. Eli kun puhutaan noin 11 miljardin euron alijäämästä, niin teidän vaihtoehtonne on 70 miljoonaa euroa vähemmän. Se on se iso linja, joka tästä jää jäljelle, ja voidaan kysyä, onko se ylipäättään vaihtoehto. Ja kaiken lisäksi se on saatu aikaan keinoilla, jotka minusta, kun mennään ensi budjettivuoteen, eivät ole toteutettavissa. Sallinette, että minulla on tämä käsitys olemassa.

Edustaja Orpo kysyi sen perään, yritänpö kirjoittaa parlamentarismän sääntöjä uudelleen. En, olen tehnyt sitä systemaattisesti tänä syksynä. [Naurua] Silloin kun eletään tällaista vaihetta, jossa me tarvitsemme poliittista hallitusta käytännössä viikoittain sellaisia päätöksiä tekemään, mitä toimitusministeristö ei voi tehdä, niin jos silloin koko oppositio yhtenä rintamana työllisyyspolitiikkaperusteilla yrittää kaataa hallituksen, niin kyllä meillä on oikeus peräänkuuluttaa sitä, että hallituksen kaatajilla on vaihtoehto sitten seuraavina päivinä perustaa uusi hallitus. [Ben Zyskowiec: Kertokaa, milloin Suomen historiassa näin on käynyt!] Syksyllä annoitte sen kuvan, että teillä on vaihtoehto olemassa. Nyt kun vaihtoehdot lukee, niin teillä ei työllisyyspolitiikasta ole alkeellisintakaan yhteistä käsitystä, [Naurua] eikä ole myöskään veropolitiikasta. Siinä, missä kokoomus verottaisi haittoja enemmän, [Leena Meri: Kyllä on ylimielistä!] perussuomalaiset haluavat verottaa haittoja vähemmän. Samoin EU-politiikassa te olette kuin yö ja päivä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä kohtaa haluan todeta, että tässä keskustelemme perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista.

15.07 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä vähän äimistellä tätä ministeri Vanhasen toteamusta, että siinä kohtaa, kun tehdään välikysymys, pitäisi olla jo hallitusohjelma valmiina seuraavaan hallitukseen. Näinhän ei tokikaan ole.

Mutta nyt puhutaan perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista, ja meidän linjamme on selkeä. Me laitamme rahaa Suomeen ja suomalaisiin, me emme kylvä sitä ympäri maailmaa, koska se ei tuo tänne työtä, jota tarvitaan näiden kaikkien velkojen maksuun, joita nyt muutama vuosi joudutaan tämän koronan takia ottamaan.

Kun tässä alussa tähän epidemiakorvaukseen otettiin kantaa, niin toteanpahan vain, että THL, joka on myös hallituksen asiantuntijaelin, on 17.9. sivuillaan kirjoittanut, että tämä osui huonosti sinne, minne olisi pitänyt, ja että lainsäädännön todellisia motiiveja on luettava rivien välistä. Toivon, että luotatte tässäkin asiantuntijoihinne.

15.08 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä hämmästelinkin, nimittäin kun kuuntelin perussuomalaisten puheenvuoroja: aluksi luulin, että he vastustavat omaa politiikkaansa viime kaudelta, kun siinä määrin nostitte bensaveroja viime kaudella, teitte tukipaketteja Kreikkaan jne.

Mutta, puhemies, oikeastaan se suurin hämmästyks on se, että te olette valmiita leikkaamaan käytännössä katsoen ympäristöministeriöltä kaikki rahat siten, että voisi sanoa, että perussuomalaiset ovat leikkaamassa luonnon pois. Kai tekin nyt ymmärrätte, arvoisat perussuomalaiset, että ei luontoa voi leikata pois. Ette te voi leikata pois suomalaisten rakastamia puhtaita onkivesiä tai metsiä, joissa jokamiehen oikeuksia toteutetaan, tai retkeilyalueita, joissa on nuotioita. Näitä te olette nyt leikkaamassa. Jos sanotte, että hei, emme me niitä, niin kertokaa sitten, mitä. Niin, onhan siellä myöskin varoja esimerkiksi asunnottomo-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

muuden torjuntaan tai vanhusten ja vammaisten kotien korjaamiseen. [Puhemies koputtaa] Näistkö perussuomalaiset leikkaavat? Te leikkaatte luonnon pois, suomalaisen luonnon.

15.09 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten varjobudjetti on ennen kaikkea realistinen. Se painottaa keskittymään nyt haastavana aikana suomalaisiin. On panostettava teollisuuden ja palkansaajien aseman vahvistamiseen sekä yrittämiseen. Työllisyystoimet ovat ydinasia, ja niistä on pitkä lista varjobudjetissamme.

Hallitus, miksi te olette massiivisesti autoilijoiden kimpussa? Energiamaksut nousevat jo niin suuriksi, ettei asumisen ja yrittämisen hintalapussa ole enää mitään tolkkua. Ylivelkaantuneiden kohdalla ei näy muutoksia parempaan. Inhimillisyyttä ei löydy. Missä ovat toimet omaishoitajien tilanteen parantamiseksi? Muun muassa näihin kaikkiin tärkeisiin kohtiin löytyy panostuksia perussuomalaisten varjobudjetista.

Eikä tämä aiheuta velanottoautomaattina oloa, jota hallitus harjoittaa kiihtyvällä vauhdilla. Miljardien elvytyspaketti EU:lle on lankeamassa veronmaksajillemme hallituksen siunauksella. Miksi olette suostumassa, hallitus, tähän? [Puhemies koputtaa]

Ja Kurviselle vielä: Täältä varjobudjetista löytyy maaseudulle ja maataloudelle varoja. [Antti Kurvinen: Onko Halla-aho samaa meiltä?]

15.11 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset puhuvat yhtä ja tekevät toista. Koko syksyn te olette täällä haukkuneet hallitusta siitä, että koronaa hoidetaan lainarahalla. Halla-aho on taannoin kuvannut hallituksen velanottoa konkurssipesän rosvoamiseksi. Kuitenkin oma vaihtoehtonne perustuu erittäin kyseenalaisille säästöille, ja siltikään velan määrä ei vähene juuri lainkaan. Väitätte tukevanne vähäosaisia, ja kuitenkin olette vastustaneet muun muassa kaikkein köyhimmille suunnattua epidemiakorvausta. [Leena Meren välihuuto] Perussuomalaiset sanovat vahvistavansa työllisyyttä, mutta yhtään työllisyyslukua vaihtoehtobudjetistanne ei löydy. Te puhutte työllisyydestä, mutta käytännössä teidän työllisyystoimenne ovat vain ympäristölle haitallisten tukien lisäämistä ja veronalennuksia. [Perussuomalaisten ryhmästä: Nekö eivät lisää työllisyyttä?] Perussuomalaiset haluavat lukita suomalaisen teollisuuden kiinni saastuttaviin menetelmiin. Perussuomalaisten politiikalla jäisimme pahasti jälkeen ilmastoystävällisen teollisuuden kehittämisestä. Se on epäreilua työllisyyden kannalta teollisuudelle, [Puhemies koputtaa] joka toivoo EU:n elpymispakettia.

15.12 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): [Ben Zyskowicz: Missä se Arjan paikka olikaan?] Arvoisa rouva puhemies! Arja ei todellakaan halua olla yksin, ei vanhuuttaan. On tärkeää, että täällä yhteiskunnassa huolehditaan resurssit hyvään vanhustenhoitoon, ja sen takia Arja ja kaikki muut nämä aikaisemmat vaihtoehtobudjetit ovat pitäneet huolta siitä, että saamme Suomeen henkilöstömitoituksen. Kiitos, että toitte sen. Se on perussuomalaisten ansiota. [Välihuutoja]

Arvoisa puhemies! Me olemme myös tuomassa työllisyystoimia terapiatakuun saattamisella voimaan. Kun saamme terapiatakuun voimaan Suomessa, se tuo lisää työpaikkoja. Se työllistää juurikin niitä, joita me kipeästi kaipaamme. Tämä koronakriisi on aiheuttanut valtavan kuilun ihmisille mielenterveyspalveluissa, ja perussuomalaisten mielestä ihmisiä on kuultava. Sama on omaishoitajien kanssa: me keventäisimme omaishoitajien verotusta. Eli me olemme inhimillisellä asialla. Siinä, missä yritysten ja työn verotusta, tulee keven-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tää myös omaishoitajien verotusta. Kysynkin teiltä, hallitus: otatteko vastaan meidän erittäin hyvän esityksemme? [Leena Meri: Eihän ne ota, kun Vanhasta naurattaa!]

15.13 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten puheenvuoroissa, muun muassa edustaja Elomaan, kannettiin huolta suomalaisesta teollisuudesta, ja jatkan kyllä vähän nyt tästä teidän esityksestänne ympäristöministeriöön kohdistuvista jättileikkauksista. Se on tietysti yllättävää, sillä jos näin itsenäisyyspäivän alla miettii, mikä on suomalaisuudessa kaikkein suomalaisinta, niin kyllä se puhdas luonto — järvivedet ja nämä — on todella suomalaisuutta. Vain me suomalaiset voimme suojella suomalaista luontoa, ja siksi on yllättävää, että olette näin luontovihamielisiä. Mutta, arvoisa puhemies, täällä ympäristöministeriön alla myös käsitellään muun muassa uusien teollisuuslaitosten luvat, ja siellä on ollut takavuosina paljon ruuhkia. Jos te tällaisen leikkauksen teette tänne ympäristöministeriön hallinnonalalle, kyllä se tulee tarkoittamaan sitä, että uudet investoinnit hidastuvat, ja on ihan varma, että osa investoinneista jää toteuttamatta.

Arvoisa puhemies! Haluatteko te todella hidastaa suomalaisia teollisuusinvestointeja?

Puhemies Anu Vehviläinen: Tähän jaksoon vielä otetaan edustaja Tavion puheenvuoro.

15.14 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Oli hauska kuulla, miten SDP puolusti Suomen luontoa, ja uskon, että koko eduskunta tulee puolustamaan nimenomaan Suomen luontoa. [Välihuutoja vasemmalta] Tässä perussuomalaisten esityksessä ollaan perumassa tosiaan niitä korotuksia — myös luonnonsuojeluun — joita hallitus on tehnyt, ja kuten sanoin, kaikki säästöjen tekeminen ei aina ole mieluisaa, mutta jostain pitää säästää, kun taloustilanne on mikä on, ja perussuomalaiset ovat tässä ottaneet avoimesti sen linjan, että myös tuolta ilmastosta ja ympäristöministeriön toimialalta voidaan leikata, varsinkin niitä henkilökuluja, ja kenties sitten perua niitä sinne laitettuja resursseja. Kuitenkin perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti itse asiassa vähentää verotusta 660 miljoonaa euroa, ja tästähän osa tietenkin myös palautuu — niin kuin valtiovarainministeri Vanhanenkin asiantuntijana tietää — valtiontalouteen, noin puolet siitä. [Puhemies koputtaa] Eli nämä luvut ovat tietenkin sellaisia, [Puhemies koputtaa] että me säästämme enemmän kuin se suoraan näkyy, koska on dynaamiset vaikutukset, ja aivan varmasti, kiistämättä, tämä tuo enemmän työpaikkoja kuin hallituksen esitys.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt siirrymme keskustelemaan kokoomuksen vaihtoehtobudjetista. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää tässä seuraavassa debatissa puheenvuoron, varaamaan omalta paikaltaan vastauspainikkeella puheenvuoropyynnön.

15.16 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia oppositiolle vaihtoehtobudjeteista. Verrattuna tuossa äsken käsiteltyyn budjettiin täytyy kuitenkin antaa kokoomukselle tunnustusta siitä, että teillä on kuitenkin myös rakenteellisia ja työllisyyteen liittyviä uudistuksia teidän esityksessänne — ne valitettavasti kyllä uupuivat perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista. Tähän tietenkin liittyy myös se, että on aivan oikeutettua niin hallituksesta kuin oppositiosta myös edellyttää ja toivoa niitä hallitukselta, koska on tämä iso kysymys, että Suomi tulee velkaantumaan koko nyt alkaneen vuosikymmenen, siis kymmenen vuotta eteenpäin me tulemme ottamaan velkaa. Vaikka seu-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

raavalle vaalikaudelle tullessa tekisimme 5 miljardin säästöjä, niin välittömästi velkaantumisen lähtee taas nousemaan. Se, että me pääsisimme vain siihen tilanteeseen, mikä oli viime vuonna, edellyttäisi 10 miljardin euron sopeutustoimia, joten tästä tullaan epäilemättä vielä keskustelemaan paljon. Mutta kyllä minä ihmettelen hieman kokoomuksen laskupäätä ja hokkuspokkuspoltiikkaa siinä, kuinka te kuvittelette vastuullisena valtiontalouspuolueena saavanne 32 miljoonalla 330 miljoonaa säästöjä. [Puhemies koputtaa] Sehän olisi helppoa, jos taloutta niin voisi pitää.

15.17 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Kulmunille tästä yhteistyön kädenojennuksesta. Työllisyysuudistukset täytyy todella uskaltaa päättää nyt, tänä talvena. Ne vaikuttavat muutaman vuoden viiveellä, mutta täytyy uskaltaa päättää nyt, ja toivon, että tämä nyt näkyy sitten hallituksen linjan muutoksena.

Valtiovarainministeri Vanhanen, arvostan teitä monessa, mutta tuossa kun poimitte tietyt kohdat, jotka ovat niitä reformeja, joita tietopalvelun SISU-mallilla lasketaan, ja sieltä otitte luvun, että kokoomuksella vaikutus alijäämään olisi 900 miljoonaa alijäämää lisäävä, niin se on täysin tuulesta temmattu ajatus. Meillä on tässä määrärahaileikkauksia 2 miljardin euron edestä, ja silloin otamme miljardin vähemmän velkaa kokonaisuudessaan. Mielekkyyshän näiden vaihtoehtobudjettien tekemiseen tulee siitä, että olemme osoittaneet, että on mahdollista valita suomalaiselle keskituloiselle 500 euroa enemmän käteen — siis palkkaverokevennys toista miljardia euroa, kotitalousvähennys nextille levelille, tuplataan sen taso — ja samalla otetaan vähemmän velkaa. [Puhemies koputtaa] Voisitteko vielä harkita sitä, että tämä kädenojennus suomalaiseen ostovoimaan kuitenkin otettaisiin ensi vuoden talousarvion pohjaksi?

15.18 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kokoomuksen vaihtoehto merkitsee edellisvuoden tapaan aika kylmää kyytiä pienituloisille. [Timo Heinosen välihuuto] Veronkevennykset ja nämä muutokset tulonsiirtoihin kohdistuvat siten, että kaksi alhaisinta tuloluokkaa menettäisivät eniten ja hyödyt kasautuisivat suurituloisille.

Myöskin tämä on uusintaa edellisvuodelta, että tähän usein puhutte siitä, että velat laitetaan lasten maksettavaksi, ja te vielä vyörytätte ne erityisesti työttömien maksettavaksi. [Kokoomuksen ryhmästä: Ne pääsevät töihin meidän mallilla!] Tämä ansioturvan, tulevien eläkkeiden, leikkaus yli 850 miljoonalla eurolla tarkoittaisi sitä, että eläkkeet olisivat entistä pienempiä tulevina vuosina. Meillä on tällä hetkellä kymmenien tuhansien lisätyöttömien joukko, [Kai Mykkänen: Me halutaan vähentää työttömiä!] joiden jokaisen eläkkeessä näkyisi tämä teidän esittämänne muutos tulevina vuosina ja vuosikymmeninä. [Ben Zyskiewicz: Älkää huoliko! Sitäkään Vanhanen ei laskenut!]

15.20 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä Toivon polku -vaihtoehtobudjetti oikeasti kannattaa katsoa. Se on tehty vastuullisesti, ja me pystymme tällä näyttämään sen, että hallituksen talous-, työllisyys- ja yhteiskunnan kehittämissäpolitiikalla on vaihtoehto. Se suurin ero on se, että meidän ohjelmassamme on työllisyystoimet, kasvua tuovat toimet, joilla velkaantuminen saadaan kuriin, joilla pystytään kustantamaan niitä tärkeitä asioita, joista voisin nostaa esimerkiksi terapiatakuun toteuttamisen [Timo Heinonen: Hienoa!] tai vaikka kotitalousvähennyksen nostamisen nextille levelille. [Nau-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

rua — Antti Kurvinen: Kuulostaa hienolta sanalta!] Ja se koskee myöskin vähävaraisia; me pystymme tukemaan heitä, joilla ei ole veroja, millä hankkia kotitalousvähennystä.

Arvoisa valtiovarainministeri ja pääministeri, ennen kaikkea se tämän työllisyys- ja kasvuosuus käykää läpi, ottakaa vakavasti, kun te ette ole pystyneet vielä etenemään omassa työssänne. Täällä on niitä asioita, jotka ovat laajasti yhteiskunnassa asiantuntijoiden arvioimia. Ne tuovat yrittäjille tilaa tehdä töitä, ne tuovat palkansaajalle enemmän rahaa käteen. [Puhemies koputtaa] Se kannustaa ihmisiä. Niillä me voimme tehdä niitä tärkeitä hyvinvointiyhteiskunnan pehmeitä asioita.

15.21 Merja Kyllönen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomus pisti paketin kasaan vähän tingittyyn hintaan, ja siellä on puristettu plussatkin miinukseksi ja miinukset plussaksi. [Kokoomuksen ryhmästä: No, no!] Näyttää mielenkiintoiselta, että siellä kyllä ollaan laittamassa jälleen kerran tuo eriarvoistuminen ”nextille levelille”. [Naurua] Eli kotitalousvähennyksessä ei mietitä niitä pienituloisia talouksia, joita tämä ei tänään päivänä koske, tai niitä ihmisiä, jotka elävät yksin, vaan ne hyvätulaiset ovat aina niitä, jotka siellä ”nextillä levelillä” sitten ryskäävät isojen rahojen kanssa.

Ei sillä, se on ihan johdonmukaista. Näin on ollut aina. Mutta minä toivoisin, että joskus te pääsisitte pois sieltä Sherwoodin metsästä, viemästä niin kuin Robin Hoodina rahaa köyhiltä rikkaille, ja kääntäisitte toisin sen takin. Että olisitte siellä Sherwoodin metsässä joskus niitten pienituloistenkin puolella. — Kiitos.

15.22 Elina Lepomäki kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin valtiovarainministeri Vanhaselle: Muistan, kun oltiin 2015 hallitusneuvotteluissa samoissa pöydissä, ja silloin tehtiin aika rohkeita ja kipeitäkin päätöksiä, eikä silloin yksikään neropatti osannut sanoa, missä tilanteessa oltaisiin vuoden tai parin päästä yksittäisillä toimilla.

Kun lähdettiin silloin, Suomen työllisyysaste oli 68 prosenttia ja meidän alijäämä oli ollut seitsemän vuoden ajan yli 9 miljardia, ja annas olla, kun menttiin hallituskauden loppuun, yhtäkkiä meillä oli se tavoittelemamme 72 prosentin työllisyysaste ja julkinen talous oli lähestulkoon tasapainossa ja köyhien kotitalouksien määrä Suomessa oli kääntynyt tuntuvaan laskuun. Sen takia, arvoisat edustaja Koskinen ja edustaja Kyllönen, Toivon polku nimenomaan tähtää siihen, että yhä useampi suomalainen nousee köyhyydestä vauraammaksi ihmiseksi, [Kokoomuksen ryhmästä: Kun pääsee töihin!] ja kaiken lisäksi tässä meidän ehdotuksessamme Gini-kerroin pysyy jotakuinkin samana. [Ben Zyskowiec: Just näin! Kuulitteko, Kyllönen?]

15.23 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös omalta osaltani kiittää siitä, että kokoomus on tehnyt perusteellisia taustalaskelmia, huomattavasti perusteellisemmän vaihtoehdon kuin edellä perussuomalaiset. Täällä on myös muita hyviä elementtejä, esimerkiksi se, että täällä tunnustetaan se, että ympäristö ja työ kulkevat tänä päivänä käsi kädessä. Tässä on myös samansuuntaista ajattelua kuin hallituksella.

Mutta, arvoisa puhemies, en malta olla kiinnittämättä kahteen asiaan huomiota:

Olivatpa ajat hyvät tai huonot, niin aina on kokoomukselle syy lisätä hyvätuloisimpien käytettävissä olevia tuloja ja leikata pienituloisimmilta, [Timo Heinonen: Eikä ole!] koska näiden laskelmien mukaan kaikkein pienituloisimmat häviävät ja kaikkein suurituloisimmat voittavat eniten. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä — Puhemies koputtaa]

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Arvoisa puhemies! Näistä laskelmista: Kokoomus on kovasti hallitukselta vaatinut laskelmia, nimenomaan virallisia valtiovarainministeriön tekemiä laskelmia, ja nyt kun katsoin, minkä osuuden tietopalvelu on laskenut näitä kokoomuksen työllisyyskeinoja, [Puhemies koputtaa] niin 120 000:n sijaan siellä on laskettu 18 000. Tässä on aika paljon gäpiä. [Kokoomuksen ryhmästä: Vuoden osalta!]

15.24 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme kaikki ylpeitä siitä, että Suomessa hyvinvointiyhteiskunta on saavuttanut sadassa vuodessa sen tason, että tuloerot ovat varsin maltillisia, ja haluamme sillä tavalla Suomea myös kehittää. Tämä on vakava asia, josta toivottavasti ei pehmoisilla heitetä.

Tässä meidän arviossamme tietopalvelun laskelmienkin mukaan tuloerot pysyvät samassa tasossa hallituksen esityksen kanssa. Se johtuu siitä, että vaikka me maltillistamme tuolla tiettyjä tulonsiirtoja ja niissä palataan muutaman vuoden takaisiin tasoihin, niin me panostamme siihen, että suomalaiset pääsevät töihin. Vaikeimmassa asemassa ovat ne, jotka ovat pitkään olleet työttömänä. Silloin on pulassa myös raha-asoidensa kanssa. Jos meillä on 100 000 työttömää vähemmän, se on suuri mahdollisuus auttaa ihmisiä köyhyydestä pois.

Lisäksi tämä niin sanottu nexti leveli kotitalousvähennyksessä tarkoittaa, että myös yli 75-vuotiaat pienituloiset eläkeläiset, hyvinvointiyhteiskunnan uurastajat, saisivat 1 200 euroon asti vuodessa tukimuotoisesti ostaa hoivapalveluita itselleen, vaikkei olisi veroja, joista vähentää. [Puhemies koputtaa] Onko tämä nyt sitä köyhien kurittamista, edustaja Kyllönen?

15.25 Esko Kiviranta kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on täällä pitkin vuotta arvostellut hallituksen velanottoa, mutta sen vaihtoehtobudjetti osoittaa, että velkaa on todella tässä tilanteessa pakko ottaa. Kokoomus ottaisi sitä lähes 11 miljardia euroa eli melkein saman verran kuin hallituksen budjetissa. [Kokoomuksen ryhmästä: Miljardi vähemmän!]

Kokoomuksen monet veroehdotukset hyödyttäisivät hyvätuloisia, ja monet sen ehdotukset olisivat hyvin haitallisia maaseudulle. Kokoomus esimerkiksi kävisi maatalouden energiaveron palautuksen kimppuun. [Antti Kurvinen: Ohhoh!] Tämä merkitsisi suoraa tulonalennusta maataloudelle. Tämähän on kokoomuksen maatalouslinja?

Myös kokoomuksen auto- ja ajoneuvoverolinjaukset kurittaisivat maaseutua [Timo Heinen: Ei pidä paikkaansa!] ja muutoinkin niitä, jotka tarvitsevat autoa paljon mutta joutuvat ajamaan käytetyn autonsa loppuun.

15.26 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos puheenvuorosta. — Ministeri Vanhanen, te olette, kuten itse sanoitte, koko syksyn tarjonneet suomalaiseseen parlamentarismiin uutta oppia: niiden puolueiden, jotka ovat oppositiossa, tulee muodostaa uusi hallitus ilman, että yksikään nykyinen hallituspuolue jatkaa. Kertokaa: Milloin näin on viimeksi tapahtunut Suomen historiassa? Oliko se silloin kun Fagerholmin vähemmistöhallitus vuonna 50 vaihtui Kekkosen ensimmäiseen hallitukseen? Onko keppule niin vieras se ajatus, että se voisi tehdä yhteistyötä muidenkin kuin näiden punavihreiden hallituskavereidensa kanssa, että te näette, että ainoa vaihtoehto on se, että se, joka nyt on oppositiossa, kokonaan korvaisi nykyisen hallituksen?

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Mitä sitten tulee tähän alijäämään, niin te menitte suoraan sivulle 13 ja teiltä jäi lukematta sivulta 1 seuraava virke. Tietopalvelu: ”Laskelmat koskevatkin vain alla lueteltuja reformikokonaisuuksia, eivätkä ne siten kuvaa esimerkiksi talousarvioesityksen tai eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjetin vaikutuksia.” [Puhemies koputtaa] Onpa harmi, että te ette tätä huomannut.

15.28 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitää ensin antaa kiitosta kokoomukselle työllisyyskeinojen ehdotuksista, mutta kokoomuksen esitys kasvat-taisi pienituloisten ihmisten määrää 32 000:lla. [Kokoomuksen ryhmästä: Ei!] Lapsiperhe- köyhyys on jo nyt haasteemme ja vaatii toimia. Teidän esityksenne laskisi tietopalvelujen mukaan 8 000 lasta lisää tähän joukkoon.

Oppivelvollisuuden laajentamista kompensoivina keinoina esitätte hyvää listaa kohden- nettuja keinoja putoavien opiskelijoiden auttamiseen: lisää ohjausta, lisää erityisopetusta. Mutta kun tilanne on se, hyvä kokoomus, että tämä hallitus saa juuri näitä keinoja paikata edellisen hallituksen jäljiltä.

15.29 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon, että valtio- varainministeri nyt lukee uudestaan kokoomuksen Toivon polku -vaihtoehtoon ja sitten uu- destaan kommentoi sitä. Jos te ette kokoomusta usko, niin toivon, että uskotte edustaja Kulmunia. Hän totesi, että nyt olisi syytä odottaa työllisyystoimia hallitukselta. Hallitus- han tuhoaa tulevaisuuden toivoa. Te lykkäätte työllisyystoimia, kiristätte verotusta ja elät- te surutta lasten piikkiin. Kokoomus esittäisi toimet, joilla Suomeen saataisiin yli 100 000 uutta työpaikkaa. Me velkaantuisimme vähemmän — emme lähde teidän velkaralliin — ja me toteuttaisimme terapiatakuun.

Kun ihmisen mieli särkyy, hän joutuu usein jonoon. Tutkimusten mukaan jopa puolet jää ilman hoitoa. Me kaikki puolueet olimme eduskunnassa vielä hetki sitten Terapiatakuu- kansalaisaloitteen kannalla, mutta mitä tekevät hallituspuolueet? Ruma jälki demokratiaan tulee: ette anna eduskunnan edes käsitellä tuota kansalaisaloitetta. [Antti Kurvinen: Ei pidä paikkaansa! Harhaanjohtamista!] Vetoan nyt hallitukseen: voisitteko te toteuttaa terapiata- kuun? [Puhemies koputtaa] Se sisältyy meidän vaihtoehtoon. Ennen joulua kaikilla on mahdollisuus ottaa siihen kantaa. [Puhemies: Aika!] Toivon, että teemme siitä yhdessä tot- ta vielä ennen joulua.

15.30 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan todeta heti alkuun, että varmaan laidasta laitaan tässä salissa kannatetaan terapiatakuuta, ja hoitota- kuun, ja siihen liittyen terapiatakuu, on valmistelussa. Varmasti tekin tiedätte, että tällä ai- kataululla sitä ei saada toteutettua, mutta meillä on tahtotila, että mahdollisimman pian se tulisi Suomeen voimaan. [Ben Zyskowiec: Seli seli!]

Haluan kuitenkin kiittää kokoomusta tästä vaihtoehtobudjetista, ja kiitän erityisesti nais- tä rakenteellisista uudistuksista, joita täällä esitätte. Nyt jos koskaan meillä on Suomessa ti- lanne, että näille on tarve, yleisesti ottaen rakenteellisille uudistuksille, jotka lisäävät pit- källä aikavälillä työllisyyttä, ja sen takia varmasti näitäkin kyllä kannattaa lukea tarkasti ja katsoa, miltä osin niitä voitaisiin toteuttaa. Sen sijaan haluan todeta, että kyllä varmasti kaikki, niin kuin kokoomuskin, tietävät, että eiväthän nämä lyhyellä aikavälillä tuo 120 000:ta työpaikkaa. Elämme nyt sellaisessa kriisissä, vielä ensi vuodenkin, että meillä

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

on kaikki työ, että me kykenemme yhdessä tekemään toimenpiteitä, [Puhemies koputtaa] että olemassa olevat työpaikat säilytettäisiin.

15.31 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Vanhaselle: Hän moitti kaikkea muuta rahoitusta. Ymmärrän sen, sillä keskustalle nykyisin ainoa oikea rahoitus näyttää olevan velkarahoitus. Edustaja Kulmuni toimiessaan ministerinä totesi koronan hoidosta, että ”pankit jakaa, valtio takaa”. Nyt näyttää tämänkin muuttuneen: ”vasemmistohallitus jakaa, kepu takaa”.

Arvoisa puhemies! Kyllä se on parasta sosiaalipolitiikkaa, että tämä Toivon polku toisi 120 000 suomalaiselle työtä. Se olisi sitä, että pääsisi pois työttömyydestä työn syrjään kiinni, ja tämä muuten lisäisi palkansaajien tuloja 500 euroa, eläkeläisille 300 euroa, keskivertolapsiperheelle lähes 700 euroa ja pienelle suomalaiselle yrittäjälle 500 euroa. Siinä hieman totuutta tähän keskusteluun, jossa nyt irrotetaan aika lailla epärehellisesti yksityiskohtia.

15.32 Suna Kymäläinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tämän kokoomuksen vaihtoehtobudjetin uutinen on se, että kokoomus haluaa heikentää Suomen huoltovarmuutta, nimittäin teidän vaihtoehtobudjetissanne esitätte viihdemerenkulun miehistötukeen 40 miljoonan euron leikkauksen. Meillä ei ole vain viihdemerenkulua, vaan nämä matkustajalautat, joihin todennäköisesti viittaatte, ovat olennainen osa Suomen logistista kokonaisketjua ja siten huoltovarmuutta. Miehistötuen leikkaus myöskin siirtäisi runsaasti työllistävät matkustajalautat pois Suomen lipun alta. Matkustajalautoilla kuljetetaan kappaletavaraviennistä yli 60 prosenttia ja kappaletavaratuonnista yli 50 prosenttia, eli puolet muun muassa meidän elintarvikkeista tai päivittäistavara- ja kulutus tuotteista. Hallitus ei ole kokoomuksen lailla valmis vaarantamaan Suomen huoltovarmuutta eikä heikentämään näitä kuljetuksia.

15.33 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin kiittää edustaja Lohen rakentavaa puheenvuoroa. Nimenomaan siinä ollaan ytimessä, eli näitä työllisyyttä ja kasvua lisääviä, kestäviä uudistuksia me nimenomaan tarvitsemme, näitä rakenteellisia uudistuksia. Kun tämä ”rakenteellinen uudistus” on hankala sana, niin nyt annan muutaman esimerkin, mitä ne tässä meidän Toivon polku -vaihtoehdossamme ovat:

Mahdollistetaan paikallinen sopiminen kaikissa yrityksissä. Te olette luvanneet siinä edetä, ja todella kannustan, ettei se jäisi sinne kolmikannan syövereihin, vaan tehkää päätöksiä ja menkää eteenpäin — vaikka kolmikannan kanssa, kunhan tulee tuloksia.

Toteutetaan ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastus. Se edistäisi työllisyyttä.

Tehdään terapiatakuu. Se olisi parhaita työllisyystoimia. Olisiko se kauhean kova toimi, että ne ihmiset, joilla on mielenterveysongelmia, pääsisivät hoitoon?

Kevennetään ihmisten verotusta — 500 euroa tavalliselle palkansaajalle enemmän käteen. Eikö olisi hienoa kannustaa ihmisiä? Heillä olisi enemmän rahaa käytettävissä, ja se kannustaisi työntekoon.

Kevennetään varhaiskasvatusmaksuja, jotta yhä useampi äiti tai isä voisi lähteä töihin. [Puhemies koputtaa]

Mitä kovaa näissä keinoissa oli? Ottakaa kiinni näihin ja toimikaa, tehkää. Keinoja on.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

15.35 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Vanhanen on useaan otteeseen moittinut opposition vaihtoehtobudjetteja siitä, että ne päätyvät suunnilleen samaan velkamäärään kuin hallituksen esitys. Tämä on mielestäni vähän erikoinen argumentti tilanteessa, jossa kukaan ei ole kyseenalaistanut uuden velan tarvetta tässä poikkeustilanteessa. [Paavo Arhinmäki: Koko syksyn!]

Suomen julkisessa taloudessa on kuitenkin rakenteellisia ongelmia, jotka olivat olemassa jo ennen koronaa, jotka eivät liity millään tavalla koronaan ja jotka tulevat koronan jälkeen vastaan entistä pahempina, nimittäin se, että rahaa menee enemmän kuin sitä tulee. Tähän on pakko löytää ratkaisuja, ensinnäkin karsimalla rakenteellisia, turhia rahareikiä julkisesta taloudesta, joihin olemme viitanneet monissa puheenvuoroissa, ja toiseksi luomalla Suomeen sellainen lainsäädännöllinen ja verotuksellinen ilmapiiri, että tänne kannattaa investoida, tänne kannattaa synnyttää uutta, tuottavaa, oikeaa työtä, [Puhemies koputtaa] ja kolmanneksi työn vastaanottamisen kannattavuutta pitää pitkälti samoilla keinoilla parantaa.

15.36 Matias Marttinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vasemistohallituksen politiikka on johtanut siihen, että verotus kiristyy ja ahkeruudesta rangaistaan, ei palkita. Ensi vuonna 3 500 euroa tienaavalle palkansaajalle jää käteen 130 euroa vähemmän kuin tänä vuonna — siis vähemmän kuin tänä vuonna. Tämä selviää Veronmaksajain Keskusliiton tänään tekemästä laskelmasta. Näin ollen siis voi sanoa, että hallitus, ei tämä teillä nyt aivan putkeen ole mennyt. Työnteon kannustimet heikkenevät koko ajan, kun nimenomaan meidän pitäisi kannustaa suomalaisia tekemään työtä, ja tämän takia kokoomuksen Toivon polku tarjoaa Suomelle uuden alun. Me haluamme keventää palkansaajien työn verotusta, haluamme kannustaa heitä työntekoon ja korottaa kotitalousvähennystä, ja tämä tehdään vielä julkisen talouden kannalta kestäväällä tavalla siten, että velanotto Suomessa vähenee.

15.37 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomus, teidän linjanne pitää. Te leikkaatte jälleen kerran kaikkein pienituloisimmilta, kaikkein heikoimmassa asemassa olevilta ihmisiltä. Te leikkaatte asumistukea opiskelijoilta, lapsiperheiltä, työttömiltä. Te heikennätte toimeentulotukea, mikä vaikuttaa työttömien ja kaikkein pienituloisimpien ihmisten toimeentuloon. Kokoomus nimenomaan rankaisee rankalla kädellä opiskelijoita, pitkäaikaistyöttömiä, vanhuksia ja kaikkein pienituloisimpia ihmisiä, [Ben Zyskiewiczin välihuuto] mutta samalla te jälleen, kuten budjetissanne on, tulette vahvistamaan ja parantamaan kaikkein hyvätuloisimpien ihmisten asemaa ja toimeentuloa. [Sari Sarkomaa: Kannattaa lukea Toivon polku!] Edustaja Orpo, uskotteko te todellakin, että ihmisiä kannustetaan rankaisemalla köyhyydestä, leikkaamalla sosiaaliturvaa, tai uskotteko te todellakin, että kun ihminen on työtön, niin hän on siinä omasta tahdostaan [Puhemies koputtaa] ja tämä teidän esityksenne tulee kannustamaan hänet työmarkkinoille?

15.39 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On luettu ilmeisesti jotain eri ohjelmaa kuin mitä me esittelemme täällä. [Anneli Kiljusen välihuuto]

Terapiatakuu: suurimpia syitä, miksi ihmiset ovat pois työelämästä, sairauslomilla — me esitämme sen tekemistä. Perhevapaaudistus: kunnollinen perhevapaaudistus, joka lisäisi työllisyyttä, parantaisi naisten tasa-arvoa työelämässä. Paikallinen sopiminen, joka

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

saisi aikaan sen, että yrittäjät uskaltaisivat työllistää. Työn verotuksen keventäminen: ei edes pelkästään siksi, että tehtäisiin enemmän töitä, vaan siksi, että ihmisillä jäisi vähän enemmän rahaa kuluttaa — omasta rahasta jäisi enemmän käteen ja voisi kuluttaa, ostaa suomalaisten yritysten palveluja ja niin taas työllistää. Tämä on oikeasti toivon polku. Tässä on hyviä asioita, sellaisia, joita uskon kaikkien tässä salissa voivan sydämessään kannattaa.

Minusta hallituksen kannattaisi näin vaikeana aikana, johon valtiovarainministeri Vanhanenkin viittasi, heittää nyt pois se ideologinen kaapu päältä ja katsoa avoimin silmin, [Puhemies koputtaa] mitkä keinot toisivat työtä ja hyvinvointia Suomeen.

15.40 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt, edustaja Orpo, on kyllä todettava, että te jätätte kertomatta, millä te rahoittaisitte erityisesti nämä kaikkein suurituloisimmille, hyvätuloisimmille kohdistuvat uudet edut. [Petteri Orpo: Kaikki löytyy täältä! — Timo Heinonen: Oletteko lukeneet?]

Puhemies! Puhuitte äsken hienoja asioita, mutta jätitte kertomatta, että jos otettaisiin teidän vaihtoehtonne, niin se tarkoittaisi opiskelijoille miinus 180 euroa, pitkäaikaistyöttömille miinus 230 euroa, [Ben Zyskowiczin välihuuto — Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] muille miinus 120 euroa. Te leikkaisitte työttömien eläkekertymää, te leikkaisitte asustukea, toimeentulotuen omavastuuta. Te tekisitte isot leikkaukset sosiaaliturvaan, ja niitä rahoja te siirtäisitte niin, että kaikkein hyvätuloisimmat siitä hyötyvät. Edustaja Orpo, eikö teidän almanakassanne — olivat ajat hyvät tai huonot — ole koskaan köyhän vuoro?

15.41 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koetan luonnehtia taas tätä isoa kuvaa. Ehkä joku tätä lähetystä seuraa, ja tämän naljailun yli kuitenkin se iso kuva on aika selvä — en ole perussuomalaisten budjettiin tutustunut, mutta tämä kokoomuksen ja hallituksen ero.

Ensinnäkin, vaikka täällä joskus muuta vihjaillaan, eihän tästä tämän hetken elvytyspolitiikasta tai velkaantumisesta ole vallinnut minkäänlaista erimielisyyttä.

Mutta toiseksi, meidän ehdotuksessamme on paljon enemmän sellaisia rakenneuudistuksia, jotka lisäisivät työllisyyttä, ja sieltä syntyy sitten sitä budjettiväljyyttä, jota tässä käytetään. Eikö tämä ole loppujen lopuksi aika yksinkertainen asetelma? Täällä nyt kysytään, onko tämä jotain köyhän kurittamista tai muuta, että uskommeko me tällaisiin vaikutuksiin, mutta nämä kannustinvaikutukset ovat ne, joilla muissa Pohjoismaissa, edustaja Kiljunen, kyetään ylläpitämään ratkaisevasti korkeampaa työllisyyttä. Tämä on se suuri ero. [Puhemies koputtaa] Me tulisimme tällä lähemmäksi muita Pohjoismaita.

Puhemies Anu Vehviläinen: Tässä vaiheessa ministeri Vanhanen 2 minuuttia, ja sen jälkeen kokoomuksen ryhmäpuhuja Heinonen.

15.42 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun koko syksyn ajan puheenvuorot täällä salissa, ei vain kokoomuksella vaan muillakin, ovat varoitelleet velkaantumisesta, niin sen tähden tietysti hallituksen puolelta on kiinnostus siihen, kuinka paljon oikeasti nämä vaihtoehdot vaikuttaisivat velkaantumiseen ensi vuonna.

Kun luin tämän eduskunnan tietopalvelun arvioin, niin toden totta äsken olin osittain väärässä. Tämä koskee nyt reformien yhteisvaikutusta julkisen talouden rahoitusasemaan,

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

[Kokoomuksen ryhmästä: Kiitos! Hyvä!] eli te teette uudistuksia, joiden loppusumma on miinus 947 miljoonaa euroa. Eli yleensä tietysti uudistuksia tehdään, jotta niillä saadaan myös positiivista aikaan, [Sari Sarkomaa: Työpaikat ovat positiivisia, valtiovarainministeri!] mutta tässä tapauksessa vaikutus on negatiivinen.

Teillä on hyvin perusteellinen esitys, ei voi kieltää, te olette tehneet erittäin laajan vaihtoehtobudjetin, mutta tämän avaaminen näitten lopun vaikutusten osalta ei ole aivan helppointa. Tämä tekniikka, jolla tämä on tehty, ei avaudu kyllä kertalukemalla. Oikeastaan kysyn: kun teillä on tässä tulopuolella merkitty 4,3 miljardia euroa eli 4 300 miljoonaa euroa valtion omaisuuden käyttöä, ovatko nämä omaisuustulot, tämä 4,3 miljardia, tässä viimeisen sivun tuloarvioiden kohdalla myös laskettu mukaan vai eivät?

15.44 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus haluaa perua vasemmistohallituksen ja keskustan tekemän kotitalousvähennyksen leikkauksen. Me haluamme itse asiassa tuplata sen Ruotsin tapaan 5 000 euroon. Me haluamme vielä tehdä ikäihmisille oman superkotitalousvähennyksen ja myös kaikista pienituloisimmille niin, että he pystyvät käyttämään kotitalousvähennystä. Tämä on monelle ihmiselle erittäin tärkeä asia, ja se on tässä vahvasti mukana.

Sitten yksi toimenpide, mikä on jäänyt pienemmälle huomiolle, on se, että kaikki suomalaiset työntekijät maksavat omaa vakuutusturvaa työttömyyden hetkelle, mutta vain kassaan kuuluvat saavat ansiosidonnaista. Tämä Toivon polku toisi ansiosidonnaisen työttömyysturvan kaikille suomalaisille työntekijöille. Tätä eivät varmastikaan myöskään vasemmistoliitto ja sosiaalidemokraatit vastusta.

Mutta se kaikista isoin, se on tässä Toivon polun kannessa. Marinin hallitus: 5 000 työllistä lisää. Petteri Orpon kokoomus: 120 000 työtöntä takaisin työn syrjään kiinni. Siinä on se iso ero.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt siirrymme käsittelemään kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat tässä käyttää puheenvuoron, nousemaan ylös ja omalta paikaltaan varaamaan V-painikkeella puheenvuoron.

15.46 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Vanhanen, te olette niin kokenut parlamentaarikko, että tiedätte hyvin sen, että oppositiolla ei ole yhteistä ohjelmaa, kun se esittää esimerkiksi välikysymyksen, ei ollut silloinkaan, kun keskusta oli oppositiossa ja teki yhdessä välikysymyksiä muiden oppositiopuolueiden kanssa. On siis varsin teatraalista ja hämäävää kääntää huomio oppositiopuolueiden vaihtoehtoista ja niihin konkreettisiin vaihtoehtoihin vastaamisesta siten, että sen sijaan puhutaan tästä yhteisestä ohjelmasta.

Sitten totean, että me olemme tukeneet hallitusta koronapanostuksissa ja annamme edelleenkin täyden tukemme tälle, myös tässä toimeentulotuen epidemiakorvauksessa, jonka mainitsitte, mutta nyt todellakin tarvittaisiin valoa tähän velkaputken päähän, jonka olemme yhdessä siis rakentaneet. Tarvittaisiin sellaisia rakenneuudistuksia ja työllisyyspäättöksiä, joilla saataisiin luottamus siihen, [Puhemies koputtaa] että velka saadaan vielä myös maksettua eikä se jää lapsillemme ja lastenlapsillemme.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

15.47 Joakim Strand r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, värderade talman! Se, mikä tässä on ehkä meitä kaikkia hieman hämännyt viimeisen puolen vuoden aikana, on se, että usein ollaan yhtenä päivänä hirveän huolestuneita velkaantuneisuudesta, sekä KD että kokoomus että muut, mutta sitten taas seuraavana päivänä ollaan esittämässä lisämenoja vaikka minkälaisiin toimiin.

Tässä kun puhuttiin meidän ruotsalaisista ja pohjoismaisista naapureistamme, niin tänään kun luki ruotsalaista kauppalehteä Dagens industri, niin siellä puhuttiin sellaisista tarpeista, että tulisi kouluttaa tuhat uutta akkuteknologian huippuosaajaa lisää vuodessa. Tämänäköisiä rohkeita aloitteita, strategisia aloitteita tulisi mielestäni tuoda myös esille näissä vaihtoehtobudjeteissa. Se toisi mielenkiintoa, ja meidän kaikkien tulee tuoda tämänäköisiä aloitteita esille. [Ben Zyskowicz: Voiko hallitus esittää?] Nyt tämä on enemmän tällaista teknistä jumbppaa.

Tosiaan, kuten valtiovarainministeri Vanhanen hyvin toi esiin, loppusumman ero budjetissa voi olla promillen luokkaa, että onko se sitten aidosti vaihtoehto. Nyt kun meillä on mielenkiintoisia EU:n elpymispaketteja ja muita työn alla ja miettii Suomen roolia globaalissa taloudessa ja niitä mahdollisuuksia, mitä muun muassa energia- ja ympäristöteknologian markkinat tuovat, niin tällaista aloitteellisuutta lisää [Puhemies koputtaa] ja ehkä vähemmän tällaista kamreerimaisuutta toivoisin meiltä kaikilta.

15.48 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minun täytyy sanoa, että kun luin tämän kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetin, hämmästyin ehkä kaikkein voimakkaimmin kahdesta asiasta. Toinen koski ilmastonmuutokseen liittyviä toimeksiantoja. Selvästi kristillisdemokraatit eivät ole tukemassa hallituksen Suomen eikä myöskään Euroopan eikä maailmanlaajuisia ilmastonmuutoksen tavoitteita. Mutta toinen asia, josta olin erityisen hämmästynyt, oli se, että kristillisdemokraatit haluavat kuroittaa nimenomaan pienituloisia eläkeläisiä ja lapsiperheitä, jotka ovat muun muassa asumistuen piirissä, ja sen takia nämä 400 miljoonan euron leikkaukset asumistukeen ovat erittäin iso isku nimenomaan kaikkein pienituloisimmille ihmisille. Tähän kyllä toivoisin nyt vähän vastausta KD:ltä.

15.49 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen ja eduskunnan tärkein tehtävä on parantaa työnteon ja yrittäjyyden edellytyksiä. Tämä on kristillisdemokraattien yksi tärkein tavoite ja tehtävä myöskin. Aika-ajoin joudumme kuuntelemaan väitteitä jopa hallituksen suunnalta, että yrittäjien verottomiin osinkoihin pitäisi puuttua. Suomen lain mukaan ei ole olemassa sellaista tapausta, jossa yritys voisi maksaa henkilöomistajalle osinkoa verovapaasti. Silti ministeri Paatero sanoi SDP:n puoluevaltuustossa, että valtaosa osingoista on verovapaata tuloa. Järjetön väite — lukekaa laki. [Paavo Arhinmäki: Verottajakin puhuu verottomista osingoista!] Mikä on hallituksen linja? Aiotteko romuttaa nykyistä yrittäjää kannustavaa verotusjärjestelmää?

Hallitus on tänä vuonna korottanut polttoaineveroa jo kertaalleen, ja ensi vuonna te taas nostatte sitä. Keskustan Kurvinen vastustaa, niin kuin me kuulimme, polttoaineveron korotuksia, ja hän on keskustan ryhmäpuheenjohtaja, mutta mikä on hallituksen linja?

15.51 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin edustaja Östmanille muutama kommentti: Haluaisin tietää, mitä mieltä kristillisdemokraatit ovat tästä keskustan liikenneveroaloitteesta. Oletteko valmiita laittamaan matalamman

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

veron autoilulle maaseudulla ja sitten isojen kaupunkien keskuksissa joukkoliikenteen varrella vähän isomman veron? Edustaja Östman tietää, että olemme korottamassa pikkuisen polttoaineveroa nyt, että saadaan satoja miljoonia liikenneverkon kehittämiseen tällä vaalikaudella.

Arvoisa puhemies! Lisäksi Östmanille haluan kommentoida sen, että tällä vaalikaudella emme tule korottamaan yrittämisen ja omistamisen verotusta. Se on hallitusohjelmassa, ja pidämme siitä punamultahallituksella kiinni.

Puhemies! Muuten tämä kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetti on näistä ehkä paras. Siellä on monia hyviä nostoja, kuten vaikka matkailun kehittäminen. Ehkä haluaisin kuitenkin kysyä puheenjohtaja Essayah’lta, kun hän on ollut europarlamentin jäsenkin: miten te maksaisitte yksipuolisesti 85 miljoonaa vähemmän EU:n jäsenmaksuja? Avaatteko koko EU:n budjettisovun? Ja mikä on kristillisdemokraattien ja muunkin opposition suhtautuminen: [Puhemies koputtaa] Lähi-Suomi, monipaikkaisuus vai keskittäminen?

15.52 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin edustaja Kurviselle: Tehän istutte nyt siellä hallituksessa, niin toteuttakaapa ne monipaikkaisuudet ja tämä autoilu-uudistus siellä käsin. Eihän tässä ole kyse nyt hallituksen budjetista vaan meidän vaihtoehtobudjeteista. [Antti Kurvisen välihuuto]

On äärimmäisen helppo vastata siihen, miten toteuttaisimme. Kristillisdemokraatit on viime kesästä lähtien kertonut, että koskaan ei olisi tätä monivuotista rahoituskehystä ja elpymisrahastoa pitänyt niitata yhteen. Ja nytten kun se näyttää Euroopan tasollakin olevan aikamoisissa vaikeuksissa, on hyvin mahdollista, että toteutuukin malli, jossa irrotetaan tämä elpymisrahasto tästä monivuotisesta rahoituskehyksestä. Me olemme laskeneet sen erotuksen, joka koplauksesta aiheutuu tähän yhteiseen velkaan jo ensi vuonna meille suomalaisille veronmaksajille, ja haluamme sen ottaa pois näistä EU:lle tulevista maksuista.

Sitten olisin vielä edustaja Kiljuselle vastannut: Onko teistä oikein, että Kojamo on maksanut viiden viime vuoden aikana 243 miljoonaa euroa osinkoja, joista 130 miljoonaa on mennyt ammattiliitoille, [Puhemies koputtaa] ja nämä rahat ovat tulleet vuokra-asunto-tuotoista? Asumistuki valuu suoraan ammattiliiton saamille osingoille.

15.53 Anneli Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt, edustaja Essayah, te ette vastannut minun kysymykseeni. Eliikkä minä kysyin, että teillä täytyy olla joku peruste sille asialle, että te haluatte leikata kaikkein pienituloisimmilta, eläkeläisiltä, lapsiperheiltä ja työttömiltä, ja myös asumiskustannuksissa te olette ottamassa korotuksia lämmityspolttoaineen verotukseen — kaikki tämäntyyppiset asiat, jotka vaikuttavat sekä asumiseen että ilmasto- ja ympäristöasioihin. Toivoisin teiltä rakentavasti nyt perusteluja sille, minkä takia te leikkaatte kaikkein heikoimmassa asemassa olevilta ihmisiltä asumistukea.

15.54 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kannattaa katsoa näitä eduskunnan tietopalvelun laskelmia. Siellähän nimenomaan kerrotaan, että kristillisdemokraattien vaihtoehto suosii lapsiperheitä ja myöskin ikäihmisiä.

Sen sijaan on totta, että tämä asumistuen reformi, jota me olemme voimakkaasti olleet ajamassa, todennäköisesti vaikuttaisi alussa — mikäli sitä mallia ei muuteta — sillä tavoin, että se vähentää asumistukea. Mutta jos otetaan huomioon, että olemme tässä meidän mallissamme lähteneet siitä, että tämä yleinen asumistuki, joka on tällä hetkellä opiskeli-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

joilla, palautettaisiin ja siihen tuotaisiin mukaan opintorahan asumislisä, ja täällä eduskunnan tietopalvelu toteaa, että tätä opintorahan asumislisän palauttamista ei ole otettu laskelmassa huomioon aineistoon liittyvien epävarmuuksien vuoksi, niin siinä mielessä tämä laskelma, mikä sieltä tulee ja johon ehkä nyt viittaatte, antaa tästä heikomman kuvan kuin mikä todellisuudessa olisi.

Minä toivon, että tämän salin yhteinen tahtotila olisi se, että nämä järjettömän suuret asumistukikustannukset pystyttäisiin saamaan kuriin [Sari Sarkomaa: Ja osingot!] ja että ne oikeasti kohdentuisivat niille köyhille ihmisille eivätkä suinkaan niin, [Puhemies koputtaa] että ne valuvat sinne ammattiliittojen osinkotuloihin.

15.55 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvostan sitä, että kristillisdemokraatit kantavat huolta köyhistä, usein vasemmiston tapaan. Ihmettelenkin sitä, että kristillisdemokraatit nyt olisivat valmiit leikkaamaan asumistuesta valtavat 400 miljoonaa euroa eli noin neljänneksen asumistukimenoista. Asumistuki kohdentuu pienituloisille, ja saajien joukossa on paljon lapsiperheitä. Näin merkittävä leikkaus lisäisi eriarvoisuutta ja jo valmiiksi tiukalla olevien ihmisten taloudellista ahdinkoa. Asumisen hinnan ja asumistukimenojen kasvu on yhteinen huolenaiheemme, mutta se ei ratkea yksin asumistukea leikkaamalla, vaan se vaatii asuntopolitiikkaan rakenteellisia muutoksia.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetin tulopuoli on valitettavan epäuskottava: hallinnon tehostamisella aiotaan säästää 100 miljoonaa euroa kertomatta oikeastaan, miten se sitten toteutetaan, ja kyllä te nyt varmasti tiedätte, että Suomi ei voi yksipuolisesti linjata pienentävänsä EU-jäsenmaksua. Hyvääkin on, esimerkiksi panokset tutkimus- ja tuotekehitykseen ja innovaatiotoimintaan. [Puhemies koputtaa] Ne ovat tarpeellisia.

15.56 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me haluaisimme muuttaa nykyistä asumistukijärjestelmää juuri sen takia, niin kuin edustaja Essayah sanoi, että nyt se valuu näihin suuryhtiöihin, mikä tarkoittaa sitä, että meillä on Suomessa Euroopan kallein vuokrataso, ja se ei todellakaan hyödytä niitä pienituloisia, vaan he, joilla on pääomaa, hyötyvät tästä nykyjärjestelmästä.

Haluan vielä painottaa sitä, että meidän eduskuntaryhmämme budjettiesitys antaisi valtiolle uusia tuloja ja säästöjä yhteensä 1,6 miljardilla eurolla. Vaikka menot kasvaisivat 322 miljoonalla eurolla ja verotulot vähenisivät 893 miljoonaa euroa, kristillisdemokraattien esitys pienentäisi ensi vuoden lainanottotarvetta silti lähes puolella miljardilla.

Varjobudjettimme lisäksi esitämme myös työllisyyspakettia, joka tuottaisi 100 000 työllistä lisää lähivuosina. Kannattaa tutustua myöskin siihen meidän työllisyyspakettiimme.

15.58 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun täällä on viitattu ja myös valtiovarainministeri viittasi näihin eduskunnan tietopalvelun laskelmiin, niin te ette maininneet sitä, että näiden laskelmien mukaan lapsiperheet todellakin hyötyisivät tästä kristillisdemokraattien vaihtoehdosta. Lisäksi verotus kevenisi kaikissa tuloluokissa, kun sen sijaan hallitus on nyt kiristämässä tuloverotusta, kun tämä indeksitarkistus toteutetaan vain 2,5 prosentin mukaan — meidän ehdotuksessamme 3,5 prosentin mukaan.

Myös työllisyysvaikutus olisi tämän tietopalvelun laskelman mukaan hallituksen esitykseen verrattuna 6 000 työllistä lisää. Me itse olemme arvioineet, että tämä olisi vielä suurempi — uskomme 10 000 työpaikkaan tällä esityksellämme — mutta eikö tämä jo teitä,

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

arvoisa ministeri, vakuuta? Toivoisinkin, että ihan kertoisitte näkemyksenne siihen, minkä takia ette tartu esimerkiksi tähän kotitalousvähennyksen leikkauksen perumiseen [Puhemies: Aika!] tai vaikkapa polttoaineveron korotuksen perumiseen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Vanhanen, 2 minuuttia.

15.59 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien esitys on ehkä näistä tietyllä tapaa selkein rakenteeltaan.

Kiinnitin äsken huomiota siihen, että teillä kuitenkin täällä tulopuolella on kertarahoja, ensimmäiseksi Ilmastorahaston pääoman peruminen 300 miljoonaa, Sitran pääoman tulouttaminen valtiolle 100 miljoonaa. [Päivi Räsänen: Ne ovat kertakohteisiin! Ne ovat kertaluonteisia!] Heti 400 miljoonaa euroa, jotka ovat kertatuloja, ja kuitenkin teillä veronkevennykset ja menonlisäykset ovat pysyviä, eli tämä on tässä rakenteessa heikkous.

Kiistatta asumistuen uudistaminen 400 miljoonalla eurolla on suuri, kunnianhimoinen tavoite. Ei minulla ole tarvetta sitä torjua. Totean vain, että se on erittäin kunnianhimoinen, samoin kuin se, että sokerin käytöstä saataisiin 250 miljoonaa euroa. Sekin on erittäin kunnianhimoinen tavoite ensi vuodelle.

Kuten sanoin, minusta on hyvin tehty vaihtoehtobudjetti.

16.00 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronan aikana on avustettu yrityksiä, ja hyvä niin, jotta ei syntyisi lisää työttömyyttä.

Yhtä asiaa en ymmärrä tässä keskustelussa. Puhutaan koko ajan, että työttömyystoimia tehdään 50 000:lle, sitten toiset sanovat 100 000:lle. Meillä on kuitenkin tänä päivänä avoimia työpaikkoja 43 000, ja niistäkin suurin osa on semmoisia, joita ihmisten ei kannata ottaa vastaan, koska se ei lisää heidän tuloaan. Meidän pitäisi mieluummin keskustella siitä, kuka palkkaa nämä 100 000, jotka työnnetään työmarkkinoille, millä tavalla me saamme yritykset investoimaan, millä me saamme yritykset palkkaamaan heitä. Ei se auta, että niitä ihmisiä työnnetään työmarkkinoille.

16.01 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuuntelin juuri äänikirjaa, joka kertoi Ponssen perustajan Einari Vidgrénin elämäkerrasta. [Antti Kurvinen: Istunnon aikana? — Naurua] Mies oli joka puolelle velkaa, mutta lääkkeenä oli vain lisääntyvä työnteko ja usko tulevaisuuteen, ja oman käsitykseni mukaan menestys on hyvin pitkälle asenne- ja uskokysymys, että uskotaanko tulevaisuuteen.

Arvoisat ministerit, olen lehdestä lukenut teidän keskustelujanne, ja minun mielestäni yrittäjät ja teollisuuden edustajat kuuntelevat hyvin tarkkaan, mitä te keskustelette. He muodostavat tämän käsityksen ja teidän keskustelujenne perusteella tulevaisuudenkuvaa, ja se vaikuttaa investointihalukkuuteen. Te olette välillä keskustelleet kipakastikin yritysten yhteiskuntavastuusta — joku ministeri meinaa pääomaverotusta muuttaa progressiiviseksi — ja toivoisin, että te löytäisitte hallituksen sisällä jonkun yhteisen sävelen, jolla te uskotte Suomen yrittäjien ja teollisuuden tulevaisuuteen ja työllistämiseen, ja tämä usko näkyisi sitten teidän hallituksen yhteisinä toimenpiteinä.

16.02 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin haluan kiittää kristillisdemokraatteja tästä aika selkeästä vaihtoehtobudjetista. [Eduskunnasta: Se on Liike Nyt jo! — Saa silti kiittää!] — Kiitetään nyt tässä siitä huolimatta, ja kiitetään myös

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

edustaja Harkimoa, että hän piti ihan hyvän puheenvuoron täällä salissa. [Naurua] Kiitoksille on aina paikkansa, ja voi sanoa, että varmasti nekin asiat, joita nostitte siinä puheessa esille, ovat sellaisia, että meidän pitää yhdessä miettiä, millä tavalla ne saadaan toteutettua. Mutta täytyy kyllä sanoa, että en ehkä ihan saanut selville Liike Nytiltä, onko teillä olemassa edes semmoista vaihtoehtoa, todellista budjettia tälle hallituksen linjalle. Itse en ainkaan ole havainnut sellaista, joka olisi realistinen ja toteuttamiskykyinen. Mutta tärkeää on tietenkin, että Liike Nytkin tuo omat näkemyksensä täällä salissa esille, ja kaikki näkemykset ovat yhtä tärkeitä.

16.03 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oli hyvä, että nyt-liikkeen puheenvuorossa edustaja Harkimo nosti esille vahvasti sen, että kaikki oppositiopuolueet ovat todenneet, että nyt täytyy velkaa jonkin verran ottaa, jotta voidaan kantaa yritykset, kunnat ja ihmiset yli tämän koronavirisiin, mutta samaan aikaan pitää huolehtia siitä toivosta, täytyy tehdä niitä työllisyystoimia. Hän nosti huolta huomisesta, niin kuin kaikki oppositiopuolueet, mutta sitä huolta ei näy hallituksen osalta.

Erityisen huolissani itse olen siitä, että vasemmistovihreä hallitus on luonut sivistyksen pätkäpolitiikkaa. Budjettiesityksessänne lähestulkoon kaikki uudet panostukset koulutukseen ovat määräaikaista, ja kysynkin, miksi. Oppivelvollisuuden panostuksesta vakinaisia ovat ne bussilippujen eli matkakustannusten tuet, jotka jäävät vakinaiseksi budjettiin, mutta sitten kun mennään pari vuotta, sieltä poistuvat ne sadat miljoonat, ne, millä varhaiskasvatusta kehitetään, millä perusopetusta kehitetään. [Paavo Arhinmäki: Mites tää liittyy Liike Nytiin?] Samoin opettajien palkkakustannukset ovat määräaikaista. Mitä sitten tapahtuu? Kuinka voi olla, kun te käytätte näin paljon rahaa, [Puhemies: Aika!] että sivistykselle ei ole löytynyt vakinaista sijaa teidän budjetistanne, [Puhemies: Aika!] toisin kuin kokoomuksen. Me vakinaistaisimme nämä rahat ja palkkaisimme pysyvästi opettajat. Se on oikea linja... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Nyt sitten totean, että tässä keskustellaan tällä hetkellä Liike Nytin vaihtoehtobudjetista.

16.05 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Te, ministeri Vanhanen, olette nyt kuullut myös Liike Nytin vaihtoehtobudjetin, ja haluaisinkin kysyä — koska täällä salin joka laidalla ollaan sitä mieltä, että me tarvitsemme tulevaisuudessa 80 prosentin työllisyysasteen — näistä vaihtoehtoista, jos nyt voisitte peilata siihen, millä todennäköisimmin päästään tähän lopputulokseen. Meillä kokoomuksessa oli tämä 75—75 vuonna 25, eli työllisyysaste 75, valtionvelka suhteessa bruttokansantuotteeseen 75 ja kaikki nämä vuoteen 25 mennessä. Mikä näistä vaihtoehtoista teidän mielestänne on lähimpänä sitä kunnianhimoista tavoitetta, jolla saavuttaisimme 80 prosentin työllisyysasteen?

16.06 Mikko Kinnunen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistaakseni Liike Nyt vastustaa monen muun oppositiopuolueen kanssa oppivelvollisuuden laajentamista. [Oikealta: Kyllä!] Edustaja Heinonen puhui täällä aikaisemmin koulupakosta.

Kehotan teitä lukemaan perustuslakivaliokunnan tämän päivän uunituoreen lausunnon tästä asiasta. Siinä todetaan, että Suomessa ei ole koulupakkoa myöskään oppivelvollisuuden laajentamisen jälkeen. Oppivelvollisuuden laajennus kuuluu perustuslain valossa pe-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

rusopetukseen. Siinä on kysymys oppilaan oikeudesta oppia, sivistyä ja käydä koulua ja yhteiskunnan velvollisuudesta pitää kaikki mukana. Eikö se ole hyvä asia? Taloustieteilijät ovat laskeneet, että uudistus maksaa itsensä takaisin. Uudistus ei ole pois täsmätoimista, joita moni täällä on ehdottanut. Tämä on suuri kädenojennus kaikille lapsille ja lapsiperheille.

16.07 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää kaikkia oppositiopuolueita vaihtoehtobudjeteista. On arvokasta, että oppositiopuolueet esittävät omat vaihtoehdonsa ja teettävät niiden tueksi myös eduskunnan tietopalvelulla laskelmia. Tämä keskustelu on ollut pääsääntöisesti asiallista, ja kiitän siitä, että nämä vaihtoehtobudjetit on tehty.

Kiitän myös edustaja Harkimoa erittäin tärkeästä puheenvuorosta. On aivan totta, että tässä ajassa, jossa me elämme, pelkkä työvoiman tarjonta ei riitä, vaan tarvitaan myös työvoiman kysyntää. Tarvitaan niitä investointeja yrityksissä, joiden avulla sitten tulevaisuudessa työntekijöitä voidaan palkata. Tämä oli erittäin tärkeä ja hyvä puheenvuoro ja muistutus meille kaikille siitä, että meidän pitää samanaikaisesti tehdä rakenteellisia uudistuksia työvoiman tarjonnan puolella, mutta me tarvitsemme myös investointeja, niitä tulevaisuuden kasvun avaimia, joihin sitten niitä työntekijöitä voidaan palkata.

16.08 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän myöskin oppositiopuolueita näistä vaihtoehtobudjettien esittelyistä.

Totean myöskin liittyen hallituksen koulutuspanostuksiin, että tällä vaalikaudella tosiaan panostetaan niin pysyvillä määrärahalisäyksillä kuin sitten tulevaisuusinvestoinneilla koulutukseen kaikilla eri koulutusasteilla.

Erityisesti kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa oli myös paljon koulutukseen liittyviä panostuksia mukana. On toki ilahduttavaa, että puolueen linja tältä osin on muuttunut siitä, kun olivat hallitusvastuussa, jolloin he leikkasivat sekä koulutuksesta että sosiaaliturvasta. Nyt tässä vaihtoehtobudjetissa kyllä panostetaan koulutukseen, mutta se tehdään rahoittamalla nämä panostukset sosiaaliturvaleikkauksilla, eli lisäämällä köyhyyttä ja lapsiperheköyhyyttä. [Ben Zyskowicz: Ei, vaan työllisyyden parantamisella!]

Erityisesti peräänkuuluttaisin myöskin kokoomukselta hintalappua tähän kaksivuotiseen esiopetukseen. Se puuttui tästä vaihtoehtobudjetista kokonaan. Sen hintaluokka lasketaan sadoissa miljoonissa euroissa. Se parantaisi myöskin teidän vaihtoehtobudjettinne uskottavuutta koulutuksen osalta.

16.09 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta on merkille pantavaa ja kertoo Suomesta hyvää, että sekä hallituksen linjassa että useimpien teidän oppositiopuolueiden vaihtoehtoisissa korostuu vahva näky Suomen kasvun edellytyksistä ja vahva usko koulutuksen, tutkimuksen ja kehityksen merkitykseen siinä. Osa teistä tekisi siihen jopa hallitusta enemmän satsauksia uskottavammin tai vähemmän uskottavammin, mutta tärkeintä on se, että nämä kaikki ikään kuin luovat kuvaa Suomessa siitä, että tämän kriisin jälkeen on olemassa elämää ja että Suomi tulee kansainvälisessä kilpailussa pärjäämään.

Liike Nytin puheenvuorossa, edustaja Harkimo, sivusitte keskustelunavaustani siitä, onko Suomen korkeakouluverkko nyt hyvä vai voisimmeko nähdä jopa entistä enemmän alueiden vahvuuksiin nojaavaa korkeakouluverkkoa. En kiistä laisinkaan, ettenkö näe täs-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

sä tietynlaista näkökulmaeroa vaikkapa oppositiopuolue kokoomukseen, jonka korkeakoulupolitiikan linja on vahvasti ollut keskittävä. Minulla on vahva näky siitä, että Suomessa on muuallakin kuin pääkaupunkiseudulla loistavaa korkeakoulutarjontaa, ja näen näillä myös tiiviin yhteyden alueen elinkeinoelämän kehitykseen tutkimuksen ja kehityksen ja yritys-elämän yhteistyöllä. Siksi minusta se keskustelunavaus oli tarpeellinen, ja toivon, että sitä keskustelua vaikka tekin jatkatte. [Sari Sarkomaa: Olikohan siellä Sipilän hallituksessa myös keskusta? — Timo Heinonen: Niin, ja myös Saarikko taisi olla!]

16.11 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin vain korjata erään keskustaedustajan väitteen, että Liike Nyt vastustaisi oppivelvollisuuden pidentämistä. Se ei pidä paikkaansa. Olemme kritisoineet sitä, että se tehdään liian nopealla aikataululla. [Vasemmalta: Hyvä!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vielä ministeri Vanhanen, ja sitten mennään puhujalistaan.

16.11 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun Liike Nytiltä ei ollut varsinaista keskustelualoitetta, niin en sitä varsinaista vaihtoehtobudjettia tässä kykene arvioimaan.

Edustaja Wallinheimo pyysi arviota näistä oppositioryhmien työllisyystoimista. Kyllä kokoomuksen toimet ovat mitaltaan selkeästi laajimmat ja konkreettisimmat, mutta päätöksenteon kannalta kiinnitän yhteen asiaan huomiota, jossa kannustan teitä vielä miettimään: Teillä ylivoimaisesti tärkeimmän rungon siinä muodostavat ne valtiovarainministeriön virkamiesten tekemät esitykset, mutta te tietoisesti karsitte sieltä yhden oikein erikseen mainitsemalla pois, että tätä te ette kannata. [Ben Zyskowiec: Te karsitte kaiken!] Jos jokainen puolue käyttäisi samaa oikeutta, että otetaan sieltä yksi pois, ei jäisi mitään jäljelle. [Ben Zyskowiec: Montako hallitus on toteuttanut?]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Sitten mennään puhujalistaan.

16.12 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä suomalainen tapa tehdä ja käydä läpi oppositiopuolueiden vaihtoehtobudjetteja on hyvä. Miksi näin? Koska se pakottaa oppositiopuolueita oikeasti miettimään ja esittämään eri vaihtoehtoja ja omia ratkaisuja, minkä mielestäni pitäisi muutenkin olla jokaisen itseään kunnioittavan oppositiopuolueen tehtävä numero yksi. Jokainen meistä täällä tietää, kuinka helppoa on vain kritisoida ja osoitella eri ongelmia. Ihmiset kuitenkin kaipaavat ratkaisuja ja tekoja. Mielestäni me olemme kokoomuksessa onnistuneet vaihtoehtobudjetissamme erinomaisesti, ja voin olla siitä aidosti ylpeä.

Jotkut ovat voineet ihmetellä vaihtoehtobudjettimme alijäämää kaikesta velkaantumiskritiikistä huolimatta. Olen tämän aiemminkin tässä salissa sanonut, mutta haluan sen nyt vielä toistaa: Erityisesti nyt koronan takia velkaantuminen on välttämätöntä, eikä siinä ole mitään väärää. Kyse on kuitenkin kokonaisuudesta, siitä, mitä tehdään velkaantumisen vastapainoksi ja mitkä ovat keinot tasapainottaa taloutta pidemmällä aikavälillä. Tässä tulee mielestäni kenties merkittävin eromme hallitukseen.

Olemme käytännössä koko vaalikauden peräänkuuluttaneet hallitukselta uskottavia työllisyystoimia. ”Niitä odotellessa”, todettiin valtiovarainministeriöstä reilu vuosi sitten,

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

ja valitettavasti niitä joudutaan edelleen odottamaan. Budjettiriihestä saatiin edes jotain, mutta valitettavan vähän ottaen huomioon, miten vakavassa tilanteessa olemme. Mikäli haluamme pitää tulevaisuudessakin kiinni hyvinvointiyhteiskunnastamme, on työllisyysasteen nostaminen aivan ehdotonta. Korona ei ole tekosyy olla tekemättä, vaan sen myötä meidän on tehtävä entistä enemmän. Siitä syystä olen erityisen ylpeä, että vaihtoehtobudjetissa esitämme työllisyystoimia, jotka eri arvioiden mukaan toisivat työtä noin 120 000 ihmiselle. Keinoja kyllä on, joten kyse lopulta on vain tahdosta. Päätöksentekijöinä meiltä täytyy löytyä rohkeutta tehdä myös epäsuosittujakin päätöksiä. Emme koskaan saa ongelmiamme ratkaistua, mikäli lupaamme vain velkarahalla kaikille kaikkea kivaa ilman selkeitä keinoja ja suunnitelmaa, kuinka tasapainottaa taloutta. Siksi minusta hyvinvointiyhteiskunnan suurimpia puolustajia ovat he, joilla tällainen suunnitelma ja tahto sen toteuttamiseen löytyy.

Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että olen ylpeä vaihtoehtomme kokonaiskuvasta, haluan nostaa sieltä myös muutaman yksittäisen asian, joita pidän tärkeänä:

Ensimmäinen näistä on terapiatakuun toteuttaminen. Olen ollut tyytyväinen siihen, kuinka viime vuosina on enemmän alettu kiinnittää huomiota erilaisiin mielenterveyshäiriöihin ja tunnistamaan, kuinka mittavasta ja vakavasta ongelmasta on kyse. Samasta syystä olen ollut hieman harmissani, kun hallitus on jättänyt tarttumatta terapiatakuun mahdollisuuksiin. Me emme jättäisi.

Toisena perusopetuksen tasa-arvorahoituksen tekeminen pysyväksi ja 20 miljoonan panostukset, joilla tuemme perustietojen ja -taitojen saavuttamista ja koronavuoden oppimisvajeen kuromista. Joka vuosi tuhannet nuoret jättävät peruskoulun vailla riittäviä perustietoja ja -taitoja. Tämä on ollut ongelma jo ennen koronaa, mutta nyt tämä panostus on entistä tärkeämpää.

Kolmantena nostaisin esiin koronakoirien toiminnan vakiinnuttamisen. Koronakoirissa näen potentiaalia auttaa meitä selviytymään nykytilanteesta, ja ne voivat auttaa pitämään yhteiskuntamme entistä avoimempana turvallisemmin. Totta on, että koirien hyödyntämiseen testaamisessa liittyy vielä avoimia kysymyksiä ja tarvitsemme yhä lisää tutkimustietoa, mutta mielestäni kaikki keinot on käytettävä, jotta pääsemme jatkamaan elämää mahdollisimman normaalisti ja turvallisesti.

Vielä viimeisenä nostona rikosketjun toimijoihin panostaminen. Olemme käsittäkseni ainoa puolue, joka on edelleen sitoutunut poliisien määrän nostamiseen 7 850 henkilötyövuoteen. Muistutuksena, että ennen vaaleja kaikki eduskuntapuolueet olivat tähän sitoutuneita. Mutta laitamme vielä paremmaksi: olemme sitoutuneita nostamaan tätä jopa 8 000 henkilötyövuoteen. Esitämme myös lisäpanostuksia rikosketjun loppupään toimijoille, mikä oikeusvaltiossa kansalaisten oikeusturvan toteutumisen kannalta on tärkeä asia.

Arvoisa puhemies! Kokonaisuus huomioiden mielestäni kyse on oikein hyvästä paketista, osoitus siitä, että kokoomus ei ole täällä vain kritisoidessa vaan meillä on todella tarjota hyvä ja uskottava vaihtoehto. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Totean selvyiden vuoksi, että nyt siis käydään asiakohta läpi, loppuun asti keskustelu puhujalistan mukaan, ja sitten siirrytään seuraavaan asiaan.

16.17 Lulu Ranne ps: Arvoisa puhemies! Suomen kestävyysvaje ja velkaantuminen ovat repeämässä hallitsemattomiksi ilman koronakustannuksia — hallituksen toimet, vaih-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

toehdot, vain pahentavat tilannetta. Talouden tulevaisuus on sumea ja kasvu epävarmaa. Hallituksen ideologiset ympäristötavoitteet ja toiminta eivät mahdollista kasvua oikeassa elämässä. Nykypolitiikan ainoat varmat seuraukset ovat jatkuvasti nousevat verot ja kustannukset kansalaisille ja yrityksille. Alati lihova julkinen talous tukahduttaa mahdolliset yritysten kasvut ja uudet työpaikat. Julkisen taloutemme koko suhteessa koko talouteen on sekä EU:n että OECD:n toiseksi suurin. Julkisen talouden koon pienentäminen myös nettomääräisesti on ainoa tie kattaa kestävyysvaje ja lopettaa velkaantuminen — vain siten voidaan pienentää verorasitusta ja parantaa yritysten kilpailu- ja palkkauskkyä sekä palkansaajien ostovoimaa, ja vain siten turvataan kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ydin- ja peruspalvelut.

Nykyinen valtion talousarvioprosessi taipuu huonosti vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden kokonaisvaltaiseen ohjaukseen. Vaihtoehtobudjettiprosessi on siitä tuskallinen esimerkki. Pelkkä määrärahojen ylös- tai alaspäin hinaaminen tai momentilta siirtely toiselle ei riitä tarvittavien muutosten synnyttämiseen ja ohjaukseen — tarvitaan syvemmälle menevää muutosjohtamista. Tulevien hallitusten ja eduskunnan tulisi jatkuvasti arvioida toimintojen ja palveluiden julkista arvoa suhteessa valtion tarkoitukseen. Nykyhallitus ei siihen pysty.

Kaikista sellaisista toiminnoista pitää luopua, jotka eivät edistä valtion tarkoituksen toteuttamista. Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti pyrkii juuri tähän. On siis vuosittain karstittava tavoitteellisesti valtion tekemistä ja menoja asioista, joiden arvo on vähäinen tai jopa negatiivinen, ja korvattava ne asioilla, joiden arvo on suomalaisille suuri. Tällä on suora vaikutus budjetin niin sanottuihin siirtomenoihin, jotka ovat yli 70 prosenttia valtion menoista. Tällä on myös epäsuora vaikutus palvelutuotannon kulutusmenoihin, jotka ovat loput lähes 30 prosenttia valtion menoista. Ministeriöiltä on edellytettävä kaiken sellaisen poistamista, joka ei lisää lopputuloksen arvoa. Palvelutuotannon kulutusmenojen on laskettava tavoitteellisesti vuosittain. Oikea-aikaiset ja vaikuttavat palvelut ennaltaehkäisevät ongelmia ja niiden pahenemista vähentäen myös siirtomenoja.

Arvoisa puhemies! Suomen talous on kielteisessä kierteessä, jossa huonoilla politiikkapäätöksillä paisutetaan julkista sektoria. Kierteen oikaiseminen vaatii sitä vaikeampia ja voimakkaampia toimia, mitä kauemmin sen annetaan pyöriä. Pääministeri Marinin hallituksella ei ole mitään aikeita pysäyttää kierrettä.

Julkisen sektorin ja talouden suhteellisen koon pienentyessä voidaan verotusta ja työn tekemisen kustannuksia alentaa. Tämä on ehdoton edellytys yksityisen yritystoiminnan ja työllistämisen toipumiseksi. Tällöin myös valtion automaattiset suhdannemenot, kuten työttömyysmenot, vähenevät, kestävyysvajeen kattaminen helpottuu, syntyy myönteinen talouden kierre.

Julkisen talouden noin 5 miljardin euron kestävyysvaje olisi mahdollista kattaa melko vähäisillä vuotuisilla menojen nettovähennystavoitteilla. Hukan ja turhan poistaminen ei huononna palveluiden arvoa kansalaisille ja Suomelle. Julkisen talouden järkevöittäminen on pandemian rajoittamisen ohella ylivoimaisesti parasta suhdanne- ja työllisyyspolitiikkaa. Suomeen tarvitaan hallitus, jolla on moraalinen selkäranka, tahto ja kyky tehdä välttämättömät muutokset — muutokset, joilla pienennetään verorasitusta ja parannetaan yritysten kilpailu- ja palkkauskkyä sekä palkansaajien ostovoimaa, muutokset, joilla vahvistetaan suomalaista taloutta ja turvataan kansalaisten ydinpalvelut.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

16.23 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Me perussuomalaiset välitämme suomalaisista ja rakastamme Suomea. Jos täällä salissa ollaan sitä mieltä, että se on populismia, niin sitten se on sitä. Olemme ylpeitä puolustaessamme suomalaisia, Suomea ja sen maaseutua. Haluamme, että myös mökinmummo saa hyvän ja tasapuolisen vanhuuden, asuu hän missä tahansa Suomessa. Haluamme, että lapsillemme turvataan hyvä koulutie, on se sitten kaupungeissa, lähiöissä tai maaseudun kyläkouluissa. Kylien elinvoimaisuutta pidetään yllä myös kyläkauppojen tuen nostolla, ja siitä kiitokset hallitukselle. On hienoa, että kaikki vähän yli kaksisataa kyläkauppaa voisivat jatkossakin toimia kylien elinvoimaisuutta lisäämässä.

Viljelypinta-alastamme 11 prosenttia on maassamme turvemaita. Maataloutemme huoltovarmuus ja omavaraisuus tulee aina olemaan riippuvainen myös turvepelloista. Me haluamme, että tärkeää turvetuotantoa ei ajeta alas. Polttoturpeen te korvaatte tuontihakkeella, mutta kasviturpe ja kuiviketurpe ovat maatilataloudelle ja siipikarjan- ja karjanhoidossa lähes korvaamattomia ekologisia tuotteita, jopa vientituotteita. Kokonaisvaltainen perehtyminen puuttuu nyt teiltä, arvoisa hallitus, ja suomalaista yrittäjää kyykytetään näinkin. Nyt ei voi ilmastopolitiikalla järkipäisesti perustella toimivien alojen alasajoa. Olemme täällä tyytyväisiä, kun Kiina on ilmoittanut tähtäävänsä, siis tähtäävänsä, siihen, että se on hiilineutraali 2060 mennessä. Mitä tekee samaan aikaan maa, missä tuotamme päästöistä alle promillen? Me olemme jo nyt maailman tasolla mallioppilas ilmastotoimien suhteen. Tämä ei muutu, vaikka siirtäisimme kireää hiilineutraalisuustavoitettamme eteenpäinkin. Onko meidän tehtävämme kannatella maapalloa välissä olevat 15—25 vuotta, kunnes nekin maat, jotka saastuttavat eniten, ovat kanssamme samalla viivalla?

Tämä koronan mukanaan tuoma talouskriisi huomioiden meidän ei pidä nyt mennä asioiden edelle. Me tarvitsemme jokaisen työpaikan tässä maassa, mutta saamme velkaa velan päälle, kun hallitus luo tätä kestävä kehitystä ja talouspolitiikkaa. Tärkeää on, että koulutuksen ja tutkimuksen yhtenä kärkimaana luomme uusia innovaatioita ja keksintöjä, millä voimme vastata muun muassa ilmastomuutoksen tuomiin haasteisiin. Valtava mahdollisuus pienelle maalle ja viennillemme.

Vaikka elämme viennistä, on hyvä muistaa, että 90 prosenttia yrityksistä on alle kymmenen hengen mikroyrittäjiä. 2 000 euron alaraja yleistukiin hallituksella oli jo viime kierroksella liian korkea. Siksi rajaa olisi pitänyt laskea 1 000 euroon, kuten me perussuomalaiset olemme ehdottaneet. Samoin me näemme Viron mallin käyttöönoton verotuksessa kannustavana mahdollisuutena. Työn verotusta pitää keventää, ja samoin kotitalousvähennyksen leikkaus pitäisi peruuttaa. Meillä ei ole varaa siirtää yritysten toimintaa vero- ja muilla säädöksillä muihin maihin.

Pari viikkoa sitten kyselytunnilla kysyin valtiovarainministeriltä, onko hallitus huomioinut maaseudun elinvoimaisuuden merkityksen. Esimerkiksi eläkeläiset tulevat kärsimään liikenne- ja lämmityspolttoaineiden korotuksista. Maassamme on 200 000 öljyllä lämpenevää asuntoa, joista puolet on maaseudulla asuvilla pienituloisilla eläkeläisillä. Kysyin myös, onko hallitusohjelmassa, että tehtäisiin eläkeläisille veronkevennystä. Mitenkä omaishoidon tukea saavien verotusta voitaisiin keventää? Tiedämme, että omaishoitajat ovat valtiontalouden kannalta miljardien arvoisia, puhumattakaan inhimillisestä puolesta, mitä ei voida, eikä edes pidä, rahassa millään muotoa mitata.

Keskustan valtiovarainministerin vastaus oli kyllä jätävä viesti Suomen maaseudulla asuville pienituloisille eläkeläisille ja kansalaisille. [Antti Kurvinen: Halla-ahon viesti?] Hänen viestinsä oli, että ei ole nyt mitään veronkevennyksiä eläkeläisille, ei omaishoidon

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tukeen, ei turpeeseen tai muihin polttoaineisiin. — Edustaja Kurvinen, luenko uudelleen? — Samanaikaisesti hallitus on kuitenkin ottanut lähes 20 miljardia lisävelkaa. Siitä ei riittänyt näihin. Ensi vuonna lopullinen velka on varmasti ihan samaa luokkaa, siis kolmannes vuotuisesta budjetista.

Kuten täällä hyvin tiedämme, velanotto selittyy vain osittain koronalla. Meillä ei ole nyt tässä olemassa olevassa tilanteessa varaa mitoittaa asioita väärin. Marssijärjestyksen on oltava toisenlainen. Nyt kannattaisi perehtyä vihreiden Oras Tynkkysen nettopositiivisuusajatteluun ja -teoriaan, siis mitenkä tuotetaan enemmän hyvää kuin pahaa. Turpeentuotannon nopeutettu alasajo on malliesimerkki siitä, mitenkä nettopositiivisuus on jätetty täysin huomioimatta. — Kiitoksia.

16.28 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Opposition vaihtoehtobudjetteja tarkasteltaessa olen tyytyväisenä laittanut merkille, että koronan suhteen olemme kaikki melko lailalla samoilla linjoilla. Tunnistamme sen tuomat vaikeuskertoimet niin terveysturvallisuuden kuin taloudenhoidon osalta. Olemme kaikki myös huolissamme velkaantumisen vauhdista, mutta hyväksymme kuitenkin massiivisen elvytyksen. Elvytyksen tarkoituksena on tietysti saatella ihmiset ja yritykset kriisiin yli. Kukin puolue näyttää tulkitsevan elvytystä hieoman omalla tavallaan siten, että omat lempilapset ovat saamapuolella ja vähemmän innostusta herättävät kohdat jäävät ilman rahaa. Vaikka iso kuva on meille kaikille melko sama, on opposition vaihtoehtobudjetteja syytä tarkastella huolella. Emme saa antaa miljardien sokaista itseämme, vaan pienempiäkin asioita on tarkasteltava niiden vaatimalla vakavuudella.

Korona vie nyt suurimman osan huomiostamme, mutta myös muita asioita on hoidettava. Ilmastonmuutos ja julkisen talouden epätasapaino eivät ole kadonneet minnekään ja nousevat koronan jälkeen varmasti taas etusivuille. Kaikissa opposition vaihtoehtoehtobudjeteissa esitetään Ilmastorahaston pääomittamisen perumista. Pääomitukseen käytetään 300 miljoonaa, ja itse näen sen tehokkaana toimenä tämän hetken isojen ongelmien ratkaisemiseksi. Ilmastorahaston avulla tuetaan yrityksiä esimerkiksi kiertotalouden, puhtaan teknologian ratkaisujen sekä energiatehokkuuden kehittämiseksi. Nämä eivät ole kovin vähäpätöisiä tavoitteita. Siksi on kummallinen ja osin erikoinen näkökulma vaatia sitä pois.

Arvoisa puhemies! Tiedämme perussuomalaisten vastustavan maahanmuuttoa, mutta edelleen ihmettelen heidän haluaan leikata kehitysavusta. Kehitysapu on se väline, jolla autetaan ihmisiä lähtömaissa ja hillitään hallitsematonta muuttoliikettä. Suomen linja on aina ollut olla mukana kansainvälisissä sopimuksissa. Ne ovat pienen maan etu ja turva. Suomi on hyvinvointivaltio, jolla on melko pitkään mennyt hyvin. Suon mielelläni, että saamme olla jatkossakin — olla siis auttajia emmekä autettavia.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehtobudjetti on kiitettävän kunnianhimoisen ja toiveikas. 120 000 uutta työpaikkaa ei ole liian suuri tavoite. Puolueen linjan mukaisesti vaihtoehtobudjetti on kuitenkin myös keskittävä ja eriarvoistava, enkä oikein millään löydä siitä köyhän asiaa. Tämä vuosi on osoittanut meille uusia hajautetun yhteiskunnan etuja. Esimerkiksi koko maata ei ole tarvinnut sulkea, vaan rajoituksia on syksystä lähtien voitu toteuttaa alueittain. Suomi on iso maa, jonka eri alueilla on omat vahvuutensa ja heikkoutensa. Yksi valtion tärkeimpiä tehtäviä on auttaa heikommassa asemassa olevia ihmisiä ja alueita. Hallituksen linjassa olen iloinnut erityisesti koulutusmahdollisuuksien vahvistamisesta ympäri Suomen. Vaihtoehtobudjetissaan kokoomus esittää merkittäviä vero-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

nalennuksia. Ansiotuloverotuksen keventäminen, kotitalousvähennyksen kaksinkertaistaminen, anniskelun arvonlisäveron alentaminen ja autoveron asteittainen poisto ovat sinällään keskustelun arvoisia ehdotuksia. Heikosti toimeentulevien en kuitenkaan näissä ehdotuksissa näe hyötyvän. Kokoomus ei siis murehdi köyhän asiaa.

Puhemies! Myös kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetti sisältää hyviä ja keskustelun arvoisia ehdotuksia. Huolta kannetaan niin lapsista, perheistä kuin omaishoidosta. Yhtä asiaa kuitenkin kristillisdemokraattien osalta ihmettelen: Teillä on tarve esiintyä — ja teotkin puhuvat puolestaan — olevanne perheiden puolella. [Puhemies: Aika] Ihmettelen siis, miksi vastustatte yhtä historian suurinta uudistusta, oppivelvollisuusiän laajentamista, joka on... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

16.33 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Kivisaarelle heti kysymykseen vastaus: Kristillisdemokraatteina me näemme, että meillä on mahdollisuus tukea toisen asteen tutkinnon saamista huomattavasti paremmin ja kohdennetummin silloin, kun me satsaamme rahoitusta nimenomaan niihin nuoriin, jotka ovat vaarassa syrjäytyä tai joilla on oppimisongelmia. Meidän mielestämme nämä kohdennetut toimenpiteet ovat ensinnäkin tehokkaampia näitten ihmisten itsensä kannalta, ja varmasti raha tulee silloin myöskin paremmin kohdennettua, kun se osuu juuri siihen tarpeeseen, mikä on, koska tänäkään päivänä ongelma ei ole se, etteivätkö nuoret sinne toiselle asteelle hae — he eivät vain pysy siellä, kun heillä ei ole riittäviä valmiuksia.

Nyt haluan läpikäydä kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia vähän kursorisesti ja tuoda esille sitä — niin kuin täällä monissa puheenvuoroissa on käynyt ilmi — että oppositiolla sinällensä ei ole mitään sitä vastaan, että hetkellisesti me olemme joutuneet tähän velkaantumisen kurimukseen. Nimittäin me ymmärrämme sen, että on parempi, että valtio ottaa vastaan näitä isoimpia iskuja, ja valtion pitää tällä tavalla tukea kuntia ja erityisesti pitää huoli, että ne peruspalvelut siellä pystytään järjestämään. Myöskin ymmärrämme sen, että yritykset pitää saada saateltua tämän kuolemanlaakson yli. Toisaalta on ennen kaikkea satsattava koronan hoitoon, ja nyt tässä vaiheessa tietenkin toivomme, että jo pian pääsimme myöskin rokotteisiin.

On hyvinkin perusteltua ottaa tätä velkaa tässä kriisin keskellä, mutta samalla hallituksen olisi pitänyt ehdottomasti perua sellaiset hallitusohjelman pysyviä menolisäyksiä tekevät uudistukset, jotka pitkällä aikavälillä lisäävät niin kuntien kuin yritysten kuin suomalaisten veronmaksajien taakkaa. Tämä tilanne on nyt tyystin erilainen kuin silloin, kun hallitusohjelmaa on aikanaan oltu kirjoittamassa. Näitten lisämenojen ja lisävelvoitteitten sijaan tarvitaan rakenteellisia uudistuksia, jotka tukevat työllisyyttä ja hyvinvointia, ja valitettavasti juurikin nämä työllisyystoimenpiteet ovat olleet sellaisia, joita tässä koko opposition puolelta on odoteltu. Myöskin hallituksen elvytyspolitiikka on sellaista, jossa on osittain kritiikin paikkaa, koska kymmenien miljardien velanotosta huolimatta, siitä riippumatta, hallitus on vielä ryhtynyt merkittäviin veronkiristyksiin, jotka kohdistuvat ennen kaikkea kansalaisten ostovoimaan. Nyt olisi todella tärkeää, että pystytään pitämään ne yritysten rattaat pyörimässä ja myöskin ostovoima kansalaisilla kunnossa, jotta voidaan varmistaa, että meillä Suomessa kansantalous ei sukella syvästi.

Täällä kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetissa on nostettu esille näitä veroelvytyskeinoja, mitkä me kohdentaisimme nimenomaisesti kansalaisille, kuten kotitalousvähennyksen leikkauksen peruminen. Kun olen nyt yrittänyt vähän tarkalla korvalla kuunnella hallituksen äänenpainoja tämän asian ympäriltä, niin minulle on tullut kyllä vahvasti se nä-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

kemys, että ehkä tätä asiaa halutaan korjata hallituksenkin puolelta — toivotaan niin, koska kyllä todellakin tämä olisi sellainen, mikä auttaisi ikääntyvässä Suomessa esimerkiksi kotona asuvia henkilöitä hankkimaan lisää palveluja kotiinsa ja sitä kautta vahvistaisi heidän jaksamistaan. Tietenkin sitten näillä erilaisilla remonttipalveluilla ja muilla on vaikutus siihen, että harmaata taloutta ei tuolle sektorille pääsisi syntymään.

Polttoaineverotuksen korotuksen peruminen ja myöskin energiaveron kiristuksen peruminen ovat meillä niitä toimenpiteitä, joilla haluamme tosiaankin näitä hallituksen veronkiristuksia taklata. Tuloverotusta alentaissimme, koska tämä hallituksen indeksitarkistus ei valitettavasti sivukulujen nostoon vaikuta. Alvin alarajaa olisimme nostaneet 20 000 euroon ja sitä kautta olisimme saaneet lisää mahdollisuuksia pienille aloitteleville yrityksille.

Täällä on puhuttu paljon siitä — erityisesti edustaja Strand taisi tuossa debatin aikana nostaa esille sen — että on tärkeää myöskin panostaa siihen kehitykseen ja pohtia, minkälaisia asioita pitäisi tehdä tulevaisuudessa, eikä vain siirrellä määrärahoja eri luokkien välillä, ja täällä esimerkiksi KD:llä on vahvasti otettu kantaa matkailualan kestäväan kehittämiseen, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan edistämiseen ja myöskin reaaliaikatalouteen siirtymisen vauhdittamiseen. Nämä ovat sellaisia asioita, joilla KD haluaa olla todellakin tulevaisuuden suuntaan suuntaamassa katsetta.

Toki täällä kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetissa on vahvasti näitä [Puhemies koputtaa] sekä ikäihmisiin että lapsiperheisiin kohdistuvia verovähennyksiä, mutta niistä totean vain sen verran, [Puhemies: Aika!] että niistä on jo eduskunnan tietopalvelu laskelmissaan todennut, että nämä ovat juuri niitä kohteita, joissa KD:n budjetti antaa enemmän kuin hallituksen esitys.

16.39 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa herra puhemies! Nämä oppositioryhmien vaihtoehtobudjetit ovat kohtuullisen uusi keksintö eduskuntatyössä ja suomalaisessa parlamentarismissa. Jos en väärin muista, nämä käynnistyivät 2011—2015 vaalikaudella, ja tämä on kyllä ihan tyylikäs ja hieno tapa. Se on tapa, jossa oppositio pääsee ääneen. On aina arvokasta parlamentarismissa, että esitetään vaihtoehtoja, ja kun oppositiolle on se rooli käsikirjoitettu parlamentarismissa, että oppositio aina moittii ja aina on liikaa, liian vähän tai vähintään riittämätöntä tai yleensä väärässä, niin on ihan paikallaan, että oppositio sitten välillä esittää myös omia vaihtoehtojaan.

Arvoisa puhemies! Käyn tässä tiiviisti läpi hieman keskustan ja omastakin näkökulmastani näitä perussuomalaisten, kokoomuksen ja kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetin.

Ensinnäkin, puhemies, havaintona se, että näissä on pääosin hyvin sama talouspolitiikan linja kuin hallituksella. Yksikään oppositioryhmä ei lähtisi esimerkiksi huomattavasti vähemmän ottamaan velkaa ensi vuonna kuin mitä hallitus aikoo ottaa. Nettovelanotto liikkuu suurin piirtein samoissa lukemissa. Tämähän on varsin järkevää ja täysin ymmärrettävää, koska käsittääkseni kaikki taloustieteilijät ja asiantuntijat ovat samaa mieltä siitä, että tässä jos missä tilanteessa tulee elvyttää ja nyt ei pidä tuhota sitä pientäkin talouden virettä ja liekkiä sillä, että lähdetäisiin leikkauksiin ja ihmisten kuluttaminen ja kotitalouksien kuluttaminen pysähtyisi lopullisesti.

Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetista totean sen, että siellä tosiaan suurin piirtein samat suureet ovat kuin hallituksella, sama budjetin rakenne. Ehkä isoin ongelma on se, että siellä ei ole mitään työllisyystoimia. Ei siellä ole mitään rakenteellisia esityksiä siitä, millä tavalla me saisimme lisää ihmisiä työmarkkinoille. Ei ole semmoisia todellisia. Siellä lii-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

kutaan aika paljon näissä maahanmuuttokysymyksissä, kehitysyhteistyökysymyksissä. [Mari Rantasen välihuuto] Perussuomalaisethan viihtyvät mieluummin yleensä ulkomaan asioissa kuin Suomen asioissa.

Arvoisa puhemies! Se on erittäin mielenkiintoinen juttu, että tuossa edustaja Koskelakin käytti oikein semmoisen liikuttavan puheenvuoron siitä, miten perussuomalaiset ovat maaseudun puolella, ja debattiosiossa edustaja Elomaakin puhui vähän samalla tapaa. Se on hämmäntävää siihen nähden, että vielä viime viikonloppuna, viime lauantaina, MTV3:n Uutisextrassa perussuomalaisten johtaja Jussi Halla-aho ilmoitti, että kepulaisia tukiaisia pitää vähentää, elikkä erilaisia maataloustukia, aluetukia ja yritystukia, jotka kohdistuvat varsinkin maakuntien Suomeen, tulee vähentää. [Mari Rantasen välihuuto] Itse asiassa vielä eilen, kun me keskustelimme EU:n kestävän kasvun elvytyksestä, edustaja Halla-aho oli täysin samaa mieltä, että emme tarvitse EU-hankkeita ja emme tarvitse mitään tukia, mutta nyt on Halla-aholle käynyt vähän samalla lailla kuin Paavo Väyryselle, että hän on nukkunut yön yli ja tullut ihan toiselle kannalle, ja hyvä niin. Me keskustassa suhtaudumme ihan myönteisesti näihin maatalouslomitusten ajatuksiin, maataloustukiin ja puunkäytön lisäämiseen, mutta ehkä olisi vielä mukavampi kuulla: onko se nyt Halla-ahon keskittämislinja vai Koskelan ja Elomaan maaseutumyönteinen linja? [Mari Rantanen: Mites turve?]

Kokoomuksen vaihtoehdosta on todettava se, että kokoomuksella on velan ottamisen määrä suurin piirtein sama kuin hallituksella mutta siellä on sitten kokoomuksen laskimessa tullut system error, siellä on tullut pieni laskuvirhe. Se on miljardin laskuvirhe. Elikkä kokoomus tekisi miljardin reiän, miljardin enemmän alijäämää omalla vaihtoehdollaan julkiseen talouteen. Lisäksi system error on tullut myös kokoomuksen työllisyystoimien laskennassa. Kokoomus väittää, että heidän toimillaan tulisi 120 000 uutta työpaikkaa. [Mari Rantasen välihuuto] Eduskunnan tietopalvelun arvio on 18 000 työpaikkaa. Totta kai kokoomus pitää kiinni siitä omasta linjastaan, että kaikki verot valtion maksettavaksi ja hyväosaisille, hyvätuloisille veronkevennyksiä, ja ne katettaisiin leikkaamalla sosiaaliturvaa ja lisäksi nostamalla kulutusveroja. Aika hämmäntävää, että muun muassa maatalouden energiaveronpalautuksen kokoomus sitten sahaisi pois tässä vauhdissa.

Puhemies! Se ei tullut tuossa debatissa esille, että kokoomus käy myös voimakkaasti käytetyllä autolla ajavien ihmisten kimppuun: 50 prosenttia nousisi ajoneuvovero kokoomuksen vaihtoehtobudjetin mukaan, elikkä heitä, jotka ajavat kymmenen vuotta vanhalla Toyotalla, voidaan verottaa vähän enemmän kuin uudella autolla ajavia.

Totean kristillisdemokraattien vaihtoehdosta, että se on minusta näistä paras ja vastuullisin, ja kiitos siitä kristillisdemokraateille. Kuitenkin tahdon kommentoida lyhyesti edustaja Essayah'n aikaisempaa puheenvuoroa, että hän irrottaisi elvytyspaketin ja sitten EU:n rahoituskehikset. [Puhemies koputtaa] Puhemies, sanon loppuun sen, että se olisi tyhmää politiikkaa, koska elvytyspaketin hyväksymällä me saamme plus 6 prosenttia maataloustukiin seuraavalle ohjelmakaudelle [Puhemies: Aika!] ja 2,05 miljardia alue- ja koheesiotukia erityisesti sinne edustaja Essayahin kotivaalipiiriin Itä-Suomeen.

16.45 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Vasemmistohallituksen politiikka on työntekoa lannistavaa, ei siihen kannustavaa. Ensi vuonna jokaiselle työssäkäyvälle jää palkastaan käteen vähemmän kuin tänä vuonna — ei enemmän, vaan vähemmän. Esimerkiksi 3 500 euroa kuussa tienaavalle palkansaajalle jää palkastaan käteen 130 euroa vähemmän kuin tänä vuonna. Vasemmistohallituksen politiikalla ei kannusteta yrittäjyyteen eikä vahvisteta talouskasvua, päätöksiä lykätään eteenpäin. Suunnitelma velanoton lopet-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tamisesta puuttuu kokonaan. Arvoisa vasemmistohallitus, eihän tämä nyt ole vastuullista politiikkaa.

Herra puhemies! Suomi tarvitsee uuden alun. Kokoomus tarjoaa hallituksen politiikalle aidon vaihtoehdon, jossa työnteko ja ahkeruus palkitaan aina, on sitten kyse opiskelijan tekemästä työstä, keikkatyöstä tai kokoaikatyöstä millä tahansa tulotasolla. Esitämme 800 miljoonan euron tuloveronkevennystä palkansaajille ja eläkeläisille. Keskimäärin työssäkäyvälle jää käteen 500 euroa vuodessa enemmän.

Lisäksi kaksinkertaistamme kotitalousvähennyksen 5 000 euroon ja korotamme työkorvauksen vähennysprosenttia. Yli 75-vuotiaille luomme oman superkotitalousvähennyksen, joka kannustaa ikäihmisiä hankkimaan palveluita kotiin. Kokoomus on eniten tavallisen palkansaajan ja yrittäjän puolella oleva puolue, joka haluaa, että ihmiset tulevat toimeen omalla palkallaan. Jokaiselle työssäkäyvälle pitää jäädä reilu siivu omasta työstä ja ponnistelusta käteen. Työn verotuksen keventäminen ja kotitalousvähennyksen korottaminen luovat tilaa talouskasvulle ja korkeammalle työllisyydelle, kun Suomea rakennetaan uudelleen nyt koronavaiheeseen jälkeen. Kotitalousvähennys tarjoaa paljon uutta työtä myös pienille ja keskisuurille yrittäjille, joita kriisi on koetellut pahoin.

Herra puhemies! Kokoomuksen vaihtoehto on rakennettu julkisen talouden kannalta kestäväällä tavalla. Ahkeroiden suomalaisten verorasitusta kevennetään ja samalla luodaan tilaa uudelle talouskasvulle. Samalla kokoomuksen vaihtoehto lisää työllisyyttä yli 120 000 hengellä. Valtion velanottoa leikataan yli miljardilla eurolla ja julkista taloutta vahvistetaan yhteensä yli 4 miljardilla eurolla. Suomi tarvitsee nyt uuden alun, ja kokoomuksen vaihtoehto, arvoisa herra puhemies, tarjoaa siihen erinomaisen esityksen. Toivon, että ministerit ja hallitus käyvät tämän nyt huolella läpi.

Aivan loppuun totean vielä, että kun suuresti arvostamani edustaja Kurvinen puhui täällä kokoomuksen vaihtoehtobudjetista ja system errorista, niin oikeastaan voisi sanoa, että hallituksen työllisyyspolitiikka on ollut yhtä system erroria, koko tämä puolitoista vuotta, minkä tämä vasemmistohallitus on tätä maata hallinnut. Edustaja Kurvinen totesi, että eduskunnan tietopalvelun laskelman mukaan kokoomuksen vaihtoehtobudjetti toisi vain 18 000 työllistä. Näin on, siis tämä tietopalvelun laskelmatapa ei pysty ottamaan huomioon kaikkia niitä reformeja, mitä meidän vaihtoehdossa on, mutta olemme pystyneet muita lähteitä hyödyntämällä laskemaan ja kokoamaan yhteensä ne vaikutukset, joiden mukaan kokoomuksen vaihtoehto tuo selkeästi eniten työtä suomalaisille tähän maahan. Sen takia pelkästään tietopalvelun laskelman tuijottaminen ei tässä suhteessa ole kannattavaa.

Toisena huomiona, mikä koskee taas vastaavasti tätä julkisen talouden kokonaisuutta: Kokoomus on esittänyt rahoituskeinot siihen, miten samaan aikaan voimme keventää suomalaisten verorasitusta ja tehdä vastaavasti menoja leikkaamalla sellaisia siirtoja, että ensinnäkin verorasitus laskee, velkaantuminen vähenee ja saamme korkeamman työllisyysasteen, minkä kautta taas pienenevät sosiaaliturvamenot ja kasvavat verotulot johtavat yhteensä siihen, että julkinen talous vahvistuu yli 4 miljardilla eurolla. Sillä päästään jo aika hyvään alkuun kestävyysvajeen nujertamisessa ja koko tämän julkisen talouden kuntoon laittamisessa.

Arvoisa herra puhemies! Sanotaanko nyt näin, että jos tämä vasemmistohallitus saa nyt korkeintaan välttävän arvosanan, niin jo tällä, että nämä kokoomuksen toimet tehdään, luokalla pääsee jo aika paljon pidemmälle.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

16.50 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Olen kuunnellut koko kolme tuntia tätä keskustelua, mitä täällä on käyty näistä vaihtoehtobudjeteista, ja myöskin hallituksen vastauksen siihen ja sanoisin, että suurin ero, mikä kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa on suhteessa hallitukseen, on se, että meillä on selkeä suunnitelma, Toivon polku, sille, millä tavalla Suomeen saadaan 120 000 työpaikkaa. Vastaavankaltaista suunnitelmaa me olemme hallitukselta odottaneet pitkin vuotta ja tietysti erityisesti tänä syksynä.

Toinen sellainen keskeinen ero muihin vaihtoehtobudjetteihin ja hallituksen budjettiin nähden on se, että meidän vaihtoehtodossamme käteen jäisi enemmän palkasta ja eläkkeestä, selvästi yli miljardi kokonaisuutena ottaen. Tämä tarkoittaisi käytännössä keskituloisen suomalaisen kannalta noin 500 euroa vuodessa. Me olemme myöskin sitä mieltä, että riippumatta siitä, onko kysymys eläkkeestä vai palkasta, henkilölle pitäisi jäädä saman verran käteen. Ihmisiä tulee kohdella yhdenvertaisesti.

Arvoisa puhemies! Jos muutaman noston tästä meidän Toivon polustamme ottaisin, niin ensimmäiseksi mainitsisin kyllä kotitalousvähennyksen. Siitähan on täällä jo paljon keskustelutkin. Sehän on tällä hetkellä hallituksen budjetissa 2 250 euroa vuodessa, ja kokoomus haluaisi nostaa tämän summan 5 000 euroon sekä poistaa kokonaan siitä 100 euron omavastuusuuden. Täällä muun muassa valtiovarainministeri on kommentoinut, että tätä nykyistäkään kotitalousvähennystä ei ole käytetty riittävästi ja että sitä olisi käytetty kotitaloutta kohden keskimäärin noin 1 000 euroa, mutta meidän vastauksemme siihen on se, että kotitalousvähennyksen käyttölaajuutta tai sitä, mihin kaikkiin palveluihin sitä voi käyttää, tulee laajentaa ensinnäkin merkittävästi ja siksi toisekseen byrokratia tulee poistaa. Esimerkiksi Ruotsissa on käytössä sellainen järjestelmä, jossa vähennys, siis tämä verovähennys, näkyy jo ostolaskussa, jonka palveluntuottaja lähettää tilaajalleen, eli käytännössä se yrittäjä huolehtii sitten siitä byrokratiasta, jolloin ostaminen on tehty helpommaksi. Ja, arvoisa puhemies, meidän mielestämme tämä olisi hyvä tapa siihen, että pystyttäisiin työllistämään erityisesti pk-yrittäjiä.

Mainitsen vielä superkotitalousvähennyksen, joka olisi meidän kädenojennuksemme yli 75-vuotiaille, ja vielä vähävaraisille yli 75-vuotiaille. Eli sellaiselle henkilölle, jolla tulot ovat niin pienet, ettei niistä voi tehdä tätä verovähennystä, me antaisimme kädenojennuksena 1 200 euroa vuodessa, jolla hän voisi ostaa näitä palveluita, eli sen saisi käyttöönsä vain siinä tapauksessa, että näitä palveluita ostaa.

Arvoisa puhemies! Toisena nostona tästä meidän Toivon polustamme nostaisin opintotuen tulo-rajojen noston. Me olemme tästäkin asiasta puhuneet jo pitkään. Suomessa olemme jäljessä muista Pohjoismaista, se on hiukan alle 12 000 euroa vuodessa, mitä tällä hetkellä voi opiskelija tienata ilman, että menettää opintotukia, kun se Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa on lähemmäs 19 000. Me kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa olisimme valmiita 50 prosentilla tätä nostamaan ja näkisimme, että tämä olisi monelle opiskelijalle myöskin tie köyhyydestä pois ja myöskin toisi työkokemusta sitten tulevaa silmällä pitäen.

Arvoisa puhemies! Kolmantena nostona Toivon polustamme toisin terapiatakuun. Me kaikki tiedämme, että mielenterveysongelmat ovat tätä nykyä jo suurin yksittäinen syy työkyvyttömyyseläkkeelle siirryttäessä. Ne ovat jo ohittaneet pikkuhiljaa esimerkiksi liikuntaelinsairaudet. Olemme arvioineet, että sillä, että ihminen pääsisi hoitoon takuuvarmasti neljässä kuukaudessa, pystyisimme saamaan tuhansia ihmisiä kuntoutumaan takaisin työelämään ja työllisyysvaikutus vuositasolla olisi 5 000.

Sitten, arvoisa puhemies, nostaisin vielä yhden ihan erilaisen asian, ja se on autoveron poisto neljän vuoden kuluessa. [Antti Kurvinen: Ajoneuvoveron nosto!] Meidän täytyy

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

kerta kaikkiaan uudistaa meidän autokantaamme. Me katsomme kokoomuksessa, että kaikki muut toimet ovat aika kosmeettisia toimia verrattuna siihen, että me uusisimme Suomessa olevan eurooppalaisittainkin katsottuna vanhan autokannan, [Puhemies koputtaa] ja tähän tämä autoveron poisto olisi meidän mielestämme hyvä ratkaisu.

Arvoisa puhemies! Olisin mielelläni vielä kommentoinut muitakin vaihtoehtobudjetteja, [Puhemies: Aika tulee täyteen!] mutta aika taisi tulla täyteen. — Kiitos.

16.56 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Turvallisuudesta ei koskaan puhuta liikaa. Se on meille kaikille tärkeää, ja tässä yhteydessä haluan nostaa vaihtoehtobudjetistamme poliisien määrärahat ja hallituksen linjaukset ja vähän vaalilupauksetkin. Vaalilupaukset lähtivät siitä liikkeelle, että meillä olisi noin 7 850 poliisia. Hallitusohjelmaan tuli lopulta 7 500, ja tämänhetkinen toteutumaennuste tämän vuoden loppuun olisi 7 388. Ensi vuodelle hallitus on luvannut poliisin rahoitukseen tältä osin 4 miljoonaa euroa lisää, ja sillä saadaan palkattua noin 60 poliisia, mutta nämä palkatut tehtävät ovat määräaikaaisia. Tämä aiheuttaa sitten kentällä oman ongelmansa. Mitä tapahtuu vuoden jälkeen, se jää hieman epäselväksi. Tässä meidän vaihtoehtobudjetissamme olemme lähteneet siitä liikkeelle, että 8 000 poliisia olisi se tavoite, joka Suomeen kaivataan.

Sitten tästä suuresta kuvasta: Muun muassa edustaja Kiljunen puhui, että miksi aina köyhiltä leikataan. Gini-kerroin eli tämä tulonjakokerroin pysyy käytännössä ennallaan. Yrittäjät hyötyvät, perheet hyötyvät ja palkansaajat hyötyvät verotuksen keventymisestä, ja valtio velkaantuu entistä vähemmän. Eli sitä taustaa vasten arvostelu tuntuu vaihtoehtobudjettiamme kohtaan kohtuuttomalta.

Viimeisenä asiana nostan vielä tämä kotitalousvähennyksen, kun on hieman rumastikin tai vähän alentavaan sävyyn puhuttu — ei tässä keskustelussa kylläkään, mutta on aikaisemmin puhuttu — että tämä on semmoinen piikaraha tai renkiraha. Tämä on raha, jolla suomalaiset pystyvät ostamaan aineettomia palveluja ja hyvinvointia ja keskittymään omaan työhönsä, siihen työhön, johon ovat saaneet koulutuksen, ja teettämään ammattilaisilla niitä töitä, joihin ammattilaiset ovat saaneet koulutuksen, ja yrittäjillä, jotka ovat keskittyneet niiden palvelujen tuottamiseen. No, sitten on sanottu sitä, että kaikilla ei ole tuloja niin paljon, että niistä voisi sen vähennyksen tehdä. Tässä meidän mallissamme, täällä vaihtoehtobudjetissa sanotaan suoraan, annettaisiin enintään 1 200 euroa vuodessa tukea niille, joiden verot eivät riitä vähennyksen tekemiseen, eli se on silloin suoraa tukea. Tämä on vähän niin kuin tämmöinen hybridimalli, että se voi olla verovähennys tai joillekin sitten suora tuki. Ja, mikä parasta, Sitran arvion mukaan tämä kokonaisuus on kustannusneutraali.

16.59 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa herra puhemies! Muutama kommentti opposition esittämiin vaihtoehtoihin:

Jos lähdän tästä kokoomuksen linjasta liikkeelle, niin kyllä se täytyy todeta, että tämä hienosti otsikoitu Toivon polku -vaihtoehto on kuitenkin monelle työttömälle, vähävaraiselle ja heikommassa asemassa olevalle kivinen tie. Ne esitykset, mitä tähän on sisällytetty siltä osalta, joka koskee juuri näitä ryhmiä, ovat erittäin ankaraa kuripolitiikkaa tällaisina taloudellisina aikoina ja ennen kaikkea tällaisen kriisin keskellä. Ymmärrän sen pidemmän ajan tavoitteen, mikä kokoomuksella liittyy tähän, mutta juuri vuodelle 2021 — sille budjettivuodelle, johon vääjäämättä tulee edelleenkin osumaan korona, sen hoito ja jälki-seuraukset — nämä esitykset, mitkä liittyvät sosiaaliturvan leikkauksiin, ovat erittäin ko-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

via. Tällä esityksellä lyödään sitä, joka on jo valmiiksi maassa. Tältä osin toivoisin kokoomukselta, että olisi unohdettu tämä osuus.

Kuten aikaisemmin päivällä on puhuttu elvytyspolitiikasta, niin tietysti siinä meillä ei ole paljon erimielisyyttä, mutta siinä, minkälaista talouspolitiikkaa tehdään kriisin keskellä, pitää olla vastuullinen.

Ehkä isompi ihmetys liittyy kuitenkin perussuomalaisten vaihtoehtobudjettiin, ei niinkään siihen talouspolitiikan kuvaan vaan ehkä siihen laajaan ulkopoliittikan kuvaan, jota olemme tässä salissa erityisesti viime viikolla käsitelleet. Te revitte Suomen pitkäaikaisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjan, joka perustuu vakauteen, ennakoitavuuteen ja monenkeskiseen yhteistyöhön. Te haluatte kääntyä sisäänpäin, katkaista kansainväliset suhteet, kyseenalaistaa toimintamme niin YK:ssa kuin EU:ssa.

Tämä hallitus haluaa puuttua moneen juurisyyhyn. Siitä syystä tämä hallitus myöskin on panostanut kehitysyhteistyöhön. Teidän nyt esittämänne leikkaukset ovat kaikkea muuta kuin paneutumista ja pureutumista niihin juurisyihin.

Minun on helppo yhtyä teidän esityksiinne, mitä tulee poliiseille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle. Nämä ovat juuri niitä esityksiä, joita Marinin punamultahallitus on tehnyt: ollaan lisäämässä poliiseja, lisäämässä syyttäjiä ja lisäämässä tuomareita. Marinin hallitus kiristää terrorismilainsäädäntöä ja kasvattaa puolustusbudjettia. Eli se lain, oikeuden ja turvallisuuden linja, jota perussuomalaiset esittävät vaihtoehtobudjetissaan, on lähestulkoon samankaltainen kuin Marinin linja, ja se koskee sisäpolitiikkaa ja sisäistä turvallisuutta. Mutta sisäisen turvallisuuden lisäksi on huolehdittava ulkoisesta turvallisuudesta, ja ne leikkaukset, joita te esitätte kehitysyhteistyöhön ja kansainväliseen yhteistyöhön, ovat suurin uhka meidän ulkoiselle turvallisuudellemme.

17.02 Ari Koponen ps: Arvoisa herra puhemies! Suomen Punaisen Ristin hyvinvoinnin ja terveyden yksikön päällikkö Maria Viljanen kertoi tänään, miten esimerkiksi opiskelijoiden ja lapsiperheiden määrä on lisääntynyt ruokajonoissa. Heidän kyselynsä vastanneista 81,5 prosenttia koki ruoka-apun pärjäämisensä kannalta välttämättömäksi. Suomen Punainen Risti pitää huolestuttavana, että niin moni ihminen joutuu edelleen turvautumaan ruoka-apuun Suomessa.

Eli niin moni ihminen joutuu edelleen turvautumaan ruoka-apuun Suomessa. Samalla edustaja Lohi — no, edustaja Lohi puhui maailman nälänhädästä — kritisoi kehitysavun leikkaamista aivan samoin kuin nyt myös edustaja Ovaska. Tällaisen kriisin keskellä tänä vuonna hallitus nostaa kehitysyhteistyön määrärahoja 300 miljoonalla eurolla. Määrärahat olivat jo ennen tätä vuotta lähellä miljardia, ja nyt ne ovat yli miljardin.

Kuten edustaja Koskela puhui aikaisemmin, me perussuomalaiset välitämme suomalaisista ja rakastamme Suomea. Me haluamme auttaa ihmisiä pääosin täällä Suomessa.

17.03 Joonas Könttä kesk: Arvoisa herra puhemies! Muutama kommentti näistä vaihtoehtobudjeteista:

Ensinnäkin kiitokset oppositiolle. Ne ovat pääosin suhteellisen hyvin laadittuja, ja valtaosassa niistä huomioidaan mielestäni hyvin yrittäjien ja yritysten aseman tärkeys, se, että luodaan työtä ja yrittäjyyttä tähän maahan, jolloin me voimme myös maksaa aikanaan tämän ison laskun, jonka me nyt yhdessä tuumin Suomen puolesta tässä koronavaikeissa otamme.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Täytyy myös sanoa, että tässä on tietynlainen yhtenäisyys löytynyt. Vielä tuossa alkusyksystä muun muassa perussuomalaiset totesivat, että nämä velkaluvut hallituksen osalta ovat niin valtavia, että he pelkäävät miljardisokeuden vaivaavan hallitusta, ja nyt, niin kuin on tänään huomattu, aika lailla samanlaiset velkaluvut ovat niin perussuomalaisilla kuin kokoomuksellakin. En tiedä, onko se sitten hyvä vai huono asia, että tämä sama velkasoikeus nyt sitten vaivaa meitä kaikkia tässä salissa.

Yhtä kaikki uskon vakaasti siihen, että nuorissa on tulevaisuus. Meidän pitää panostaa nuoriin, ja siinä mielessä en haluaisi yhtyä kokoomusnuoriin, jotka ovat jo kerenneet haukkua oman puolueensa budjettivaihtoehdon aika kovin sanoin. En lähde tälle samalle linjalle, että haukkuisin näin julmasti kokoomuksen vaihtoehtobudjettia kuin kokoomusnuoret ovat tehneet, mutta varmasti kokoomus voi kokoomusnuorten haukkumiset sitten käydä lukemassa ja ehkä myös keskustelemassa siitä, miksi he näin julmia ja ilkeitä kommentteja kokoomuksen vaihtoehtobudjettia kohtaan ovat esittäneet. En itse uskaltaisi tällaisesta toivottomuuden budjetista kuitenkaan puhua, kun kysymys on ainakin teidän retoriikassanne toivon budjetista.

Tuosta kokoomuksen budjettiehdotuksesta ehkä kaksi nostoa:

Ajoneuvoveron korotus on toki todella ikävä. Se osuu vanhoilla autoilla ajaviin henkilöihin erityisesti maakunnissa, kurittaa sitä monesti ainoaa liikkumismuotoa, mikä ihmisillä tuolla maakunnissa on.

Sitten tuohon aiempaan puheenvuoroon poliiseista ja turvallisuudesta: Täällä kokoomuksenkin paperissa linjataan poliisien määrän lisäämisestä, aivan kuten hallituskin on linjannut, ja ei tässä kokoomuksenkaan esityksessä nyt tarkkoja vuosilukuja ole ilmoitettu, milloin tuohon 8 000:een päästään. Tämä hallitus on linjannut, että tämän vaalikauden aikana päästään 7 500:een poliisien määrän osalta. Sen lisäksi olen tyytyväinen, että hallitus palkkaa uusia syyttäjiä, panostaa vankeinhoitolaitokseen ja tekee niitä toimia, joilla sisäistä turvallisuutta ja ulkoista turvallisuutta parannetaan. Vaikka tuossa muutama puheenvuoro aiemmin tästä hallituksen poliisipolitiikastakin hieman kriittisiä sanoja sanottiin, niin aika lailla samalla sivulla tässä varmasti poliisienkin osalta sekä hallitus että kokoomus ovat.

17.07 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Kiitän puhemiestä ja puhemiehiä sekä eduskuntaa siitä, että mielestäni nämä opposition vaihtoehtobudjetit on käsitelty arvokkaasti täällä salissa, ja on hienoa, että näistä erilaisista vaihtoehdoista voidaan käydä myös kriittistä keskustelua. Toivon, että omalta osaltaan niin kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetti kuin sitten nämä muut opposition vaihtoehdot voisivat olla kirittämässä hallitusta nyt tässä tilanteessa vielä parempaan työskentelyyn.

Kyllähän suurin huoli, joka oppositiosta on noussut, ja uskon, että myös hallituksesta kin monet sen jakavat, on se, että me tarvitsemme tässä tilanteessa valoa velkatunnelin päähän. Tarvitaan tehokkaita päätöksiä, joilla nähdään se, että velka myös voidaan sovitulla aikavälillä hoitaa, ja tarvitaan todellakin näitä työllisyystoimia. Tiedän, että tänään hallitus, ainakin tämän eläkeputken osalta, käy neuvottelua, ja toivottavasti hallitukselta alkaa niitä päätöksiä tulla, koska tähän asti olemme kuukaudesta toiseen seuranneet sitä, että on annettu vain lupauksia, jotka ovat aina siirtyneet, ja päätöksiä on siirretty näihin työryhmiin, joista valitettavasti ei ole minkäänlaista tulosta tullut.

Kristillisdemokraatit esittävät tässä vaihtoehtobudjetissa jo ensi vuodelle toimia, joilla tavoittelemme ensi vuoden aikana 10 000:ta lisätyöpaikkaa hallituksen esitykseen verrat-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tuna. Sitten tässä työllisyyspaketissa, jonka viime viikolla esittelimme, tavoittelemme kaiken kaikkiaan 100 000:ta uutta työllistä pidemmällä aikavälillä. Täällä keskustelussa on mielestäni jonkin verran sotkettu keskenään näitä lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteita, myös kokoomuksen vaihtoehdon kohdalla — siis tarkoitan, että hallituspuolueet ovat niitä sekoittaneet. On ymmärrettävä, että on ensi vuodelle kohdennettavia toimenpiteitä ja siten on pidemmälle aikavälille.

Me myös pidämme erittäin tärkeänä sitä, että nyt tartuttaisiin niihin toimiin, jotka nimenomaan yrittäjien taholta on nostettu esiin. Erityisesti paikallinen sopiminen mahdolliseksi kaikissa yrityksissä. Siitä tarvitaan päätöksiä.

Samoin tämä ansiosidonnaisen työttömyysturvan ulottaminen kaikille ja sen porrastaminen niin, että se kannustaisi aina työn vastaanottamiseen mahdollisimman nopeasti.

Myös yrittäjätilin käyttöönotto Viron mallin mukaan, jolloin voitaisiin sitä yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä madaltaa.

Me esitämme myös jo tässä ensi vuoden vaihtoehtobudjetissa arvonlisäveron alarajan nostoa 20 000 euroon, jolla voitaisiin nimenomaan näitä pienempiä yrityksiä olla kannustamassa.

Oppisopimuskoulutukseen täytyy edelleen löytää lisää keinoja.

Samoin päivähoitomaksujen edelleen keventäminen niin, että nimenomaan monilapsisilta perheiltä poistettaisiin kokonaan nämä sisarusmaksut, mahdollistaisi vanhemmille siten työn vastaanottamisen, koska tällä hetkellä se työn vastaanottaminen ei ole yksinkertaisesti aina kannattavaa.

Pidemmällä aikavälillä olisi tärkeää, että päästäisiin vauhtiin sosiaaliturvan uudistamisen rintamalla KD:n kannustavan perusturvan mallin mukaisesti, jonka tavoitteena on se, että kaikilla on vahva perusturva mutta työn vastaanottaminen on aina kannattavaa.

Arvoisa puhemies! Olisin toivonut, että enemmän olisi näihin asiasisältöihin vielä keskitytty, että millä lailla tästä päästään eteenpäin, mutta toivottavasti siihenkin vielä tulee mahdollisuuksia.

17.12 Jukka Kopra kok: Arvoisa herra puhemies! Kävimme täällä äsken vilkasta debattia opposition vaihtoehtobudjeteista, ja ministereistäkin olivat muun muassa valtiovarainministeri sekä pääministeri läsnä keskustelussa mukana. Minun mielestäni sekä kokoomus, perussuomalaiset, kristilliset että Liike Nyt ovat tehneet huolellista työtä näissä vaihtoehtobudjeteissaan, ja niissä on varteenotettavia ehdotuksia siitä, mitä hallituksen kannattaisi tehdä. On pakko sanoa, että olen lievästi pettynyt siihen tapaan, jolla hallitus suhtautui näihin vaihtoehtobudjetteihin. Oli ilmiselvää, ettei näitä ollut luettu. Oli ilmiselvää myös, että valtiovarainministeri oli hieman huolettomasti ottanut näitä vaihtoehtobudjetteja haltuunsa, sillä yksityiskohdat eivät olleet selvillä, ja toivon, että kun oppositio näitä ehdotuksia tekee, niin sen verran osoitettaisiin kunnioitusta sille työlle, mitä oppositio tekee, että ministerit niihin perehtyisivät, jotta sitten niiden mahdollinen tyrmäminen tai kehuminen tapahtuisi asiaperustein eikä tunteen pohjalta, niin kuin äsken tapahtui.

Erityisesti kokoomus on omassa vaihtoehtobudjetissaan tehnyt merkittäviä ja pitkälle mietittyjä ehdotuksia siitä, miten talous saadaan nousuun ja miten maahan saadaan työllisiä lisää. Meidän Toivon polullamme 120 000 suomalaista saa uuden työpaikan. Tätä äsken kovasti kritisoitiin, ja mielellämme me täsmennämme lisää, mutta se minua myös ihmetyttää, että kun me teemme laskelman 120 000 työllisestä ja niin ovat tehneet perussuomalaisetkin ehdotuksia uusista työpaikoista, kristillisillä on hyvä suunnitelma ja Liike Ny-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tillä, niin hallituksella ei ole ollenkaan sellaista suunnitelmaa. [Timo Heinonen: Väärät puolueet hallituksessa!] Me vähillä resursseilla tuolla kammioissamme teemme pimeinä tunteina illalla suunnitelmia siitä, miten valtiontalous pitäisi hoitaa, ja teemme siitä ehdotuksia. Tasavallan hallituksella on historiansa suurin erityisavustaja- ja valtiosihteeriarmeija käytössään, ja silläkään porukalla ei olla saatu aikaan sellaisia ehdotuksia, että kehtaisivat tänne eduskuntasaliin niitä tuoda. Mietin, mitä tämä ennätysmäisen suuri avustajakööri siellä Valtioneuvoston linnassa ja ministeriöissä oikein tekee, kun he eivät nyt näitä talousasioita näytä pohtivan.

Kokoomusta on arvosteltu ja syytetty siitä, että me vastustaisimme velanottoa. Se on perusteetonta. Me olemme sitä mieltä, että korona-aikana totta kai kaikista ja erityisesti vähäväkisistä ja huonommin toimeentulevista tulee pitää huoli yhteisin varoin ja voimin, ja niihin talkoisiin me olemme valmiit osallistumaan ja me hyväksymme kyllä sen, että järkevällä tavalla otetaan velkaa jopa suuria määriä, jotta nämä menot tässä koronan aikana saadaan hoidettua. Mutta onhan se selvä, että kyllähän tällainen velanotto — ennätysmäisen suuri, kymmeniä miljardeja ylimääräistä — meitä hirvittää, ja minua vähän pelottaa se, että kun hallitusta ei taas tunnu hirvittävän tämä velanotto lainkaan. Sitä pidetään itsestäänselvänä. Hyvin kevyin perustein tuodaan uusia lisätalousarvioita tänne ja velkaa otetaan koko ajan lisää. Ei erityisemmin perustella, ja sitten rahat käytetään erityyppisiin hankkeisiin. Vähän samaan tyyliin kuin pikkulapsi tulee ylpeilemään äidille, että katso, söin koko jäätelön kerralla, otetaan sumeilematta velkaa ja kaikki käytetään saman tien ja ollaan sitten ylpeitä siitä, että ollaan saatu rahat käytettyä. Kyllähän sen nyt osaa jokainen, mutta se, mikä sitä taitoa vaatii, on se, miten sinne tasavallan budjettiin saadaan sitä täytettyä eli tulopuolta, miten saadaan lisää verotuloja, miten saadaan lisää työpaikkoja ja niin edelleen. Kaikki me tiedämme kyllä, mitä pitäisi tehdä, ja ihmettelen vain, miksei hallitukselta niitä esityksiä tule, millä se maksupuoli sitten kestävästi hoidetaan. Meidän pitää kuitenkin pitää tästä maasta huolta ja taloudesta huolta sillä tavoin, että saadaan viritettyä rakenteet sellaiseen kuntoon, että kun korona on ohi, niin nousu voi alkaa ja saadaan elämä normaalkiksi. Niitä toimia hallitukselta odotetaan ja on odotettu jo pitkään, mutta mitään ei ole kuulunut.

Kokoomuksen mielestä kotitalousvähennys olisi oiva keino, paikallinen sopiminen vihdoin voimaan, ansiosidonnainen kaikille ja paljon muuta löytyy tuolta meidän Toivon polusta, vaihtoehtobudjetistamme. Kannattaa lukea ihan oikeasti. [Puhemies koputtaa] Suomessa tulee tehdä verouudistus siten, että palkasta jää enemmän käteen. [Puhemies: Aika!] Näillä keinoin me saamme Suomen nousuun.

17.17 Katja Hänninen vas: Arvoisa herra puhemies! Kiitän oppositiopuolueita näistä vaihtoehtobudjeteista, ja on ihan totta, että totta kai on tärkeää, että tässä salissa käydään erilaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoisiaakin budjetteja läpi ja keskustellaan niitten sisällöstä kriittisesti. Toki odotamme myös hyviä evästyksiä, mikä vaihtoehtobudjettien tehtävä parhaimmillaan voipi olla.

Kuitenkin täytyy todeta, että esimerkiksi perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti on vähän tällainen ristiriitainen, eli puhutaan toista ja tehdään toista. Olette koko syksyn haukkuneet hallitusta esimerkiksi siitä, että koronaa hoidetaan lainarahalla. Kuitenkin tämä teidän oma vaihtoehtonne perustuu erittäin kyseenalaisille säästöille, ja silti velan määrä ei ollenkaan vähene käytännössä. Sanotte tukevanne vähäosaisia ja syrjäytyneitä. Kuitenkin olette tänä syksynä vastustaneet esimerkiksi kaikkein köyhimmille suunnattua

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

epidemiakorvausta. Toisaalta olette kertoneet vahvistavanne työllisyyttä, mutta yhtäkään työllisyyslukua vaihtoehtobudjetistanne ei löydy, ja jos niitä pyytää sitten eduskunnan tietopalvelulta, niin saadaan laskelma: vaatimattomat 4 000 työllistä lisää.

Lisäksi hämmästelen tätä maahanmuuton kustannusten taikaseinää, mikä perussuomalaisilla joka keskustelussa tuntuu olevan rahoituslähteenä. Elikkä olette esittäneet esimerkiksi 156 miljoonan euron leikkausta turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten vastaanottokuluista. Kuitenkaan valtion talousarviossa ei edes esitetä tällaista summaa tähän tarkoitukseen, vaan se on kokonaisuudessaan 104,6 miljoonaa euroa ja hyvin laajastikin tulkiten vain 131 miljoonaa euroa.

Lisäksi on erittäin kyseenalaista, että olette kehitysyhteistyöstä leikkaamassa puolet eli lähes 500 miljoonaa euroa — ei ole vastuullista politiikkaa — ja ilmastotoimista sekä luonnonsuojelusta 40 prosenttia olette leikkaamassa, mikä käytännössä ajaisi alas niin kansallispuistot kuin luonnonsuojelualueiden hankinnan. Yleisradioltakin leikattaisiin lähes neljäsosa sen rahoituksesta. Elikkä erittäin vastuuntunnottoman politiikan oloisia säästöjä.

Toisaalta täytyy myöntää, että ilahtunut olin siitä, että esitetään keliakiorvausta palauttavaksi ja diabeteslääkkeiden korvausluokan palauttamista, suojaosan korotusta ulosottoon ja niin edelleen. Elikkä on siellä myös sellaisia hyviä, inhimillisiäkin toimia esitetty, ja niitä itsekkin lämpimästi siinä mielessä kannatan, että tärkeitä nämä.

Mutta sitten taas kokoomukselle täytyy kyllä todeta, että kun kokoomus on leikkaamassa sosiaaliturvasta ensi vuonna yli 400 miljoonaa ja vanhusten hoivapalveluista 330 miljoonaa, [Timo Heinonen: Ei pidä paikkaansa!] niin on kyllä aika mielenkiintoista politiikkaa kokoomuksen osalta. [Puhemies koputtaa] Loppuun vielä totean, että mikä tuntuu erittäin erikoiselta nyt tässä ajassa, [Puhemies: Aika!] niin olette myös kovin suuria veronalennuksia ja -kevennyksiä esittämässä.

17.21 Mikko Ollikainen r: Ärade talman, arvoisa puhemies! Kiitoksia oppositiopuolueille näistä vaihtoehtobudjeteista. Mielestäni on todella hyvä tapa käydä läpi valtion menoja ja tuloja tällä tavalla. Pitkällehan meillä on sama näkemyskin koskien tätä velanottoa, ja kuten tässä edustaja Kopra nosti esille, niin toki huolia on velanotosta, mutta tulee muistaa, että me olemme tällaisessa terveydellisessä kriisissä ja maailmalla on suuri velanotto myös muissa maissa, ja tässä meidän pitää katsoa tulevaisuuteen ja miettiä, kuinka päästään näistä asioista.

Sannfinländarna lyfte i sin alternativa budget fram till exempel att dra ner på biståndet. Som det har framkommit här i diskussionen så gör man det ganska långt så att folk ska ha det tryggt i sina hemländer så att man inte behöver röra på sig och komma som asylsökande till exempel hit till Finland. Också EU:s återhämtningsfond är man kritisk till. En hel del viktiga satsningar för en levande landsbygd finns med där, och det här diskuterade vi i går, till exempel gällande satsningar på biogas.

Tässä on monessa puheenvuorossa nostettu esille kotitalousvähennystä, ja minä ja puolueeni tuemme tätä, että korotetaan pitkässä juoksussa ehkä enemmänkin kuin monessa vaihtoehtodossa tässä — ja on hienoa, että hallitus nyt keskustelee tästä keväällä — jopa niin, että pitkässä juoksussa haluttaisiin korottaa se 7 500 euroon, eli se on tällainen pitkän ajan tavoite. Se on hyvä asia, ja monella on ollut se esillä.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

Koskien KD:n budjettiesitystä: Siinä oli oppivelvollisuudesta jonkin verran, mutta tämä oppisopimus on minun mielestäni todella hieno ja hyvä asia. Kun nyt ajatellaan jatkuvaa oppimista, josta jo puhutaan, niin se on todella hieno ja hyvä malli siinä. Myös laajennetussa oppivelvollisuudessa se on yksi hyvä mahdollisuus ehkä tällaisille pudokkaille ja kouluväsyneille — toki vaatii, että kaikki osapuolet ovat siinä sitten mukana.

KD on nostanut esille, että he haluavat peruuttaa tämän Ilmastorahaston pääomittamisen. Tämä olisi just työllisyyden kannalta aika tärkeää, että nämä rahat ovat täällä, koska meillä vientiä ajatellen on tässä todella suuria mahdollisuuksia. Muun muassa minun kotimaakunnassani Pohjanmaalla on tietotaitoa tällä saralla, ja näen, että on todella tärkeää, [Puhemies koputtaa] että se on mukana. — Kiitos.

17.24 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten niin sanottu vaihtoehtobudjetti vaikuttaa aika äkkiä tehdyttä, ja siinä ei minun mielestäni ole mitään todellista vaihtoehtoa. Se koskee jo niin pientä osaakin budjetista, on runsaan prosentin luokkaa.

Haluaisin ihmetellä tätä kehitysyhteistyön leikkausesitystä, 500:aa miljoonaa euroa. Puheenjohtaja, edustaja Halla-ahohan on maahanmuuttovastaisissa esiintymisissään pitänyt tärkeänä, että ihmisiä pitää auttaa lähellä kotimaata, lähtömaata, mutta silti perussuomalaiset haluavat leikata kehitysyhteistyömäärärahaa eli sitä välinettä juuri, jolla autettaisiin ihmisiä siellä lähtömaissa. Sinänsä ei tietenkään ole mikään erityinen yllätys, että perussuomalaiset ovat taas löytäneet leikkauskohteekseen kehitysyhteistyön. Minusta tuo kehitysyhteistyö on perusteltua hyvinkin, ja tällainen leikkaus, jota nyt perussuomalaiset esittävät, on täysin mahdoton. Sitä ei kerta kaikkiaan voida tehdä. Kehitysyhteistyö vaatii pitkäjänteisyyttä, ja Suomi osallistuu Euroopan kehitysrahaston, Maailmanpankin ja muiden kehityspankkien rahoittamiseen sekä kahdenvälisiin hankkeisiin, jotka voivat olla esimerkiksi kolmeksi vuodeksi tehtyjä, eli tällainen ei ole mahdollista, ja tämä jo tekee sen, että tämä koko perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti on tyhjän päällä.

No, sitten kokoomuksen jätän nyt rauhaan, kun pääsin sitä vähän kommentoimaan tuossa debatissa.

Kristillisdemokraattien budjetista voi sanoa, että siinä on niin iso rypäs näitä erilaisia ehdotuksia, että aina sieltä jotain ihan hyvääkin löytyy, mutta ihmettelen sitä, mille vuodelle kristillisdemokraatit tätä vaihtoehtobudjettiaan ovat tehneet, onko se vuosi 2021, kun heillä on sitten näitä erilaisia toimenpiteitä, jotka minusta olosuhteissa kuin olosuhteissa vievät paljon aikaa. Esimerkiksi asuntotuen uudistaminen: tarkastusvaliokunnalla oli tutkimus, jossa todettiin, että asuntotuen uudistaminen ei ole se ratkaisu vaan asuntotarjonnan lisääminen on asuntopolitiikan ratkaisu. Sitten täällä on terveystieteiden veron käyttöönotto lisätylle sokerille: aikaa menee, kun sokeri ja lisätty sokeri voidaan erottaa. Täällä on työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksun verovapauden rajaaminen, [Puhemies koputtaa] työnantajajäsenmaksujen verottaminen [Puhemies: Aika!] ja EU-jäsenmaksualennus. Nämä ovat aika pitkiä projekteja, jos nämä joskus aiotaan toteuttaa.

17.27 Matias Marttinen kok: Arvoisa herra puhemies! Kommentoin lyhyesti muutamaa puheenvuoroa, jotka tässä käytettiin edellisen puheenvuoroni jälkeen.

Ensinnäkin edustaja Ovaska totesi puheenvuorossaan, että kokoomus tekee kylmää työllisyyspolitiikkaa. Näen tämän asian niin päin, että, kuten edustaja Orpo aikaisemmin toi esille, meillä on erittäin laajasti toimenpiteitä lähtien varhaiskasvatustukien alentamisesta paikallisen sopimisen tuomiseen myös järjestäytymättömien työnantajajäsenmaksujen

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

käyttöön, joka olisi kuitenkin myös lainsäädännöllisesti aika nopeasti tehtävä toimi, ansioidonnan työttömyysturvan porrastamista ynnä muuta, ynnä muuta — lukuisia toimenpiteitä, joista koostuu tämä 120 000 työllisen kokonaisuus. Taitaa kuitenkin olla niin, että parasta lääkettä köyhyyden vähentämiseen Suomessa on se, että ihmiset pääsevät töihin ja kiinni parempaan elämään ja korkeampiin tuloihin, ja se vaatii sitä, että meidän täytyy pysyä myös tekemään niitä rakenteellisia uudistuksia, että me annamme ihmisille toivoa ja myös näkymän paremmasta huomista. Tässä on kyse myös siitä, millaista politiikkaa tässä salissa halutaan ylipäänsä tehdä.

Vai onko se näkökulma sitten se, mistä olemme tänään jo keskustelleet, että tämä vasemmistohallitus kiristää vuosi toisensa jälkeen suomalaisten verotusta siten, että työssäkäyvälle suomalaiselle jää, kun hän katsoo palkkakuittiaan, joka Jumalan vuosi palkastaan vähemmän käteen, ja samalla kyky ostaa palveluita, ostovoima, heikkenee. Onko tämä se linja, mitä me aidosti haluamme Suomessa edistää?

Edustaja Kõntä totesi, että velkasokeus vaivaa myös kokoomusta. Ei se kyllä niin ole. Me olemme esittäneet kokonaisuuden, jossa ensinnäkin pystymme tekemään mittavat tuloveronkevennykset siten, että se ei heikennä julkista taloutta. Meillä on myös menoleikkauksia. Se on aivan selvä peli, että näin täytyy tehdä. Eli ensinnäkin kokoomuksen vaihtoehto vähentää yli miljardilla valtion velanottoa. Se tulee johtamaan siihen, että tavallisten suomalaisten verotus kevenee, heidän ostovoimansa paranee merkittävästi, ja se luo taas työtä palvelualoille. Kotitalousvähennyksen kasvattaminen on erittäin vaikuttava keino erityisesti pienyritysjäykkyyden tukemiseen. Tämän lisäksi nämä 120 000 työllisen toimenpiteet. Ja yhtä kaikki, korkeamman työllisyyden kautta, vahvan talouskasvun kautta, näiden toimenpiteiden kautta pääsemme tilanteeseen, jossa kokoomuksen vaihtoehto todellisuudessa tulee vahvistamaan julkista taloutta yli 4 miljardilla eurolla. Jos kuitenkin lähdetään siitä, että me olemme esittäneet toimenpiteitä, millä tätä velanottoa pystytään nyt hillitsemään ja pääsemme vauhdilla liikkeelle jo heti nyt, kun näyttää siltä, [Puhemies koputtaa] että koronaepidemia vähitellen tulee päätökseen, toivottavasti ensi vuoden aikana, [Puhemies: Aika!] niin näillä keinoilla tullaan pääsemään jo pitkälle.

17.31 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat! Tätä keskustelua on vähän silmät ja korvat ymmyrkäsena kuunnellut. Kirkkain silmin hallituspuolueiden edustajat ja jopa ministerit täällä kertovat vähän mitä sattuu, irrotetaan yksittäisiä kohtia, yksittäisiä lauseita.

Arvoisa puhemies! Näyttää siltä, että ainoa, missä pääministeri Sanna Marinin hallitus ja hallituspuolueiden edustajat ovat säästeliäitä, on totuus. Totuutta on tässä keskustelussa kyllä säästely, näissä hyökkäyksissä, joita täällä hallituspuolueiden edustajat ja jopa ministerit ovat pitäneet. Esimerkiksi jo tuossa debattivaiheessa kirkkain silmin edustaja Kiljunen kertoi kyllä täysin muunneltua totuutta kokoomuksen vaihtoehtobudjetista, tai aivan hetki sitten vasemmistoliiton edustaja Katja Hännisen puheissa ei ollut ainakaan kokoomuksen vaihtoehtobudjetin osalta totuutta juuri nimeksikään. Se on valitettava asia, sillä näitä keskusteluja kuitenkin kuunnellaan ja siteerataan ja niistä saatetaan yksittäisiä kohtia irrottaa, ja silloin olisi tietysti kaikkien kannalta hyvä, että pysyttäisiin siinä, mitä näissä vaihtoehtobudjeteissa esitetään, eikä irrotettaisi sieltä yksittäisiä osuuksia.

Ehkä tämän keskustelun aikana on aika vahvasti käynyt selväksi, että kokoomus on oikeastaan ainoa puolue, joka on kyennyt esittämään keinoja velkasuhteen tasaamiseksi. Esittämillämme vaihtoehtobudjetilla ja työllisyystoimilla pääsisimme 75 prosentin työllisyyteen.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

syysasteeseen. Tällä saavutettaisiin 4 miljardin sopeuttava vaikutus velkasuhteen tasaamiseen vaadittavasta 5 miljardista, eli neljä viidennestä olisi katettu, kun työllisyystoimia uskallettaisiin tehdä.

Näitä toimia tarvittaisiin myös ihan inhimillisestä näkökulmasta. Tässä keskustelussa on kyllä häirinnyt sekin, että on hivenen annettu ymmärtää, että työ ei olisi ihmiselle sitä, mitä ihmiset odottavat. Hyvät edustajakollegat, kyllä nämä ihmiset, jotka ovat työttöminä, odottavat työtä. He haluavat päästä työn syrjään kiinni, ja se on parasta sosiaaliturvaa jokaiselle ihmiselle.

Kokoomus ei toteuttaisi sopeutusta julkista velkaa paisuttamalla vaan kotitalouksien kukkaroitaisi paisuttamalla. Meillä on tässä vaihtoehtobudjetissa konkreettiset työllisyystoimet 120 000 työllisen saamiseksi tähän maahan. Jos hallitus ei niitä kaikkia halua toteuttaa, niin toteuttaisi edes jotain, niin tämä hallitus pääsisi edes plussalle omassa työllisyyspolitiikassaan. Tällä hetkellä tilanne on se, että toimenpiteet, joita Sanna Marinin hallitus on tehnyt, ovat vieneet meidän työttömyyttä jopa pahemmaksi — enkä nyt puhu koronan aiheuttamasta työttömyydestä ja lomautuksista vaan aivan konkreettisesti niistä toimista, joita pääministeri Sanna Marinin hallitus on tehnyt.

No me haluamme, että palkasta ja eläkkeestä jää enemmän käteen. Me olemme valmiita laskemaan verotusta. Me haluamme perua keskustan johdolla tehdyn kotitalousvähennyksen rajun leikkauksen, korottaa kotitalousvähennyksen 5 000 euroon, ja toivotammekin RKP:n tervetulleeksi kokoomuksen kanssa samaan rintamaan. — Tulkaa pois vasemmistohallituksesta, joka ei toteuta niitä toimenpiteitä, joita täällä esimerkiksi edustaja Ollikainen edellä esille toi. Ne toteutetaan keskustaoikeistolaisin voimin, ja kokoomus on tässä mielellään teidän kanssanne asiaa hoitamassa. — Me haluamme myös tehdä kotitalousvähennyksen niin, että se tukee kaikkia, myös pienituloisia eläkeläisiä. Meillä on oma erityinen kohdennettu tuki sinne.

No ihan loppuun: Mitä kokoomuksen vaihtoehto sitten tavallisille suomalaisille tarkoittaisi? Eläkeläiselle 292 euroa lisää rahaa käyttöön, tavalliselle työtä tekevälle keskivertosuomalaiselle 500 euroa ja keskivertolapsiperheelle lähes 700 euroa ja yrittäjälle yli 500 euroa. [Puhemies koputtaa] Tämä on kokoomuslainen vaihtoehto, eli tälle vasemmistohallituksen velkapolitiikalle on olemassa vaihtoehtoja.

17.36 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Noin 20 vuotta sitten tehtiin ensimmäinen vaihtoehtobudjetti tässä talossa. Olin siinä eduskuntaryhmässä, joka sen teki, ja siitä asia on lähtenyt rullaamaan. Nyt ollaan tänään käyty keskustelualoitteiden pohjalta hyvää keskustelua talouspolitiikasta ja talouspolitiikassa olevista vaihtoehtoista. On tavatoman tärkeää, että on vaihtoehtoja. Meillä yleensä on julkisuudessa ja tässäkin talossa käsityksenä, että on vain yksi vaihtoehto, jolla voidaan elää, eikä muita ole olemassa. Se ei pidä paikkaansa, aina on vaihtoehto. Hallitusohjelma ja sen pohjalta tehtävät päätökset menevät eteenpäin, ja ne ovat yksi vaihtoehto.

Nyt tiedämme sen, minkä tuo kokoomuksen vaihtoehtobudjetin etusivu, kansi, hyvin kertoo, että hallituksen vaihtoehto ensi vuonna merkitsee 5 000:ta uutta työpaikkaa. Se on äärettömän vähän tähän tilanteeseen nähden, mikä meillä on. Kyllä hallituksen pitää löytää paremmat eväät Suomen nostamiseksi tästä kurjuudesta, jossa nyt olemme ja joka vain näyttää syvenevän. On nimittäin valitettavasti niin, että ehkä tuo 5 000:kaan ei hallituksen politiikalla toteudu vaan sekin jää ehkä miinusmerkkiseksi — ja kuinka isoksi miinusmerkkiseksi — eikä vain koronan takia vaan sen takia, että hallitus on ulkoistanut työllisyyspoli-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tiikan seitsemälle eri työryhmälle, jotka asetettiin jo pääministeri Rinteen aikana elokuussa 2019 eli 16 kuukautta sitten. Noista työryhmistä on tullut yksi esitys viime vuoden lopulla, aktiivimallin purkaminen, ja hyvä niin. Sen jälkeen ei ole tullut käytännössä yhtään mitään. Käsittämätöntä, että hallitus siirtää kaikkein tärkeimmän asian, työllisyyspolitiikan, ulos vastuultaan ja jää odottelemaan, tulisiko sieltä jotakin tulosta. Tällaisen hallituksen ei pidä kyllä nauttia kenenkään luottamusta, mutta valitettavasti esimerkiksi keskusta, joka joskus on ollut yrittäjien puolue, on tähän politiikkaan antautunut ja alistunut täysin. On käsittämätöntä, että tällainen tilanne voi olla ja jatkua.

Arvoisa puhemies! Me tarvitsemme työllisyyspolitiikkaan nopeita ja tehokkaita toimenpiteitä. Perussuomalaisten vaihtoehtobudjetissa niitä on. Niitä ei ole eritelty sellaiseksi yhdeksi kohdaksi, vaan ne ovat pitkälti verotuksen kautta tapahtuvia, työelämän uudistuksen kautta tapahtuvia ja niin edelleen. Eivät ole tuolla erikseen. Niillä toimenpiteillä saadaan työpaikkoja. Ja niin kuin tässä äsken kuulimme ja muistutan, arvostetun edesmenneen kansanedustaja Outi Ojalan — vasemmistoliiton kansanedustajan, joka oli pitkään eduskunnassa ja oli myös Euroopan parlamentissa edustajana — elämään jäänyt lausahdus ”työ on parasta sosiaaliturvaa” on totta. Meillä on satojatuhansia ihmisiä vailla sosiaaliturvaa sen takia, että heillä ei ole työtä, vaikka he ovat työhaluisia ja työkykyisiä. Heille pitää järjestää töitä. Malleja ja vaihtoehtoja löytyy, mutta hallitus niihin ei näytä puuttuvan vaan odottelee. Ja niin kuin nyt viikonloppuna tai tämän viikon alussa nähtiin, edes tästä eläkeputki-asiasta järjestöt eivät päässeet yhteisymmärrykseen. Sekin pieni muutos jäi puolitiehen, lopputulosta vaille. Tällaista politiikkaa Suomi nyt elää, ja se on kohtalokasta tälle maalle.

Arvoisa puhemies! Nyt tarvitaan yrittäjyyttä, nyt tarvitaan teollisuutta, joka pärjää maailmanmarkkinoilla, tarvitaan tki-panostuksia, joilla saadaan suomalaista tuottavuutta nousemaan, saadaan verotuloja, joitten jakamisessa hallitus on erittäin hyvä; [Puhemies koputtaa] se jakaa jo tulevien sukupolvien rahoja Italiaan ja kautta maailman. [Puhemies: Aika!] Tällä politiikalla ei voi antaa muuta kuin todella synkän tulevaisuusnäkymän Suomelle.

17.41 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Yleinen tilanne on koronan seurauksena täysin poikkeuksellinen ja talous on myllerryksessä. Ymmärrän hyvin hallituksen elvyttävän talouspolitiikan juuri tässä tilanteessa, ja velanotto on välttämätöntä. Olisi kuitenkin hyvä nähdä kriisiä pidemmälle ja muistettava se tosiasia, että valtion budjettiin liittyviä ongelmia oli kasapäin jo ennen koronaakin. Alijäämäkierre ei ole hyvä asia, eikä siitä saa tulla uusi pysyvä normaali. On vastuutonta elää nyt leveästi ja jättää lasku tulevien sukupolvien maksettavaksi. Kuinka moni meistä kävelisi ravintolasta ulos maksamatta laskua?

Politiikka on arvovalintoja, ja tämä on havaittavissa perussuomalaisten varjobudjetin ja punavihreän hallituksen talouslinjauksissa. Hallitus tekee koko kansakuntaa koskevia päätöksiä, ei vain hallituspuolueiden kannattajia. Vastuu on avainsana. Talouspolitiikkaa ei voi tehdä pelkällä tunteen palolla, koska päätökset vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Pitää myös kantaa vastuu siitä, että suomalaisten veronmaksajien rahat sijoitetaan sellaisiin hankkeisiin, jotka ovat objektiivisesti arvioiden järkeviä ja nimenomaan Suomen edun mukaisia. Hallitus tuhlaa mieluusti verovaroja omien aatteidensa edistämiseen, maksoi mitä maksoi. Menojen kasvu rahoitetaan velkarahalla, sillä hallituksen työllisyyteen liittyvät tavoitteet olivat ylioptimistiset jo ennen koronaakin.

Hallituksen ympäristöpolitiikka on yltiökunnianhimoista. Kaikki eduskuntapuolueet ovat varmasti puhtaan luonnon ja terveen ympäristön kannalla, mutta ympäristötoimiin tarvitaan sitä kuuluisaa suhteellisuudentajua. Seurauksena ylimitoitetuista toimista ovat esi-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

merkiksi kasvavat arjen menot muun muassa autoilun ja lämmityksen kustannusten kautta. Lisäksi yritysten toiminta vaikeutuu ja osa jopa lopettaa toimintansa Suomessa. Viimeksi olemme nähneet uutiset turveyrittäjien kohdalla. Eivät siinä auta enää pääministerinkään hätähuutelut, kun tehtaan valot sammuvat ja ihmisiä jää työttömäksi. Kiina kiittää, ja piipuista nousee entistä tummempi savu. Myös maaseudun mahdollisuudet tehdä töitä ja yrittää heikkenevät, ja samalla elinvoima hiipuu. Ennen kaikkea, keskusta, tehkää jotakin siellä hallituksessa.

Perussuomalaisten budjettivaihtoehto lähtee siitä, ettei tavallisten suomalaisten ja yritysten rokottaminen sellaisilla toimilla, jotka eivät globaalissa mittakaavassa ilmastoasioita hetkauta suuntaan tai toiseen, ole järkevää. Ehdotamme esimerkiksi liikenne- ja lämmityspolttoaineiden veronkorotusten perumista. Kotimaisen teollisuuden tukemiseksi ehdotamme päästökauppakompensaation korotusta.

Kannatamme työn verotuksen keventämistä sekä helpotuksia pienyrittäjien verotukseen. En pysty ymmärtämään hallituksen vetoa leikata suomalaista työtä edistävää kotitalousvähennystä. Päinvastoin kotitalousvähennystä pitäisi laajentaa ja omavastuuosuutta pienentää, mikä helpottaisi esimerkiksi pienituloisten eläkeläisten tilannetta.

Ympäristötavoitteet ovat ajamassa myös turpeen käyttöä maanrakoon. On muistettava, että turpeella on energiakäytön lisäksi monia muita käyttötarkoituksia. Se on eläinten kivi-ikkeneena erinomaista ja turvallista sekä todella hyvää kasvupohja-ainesta. Lisäksi turve työllistää paljon ihmisiä. Hallituksella ei ole käytännön ratkaisuja siihen, kuinka turpeen jättämä aukko paikattaisiin ja sen työllistämille ihmisille turvattaisiin duunipaikat. Ja siirtymäaika turpeen alasajossa — jos ollaan rehellisiä, näyttää siltä, että sitä ei ole juuri ollenkaan.

Vaikka hallitus kurjistaa tavallisen suomalaisen elämää ja ajaa yrityksiä ahtaalle, se kuitenkin kasvattaa kehitysyhteistyömenoja peräti 200 miljoonalla. Härskien suomalaisten rahojen lahjoitus tapahtuu kuitenkin EU:n elvytysrahaston kautta: yli 3 miljardia tappiota tulossa veronmaksajille. Lisäksi maamme taloudelliset vastuut paisuvat tämän myötä. Ei ole missään määrin oikeudenmukaista tavallisia suomalaisia kohtaan, että hallitus koronakriisin keskellä puskee rahoja ulkomaille tutkitusti nimenomaan tehottomaan kehitysyhteistyöhön ja Etelä-Euroopan elvytysrahastoon. Tämä lisää velanottoa tulevaisuudessa.

Ehdotamme myös suursäätöiden pääomatulojen verottamista ja leikkauksia puoluerahoituksesta. Kaiken kaikkiaan hallituksen olisi saatava aikaan Suomen edun mukaisia budjettipäätöksiä, mutta todella huonolta näyttää. Hinnan maksavat nykyiset ja tulevat sukupolvet.

Arvoisa puhemies! Näin lopuksi: huutava tarve on parantaa omaishoitajien tilannetta, lastensuojelu vaatii suuria rahoja tällä hetkellä, jotta saadaan asiat paremmaksi, työpaikkojen pelastaminen ja pienyrittäjien toiminnan edistäminen — [Puhemies: Aika!] meillä Suomessa tarvitaan nyt jokainen sentti. — Kiitos.

17.47 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Tässä muutama tunti on tullut tätä keskustelua kuunneltua, ja meinasin paikaltani pitää puheenvuoron, mutta pakko oli tänne pönttöön nyt sitten kävellä. [Toimi Kankaanniemi: Oikein!]

Ensinnäkin tästä talouspolitiikan linjasta, mistä hallitusta on arvosteltu koko ajan: Tämä on kuitattu tänä päivänä näillä vaihtoehtobudjeteilla. Velalla mennään samalla tavalla kuin hallituskin, ja työkalut ovat aika vähissä tässä koronatilanteessa. Kaikki sen tiedämme. [Leena Meren välihuuto] — Kaikki sen tiedämme.

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

No, sitten tähän Toivon polkuun: Kyllähän se totta on, että Toivon polku on aika kylmää kyytiä pienituloisille. Edustaja Heinosesta aina jäävät mainitsematta nämä pienimmät tulo-
luokat, mihin tällä kokoomuksen mallilla tulee tosi kylmää kyytiä. Eduskunnan tietopalvelun laskelma kertoo: ”Hallituksen budjettiesitykseen verrattuna kokoomuksen vaihtoehtobudjetti alentaisi tuloja kahdessa alimmassa desiilissä ja korottaisi tuloja sitä ylemmissä desiileissä.” Opiskelijat miinus 182 ja pitkäaikaistyöttömät miinus 233 — nämä ryhmät, mitkä ovat jo muutenkin tällä hetkellä tiukoilla. Ihan tuttua politiikkaa sinänsä.

Sitten tähän työllisyyspolitiikkaan: Kyllähän tässä edelleen keppilinjalla mennään, eli siellä on taas paikallinen sopimus, ansiosidonnaisen porrastaminen ja muita työkaluja — hyvin tuttua jo aiemmista vaihtoehtobudjeteista.

No sitten yritin kaivella niitä rakenteellisia vaihtoehtoja, kun niistä on puhuttu niin perussuomalaisten kuin kokoomuksen osalta, ja kyllä niitä on hirmu vaikea löytää, jos peilaa sitten taas hallituksen sosiaali- ja terveysuudistukseen ja siihen, mitä koulutuspolitiikassa on tehty.

No sitten tämä perussuomalaisten säästö, mistä on otettu: 3,2 miljardia elvytysrahoista — raha, jota ei vielä tietysti ole olemassakaan, mutta se on samalla kyllä ”ei” Suomen nousulle ja Suomen kasvulle. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tämä työkalu keväällä tarvitaan, kun lähdetään koronan jälkeistä aikaa menemään. Se aika nähdään, ja tämä hallitus vielä tulee siitä palkinnon saamaan.

No koulutuspolitiikassa kokoomus on aika samoilla linjoilla. Siellä on perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen, perusopetukseen 60 miljoonaa euroa. Hallitus on kyllä jo 300 miljoonaa sinne kaiken kaikkiaan tällä hallituskaudella laittamassa, mutta hyvä näin. Hyvä näin, tärkeä asia. Varhaiskasvatukseen alennusta 30 miljoonaa. Hallitus on budjetissa alentamassa niitä 70 miljoonaa euroa — hyvin samansuuntaista — ja sillä on vaikutusta noin 2 000 euroa kaksilapsiseen perheeseen vuositasolla. Enemmän kuin mikään näistä veronalennuksista, mitä on täällä todettu.

Sitten koulutuspolitiikan puolella oppivelvollisuuden ovat tietysti perussuomalaiset ja kokoomus molemmat tyrmänneet. Aamupäivän poliisiasiain neuvottelukunnassa istuneena ja aika monta viranomaistahoa kuulleena — nuorisorikollisuudesta keskusteltiin — kyllä siellä vain viranomaistahot järjestään liputtivat oppivelvollisuuden nostolle. Aivan järjestään. He kokivat sen tärkeänä työkaluna tähän tilanteeseen, mikä tällä hetkellä on.

Sitten ammatillinen koulutus: Kokoomus on laittamassa tuhat opettajaa lisää ammatilliseen koulutukseen, niin kuin hallituskin, mutta taisi edellisellä kaudella se tuhat opettajaa lähteä poikkeen, jotta näin se aika muuttuu.

Sitten yksi esimerkki, kertaluontoiset investoinnit tuolta kokoomuksen vaihtoehtobudjetista: Ei siellä olla kyllä killinkiäkään pääkaupunkiseudun ulkopuolelle esittämässä. Se tietysti kertoo siitä painopisteestä ja aluepoliittisesta ajattelusta, mitä tällä hetkellä koetaan. — Kiihtöksiä, arvoisa puhemies.

17.51 Mikko Ollikainen r: Ärade talman, arvoisa puhemies! Vielä täsmennyksenä ja vähän lisäyksenä viimeiseen puheenvuorooni: Edustaja Kankaanniemi nosti esille muun muassa tki:n, yrittäjyyden ja viennin merkityksen, ja puheenvuorossani nostin esille just tätä työllisyyttä ja viennin arvoa ja merkitystä, joka on todella tärkeä Suomelle ja muun muassa Pohjanmaalle, mistä olen itse. Just nämä vientiyritykset työllistävät tuhansia henkilöitä, he saavat elantonsa sitä kautta, ja muun muassa löytyy yrityksiä, jotka tekevät energiaa säästäviä tuotteita. Kun nousee koronasta joskus, toivottavasti aika nopeastikin, niin

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tällä saralla on todella paljon, monta mahdollisuutta työllistää, muun muassa Ilmastorahaston kautta — tässä KD esitti tosiaan, että Ilmastorahaston pääomittaminen peruutetaan 300 miljoonalla eurolla — ja toki löytyy tämä EU:n elvytyspaketti kanssa. Just tällaiset rahat ovat todella tärkeät, kun noustaán koronasta sitten tulevaisuudessa, ja se luo työpaikkoja. Myös digitalisaation kautta ollaan nähty nyt, kun etätö on lisääntynyt, että on todella suuria mahdollisuuksia tätä kautta, ja sen takia vähän ihmetyttää tämä KD:n nosto, että peruutettaisiin tämä pääomittaminen Ilmastorahastosta, koska se on todella hyvä investointi tulevaisuuteen, jota valtio nyt nostaa esille tässä ensi vuoden budjetissa. — Kiitos.

17.54 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa herra puhemies! Tänään olemme täällä tosiaan salissa käsitelleet eri oppositioryhmien vaihtoehtoesityksiä Marinin hallituksen budjetille vuodelle 2021. Kokoomuksen eduskuntaryhmänä julkaisimme oman vaihtoehtomme, Toivon polun. Se tähtää vahvasti kestäväan kasvuun, toivon antamiseen ja luomiseen, uusiin työpaikkoihin ja yrittäjyyden tukemiseen, työllisyyden kasvuun sekä näiden myötä talouden uuteen nousuun ja vahvempaan julkiseen talouteen. Tarvitsemme todellakin tätä Toivon polkua. Olemme lähes vuoden eläneet nyt tässä niin sanotussa koronasuossa, ja näkymää pitkospuista ja siitä, miten tämän suon yli mennään, antaa tämä kokoomuksen Toivon polku.

Meidän vaihtoehtomme luo uutta kasvua ja vahvistaa ihmisten ostovoimaa ja myöskin kaventaa Suomen kohtuuttomaksi kasvanutta verokiilaa. Tänä poikkeuksellisenä korona-aikana kotona eletty arki on muuttunut niin töiden kuin muidenkin tarpeiden ja toimintatapojen osalta, ja erityisesti iäkkäämmät ihmiset ovat tarvinneet apua niin hoivaan, siivoukseen kuin ruokatoimituksiin. Monissa kodeissa on teetetty muun muassa pieniä remontteja, vaikka lämmitystapamuutoksia tai vapaa-ajan asunnon remontteja. Tässä ajassa on siis monta hyvää syytä laajentaa ja nostaa kotitalousvähennystä sekä luoda yli 75-vuotiaille oma niin sanottu superkotitalousvähennys. Sen lisäksi, että se laittaa talouden rattaita pyörimään ja edistää kotona tehtävän työn teettämistä, se myöskin loisi asiantuntijoiden mukaan tuhansia uusia työpaikkoja, ja samalla se on tehokas keino ehkäistä ja vähentää harmaata taloutta. Nämä ovat kaikki yhteisiä tavoitteita, mutta ihmettelen, minkä takia hallituksen keinot näitten toteuttamiseen ovat kovin erilaiset. Hallitus on päinvastoin leikannut ja kaventanut kotitalousvähennystä, kun juuri nyt pitäisi toimia toisin.

Mitä jos luottaisimme suomalaisiin ihmisiin hieman enemmän? Superkotitalousvähennyksessä tosiaan annettaisiin yli 75-vuotiaille parannettu kotitalousvähennys ja erilainen tukimalli. Siinä ostetun palvelun vähennyksen enimmäismäärää nostettaisiin 70 prosenttiin, ja samalla kokoomus on ehdottanut, että kaikille heille, jotka eivät voi hyödyntää kotitalousvähennystä tulojen pienuuden vuoksi, myönnettäisiin enintään 1 200 euron tuki palvelujen ostamiseen. Näiden avulla seniorit voivat tuloista riippumatta hankkia tarvitsemiaan palveluita nimenomaan kotiin. Ehdotimme jo viime vuonna, että kotitalousvähennystä pitäisi pystyä käyttämään energiaremontteihin ja asennustyöhön laajemminkin ja myös laitehankintoihin.

Arvoisa puhemies! Mielenterveysongelmat ovat yksi suurimmista kansansairauksistamme, ja valitettavasti korona-aika on pahentanut tilannetta edelleen. Jonotusajat ovat kestämättömän pitkiä, ja ne eriarvoistavat ihmisiä ympäri Suomen. Terapiatakuu varmistaa sen, etteivät mielenterveysongelmista kärsivät jää yksin, kuten heistä moni tälläkin hetkellä on, ja varsinkin, jos mietitään, miten paljon he kuormittavat myöskin läheisiään, kun apua ja tukea ei saa. Näin ollen terapiatakuu, siltä osalta, että se inhimillistäisi tätä palvelutarjon-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

taa, sekin myöskin mahdollistaisi sen, että meillä olisi enemmän työkykyisiä ihmisiä, ja loisi parhaimmillaan myös työpaikkoja.

Kokoomus tekisi vahvoja panostuksia myöskin uuteen kasvuun. Esitämme, että nopeita raideyhteyksiä pääomitettaisiin kahdella miljardilla ja korkeakouluja miljardilla valtion taseesta. Lisäksi esitämme vaihtoehtobudjetissa satojen miljoonien panostuksia osaamiseen ja tutkimukseen. Tiedämme kaikki, että Suomi vientivetoisena maana on perustanut aina korkeaan osaamiseen ja sen jalostamiseen ja myöskin laadukkaaseen tutkimukseen ja sieltä tuleviin innovaatioihin ja yritystoimintaan, ja näin sen kuuluu olla tulevaisuudessakin. Tietystä tilanteesta, kun elämme taloudellisesti haasteellista aikaa, on aika myöskin panostaa uuteen.

Meidän Toivon polussamme työllisyysaste vahvistuu enemmän ja valtio velkaantuu vähemmän kuin hallituksen talousarvioesityksessä. Työllisyyttä kokoomuksen budjetti vahvistaisi jopa 120 000 työpaikalla.

Arvoisa puhemies! Loppuun vielä: salissa on varmasti tullut selväksi, että kokoomus ei sitoudu oppivelvollisuuden nostamiseen ja sitomiseen 18 vuoteen, vaan sen sijaan satsataan perusopetukseen ja varhaiskasvatukseen, parhaisiin vuosiin. [Puhemies koputtaa] Alennettaisiin varhaiskasvatusmaksuja 100 miljoonalla eurolla.

17.59 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! On pakko kommentoida tässä edustaja Kivirannan puheenvuoroa, jossa hän totesi, että perussuomalaisten vaihtoehtobudjetti ei ole toteutettavissa eikä se ole realistinen. Poliitikkahän on mahdollisuuksien taidetta, mistä itse asiassa kokoomus on tässä salissa erinomainen esimerkki — aina onnistuu millä tahansa pohjalla ja vaikka vastoin omaa puoluelinjaakin. Kaikki käy aina, kun halua on.

Nyt sitten täällä on nostettu keskusteluun tämä kehitysavun leikkaus, joka perussuomalaisilla on. Se on vähän niin, että täällä kovasti vannotaan kehitysavun nimiin, mutta sitä on tehty 40 vuotta, ja ne ovat pääsääntöisesti edelleen samoja maita, joihin näitä rahoja menee. Tässä on ehkä hyvä erottaa se semmoinen hankehumppa, jota me rahoitamme aika suurelta osin, ja sitten tämä humanitäärinen apu, joka on sitä hätäapua, jota voidaan käyttää myöskin pakolaisleirien olojen kohentamiseen tai kriisialueilla muutoin. Kyllä täytyy sanoa, että jos ei saisi leikata yhtään siitä, että Suomi esimerkiksi maksaa kehitysapuna Kirgisian tupakoinnin vähentämistä — yhtenä esimerkkinä tästä hankehumpasta — niin pidän kyllä perin erikoisena sitä, ettei tätä puolta saisi täällä kritisoida. Hallitushan lisää nyt vielä ensi vuodelle 175 miljoonaa tässä taloustilanteessa, tässä velanotossa, kehitysapuun. Yhtä hyvin kuin sinne voidaan lisätä, sieltä voidaan nähdäkseni myöskin vähentää. Katselin tuossa näitä tuloksia, ja nähdäkseni suomalaisesta kehitysavusta ei kyllä ihan hirveästi taida jälkipolville kerrottavaa olla meilläkään, jos ei sitä järkevöitetä ja jos ei sitä tehdä niin, että jos jotain tehdään, niin sillä varmasti saadaan siihen maahan oikeasti apua sinne, mihin tarvitaan, tai että he oppivat itse tekemään jotain tuotetta, jota voivat myydä, millä kohentaa omaa taloudellista asemaansa. Sen sijaan todella tuntuu siltä, että nämä kehitysapurahat pääsääntöisesti menevät tähän hankehumpaan ja näiden virkamiesten ja henkilöiden palkkaamiseen, jotka käyvät rakentamassa muun muassa kaivoja invarampilla keskelle metsää, missä ei ole päätä eikä häntää. — Kiitos.

18.02 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Minunkin on pakko puuttua näihin kehitysyhteistyörahoihin, kun tätä nyt on täällä erityisesti paheksuttu. Toivon, että ne ihmiset, jotka tätä paheksuvat, lukisivat tätä meidän vaihtoehtobudjettia. Siellä sivulla 7 todetaan, että

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

vuonna 21 Suomi maksaa 1,2 miljardia kehitysyhteistyömäärärahoja — 1,2 miljardia — ja me esitämme siitä 500 miljoonaa pois. Se johtuu siitä, että kuluvalle vuodelle sitä on korotettu lähes 200 miljoonaa, ja kuten edustaja Rantanen sanoi, niin jälleen ollaan korottamassa. Me ensinnäkin nyt peruuttaisimme nämä korotukset.

Kun puhutaan siitä, miten me eroamme, niin se on nimenomaan se priorisointi ja arvopohjat. Otan esimerkin: Perussuomalaisen vaihtoehtobudjetissa on omaishoidon tukien verotuksen keventämiseen varattu 20 miljoonaa. Se on murto-osa tästä 1,2 miljardista, mitä me laitamme kehitysapuun. Me esitämme, että omaishoitajat — tuolla raskaan taakan alla olevat ikäihmiset, jotka hoitavat puolisoaan, vanhempansa, lastansa — saisivat tätä tukea edullisella verotuksella. Mutta ei siihen ole rahaa, ja täällä kehdetaan paheksua sitä, että me peruuttaisimme ne korotukset ja sijoittaisimme ne niihin ihmisiin, jotka niitä veroja maksavat.

Kuten edustaja Rantanen tuossa hyvin sanoi, jos tämä olisi pelkällä rahan lappamisella ratkaistu, niin tämä olisi tapahtunut jo. Meidän tulisi sitoa tätä heidän omiin toimiinsa: väestönkasvun hillitseminen, palautussopimusten voimaannuttaminen ja monta muuta. Meillä pitäisi olla siellä ehdollisuutta. Mutta jos ei kiinnosta suomalainen ja suomalainen veronmaksaja, niin sille sitten ei voi mitään, ja silloin voi todeta, niin kuin äsken tuossa sosiaalidemokraattisessa puheenvuorossa, että nämä on nyt kuitattu, tai mitä nyt on, jos tosiaan suhtautuu näihin näin kevytmielisesti.

Täällä vasemmiston puheenvuorossa haukuttiin myös, että meillä tämä maahanmuutto tuntuu olevan semmoinen ikuinen paikka, mistä rahaa saa. Mutta meidän tulee muistaa, kuinka paljon niitä maahanmuuton kuluja on pulveroitunut joka ikiselle hallinnonalalle. Esimerkkinä otan toimeentulotuen: pääkaupunkiseudulla jo yli 40 prosenttia... [Mari Rantanen: Yli 50!] — Ai se on jo yli 50 nykyisin? Hyvä, kiitos, edustaja Rantanen. — ...menee maahanmuuttajataustaisille. Yli puolet. Ja toinen kysymys on esimerkiksi se, mitä lakivaliokunnassa olemme käsitelleet, että hallintotuomioistuimet ovat aivan tukossa näistä ulkomaalaisasioista. Siellä jää käsittelemättä suomalaisten lastensuojeluasioita, ympäristöasioita, kaavoitusasioita.

Pitäisi huomioda tämä asia, että silloin kun lähdetään rakenteellisiin muutoksiin, niin meillä todella on niin erilainen panostus ja prioriteetti kuin teillä. Se on vaihtoehto. Jos ei se kiinnosta, se on sitten eri asia.

18.05 Mats Löfström r: Ärade fru talman! Förra veckan beslöt riksdagen enhälligt att höja bemanningsstödet till sjöfarten med 7 miljoner euro för att underlätta rederiernas situation och för att hålla exportvägarna öppna under coronapandemins förödande ekonomiska effekter. Det var ett mycket bra beslut. Jag vill tacka samlingspartiet för att man var med och tog det ansvarsfulla beslutet och höjde bemanningsstödet med 7 miljoner euro.

I dag presenterar partiet ett förslag om att i stället skära bemanningsstödet med 40 miljoner euro. Det är ganska ologiskt jämfört med förra veckan. Att skära i bemanningsstödet på det sättet som samlingspartiet nu föreslår skulle vara ett dråpslag mot Finlands handelsflotta och betyda att samtliga ro-pax-färjor skulle behöva flagga ut från Finland. Sannolikt skulle alla ro-ro-fartyg också behöva göra det.

Det är dessa fartyg som är ryggraden i Finlands export- och importinfrastruktur för stycke gods. Finland är en ö i Europa och dessa fartyg är en viktig del i Finlands försörjningsberedskap — en roll som utländskt flaggade fartyg aldrig kan fylla av rent juridiska skäl. Riksdagen skulle aldrig i en kristid kunna överta ett cypriotiskt eller ett Panama-flag-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

gat fartyg på samma sätt som vi skulle kunna göra med ett finskflaggat fartyg med finsk besättning om krisen skulle vara framme. Därför behövs också bemanningsstödet för att säkerställa att vi har fartyg under finsk flagg.

Ärade talman! För tillfället är det i praktiken ingen som reser ombord på fartygen för nöjes skull. Färjorna har lika mycket passagerare som långtradare. Senast jag kom till Helsingfors med färjan från Stockholm via Åland till Åbo var det 80 passagerare ombord. På bildäck var det däremot fullt, nästan 70 långtradare — 70 långtradare på bara ett fartyg under finsk flagg. Varje dag är det hundratals långtradare som går på dessa fartyg.

Om man skulle skära bemanningsstödet med 40 miljoner euro som här föreslås, skulle man äventyra cirka 5 000 finländska arbetsplatser, varav över 1 000 i både Egentliga Finland och i Nyland samt hundratals i Österbotten, Satakunta, Häme och i Birkaland. Samtidigt skulle man fördyra för exporten. Jag tror ju inte att man har räknat med den här effekten då man gjorde det här förslaget. Det är ändå det här som skulle vara verkligheten. Jag hoppas åtminstone inte att man förstått att det här skulle bli resultatet om man skulle genomföra det här förslaget — men det skulle bli resultatet.

Ärade talman! För några veckor sedan diskuterade vi här i plenisalen ett förslag om att sänka farledsavgifterna med 40 miljoner euro. Argumentet då var att man ville minska kostnaderna för exporten. Nå, vad skulle hända om man skulle ta bort det här bemanningsstödet? Jo, det skulle höja kostnaderna för exporten. Det är lätt att säga att man vill skära i bemanningsstödet för att få bort nöjeskryssningar, men jag tror att man inte alltid förstår kopplingen till exporten och importen. Det finns inte ett enda renodlat kryssningsfartyg under finsk flagg. Alla färjor är avgörande för Finlands export på rutterna som går till Estland, Sverige och Tyskland. Det ser vi i synnerhet nu under pandemin med alla de långtradarna ombord.

I budgetförslaget är hela bemanningsstödet på sammanlagt 92 miljoner euro. Det kommer dock gå betydligt mindre pengar från det momentet. Inte för att ett aktivt beslut görs, utan för att flera finländska flaggade fartyg tyvärr nu ligger upplagda. De fartygen som väl kör, kör med betydligt mindre besättning, ena halverad eller så med ännu mindre besättning. Det här stödet korrelerar nämligen helt till 100 procent med de lönekostnader man faktiskt har för finskflaggade fartyg och de sjömän och befäl som får lön därifrån. Är man permitterade eller arbetslös behövs inget bemanningsstöd, även om ett stöd naturligtvis kommer behövas från ett annat budgetmoment från samhället.

Ärade talman! Rederierna och sjöfarten går igenom sin värsta kris i modern tid. Vi behöver hjälpa, inte stjälpa möjligheten för rederierna att överleva krisen. Vi måste säkerställa att fartygen finns kvar under finsk flagg och kan säkerställa finländska exportvägar eftersom 90 procent av Finlands export går med fartyg, samt de tusentals arbetsplatser som finns ombord på fartygen. Av den anledningen hoppas jag att det här förslaget är ett missförstånd och att man i likhet med vad man gjorde förra veckan i stället vill fortsätta stödja sjöfarten och våra kommunikationer under denna exceptionellt svåra tid. Jag vill återigen passa på att tacka samlingspartiet för det man gjorde förra veckan då man var med och tog ansvar tillsammans med hela riksdagen för dessa frågor och var med och höjde bemanningsstödet med 7 miljoner euro. — Tack.

18.15 **Ari Koponen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Ollikainen puhui tässä vähän aikaa sitten, ja puheesta kävi ilmi, että RKP haluaa nostaa kotitalousvähennystä, aivan ku-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

ten perussuomalaiset ja kokoomuskin, ja tämä on hieno asia, että hallituksesta löytyy nyt ainakin yksi puolue, joka näin haluaa tehdä.

Täällä on jo puhuttu näistä hyödyistä. Siihen liittyisi paljon hyötyjä, esimerkiksi tämä harmaan talouden torjunta, mikä on myös hallitusohjelmassa tavoitteena. Apua saisivat myös esimerkiksi monet eläkeläiset, jotka kotona asuvat ja käyttävät siivouksessa ostopalveluita. Sitten ehkä isoimpana olisi tämä suomalainen työ, millä koko hallitusohjelma lepää. Tämä suomalainen työ on myös mitä parhainta lääkettä nouseviin mielen ongelmiin.

18.16 Joakim Strand r: Värderade talman, arvoisa puhemies! Tässä on ollut hyviä puheenvuoroja, ja voin kompata heti kollegaa, edustaja Koposta, että tosiaan RKP:lle tämä kotitalousvähennys on semmoinen asia, johon tulee puuttua ja sitä summaa nostaa. Sillä on positiivisia dynaamisia vaikutuksia, ja sen eteen teemme työtä.

Tässä kun miettii sitä aikaisempaa keskustelua, niin itsekkin hämmästelen ehkä hieman tätä kokoomuksen esitystä miehistötuen puolittamisesta. Sillä on dynaamisia negatiivisia vaikutuksia muun muassa vientiin ja tuontiin, niin kuin kollega, edustaja Löfström hyvin toi esille, mutta ehkä tämä olikin jonkinlainen virhe tai vahinko.

Isot summat pyörivät näissä vaihtoehtobudjeteissakin, ja se, mikä tässä on viimeisen puolen vuoden aikana tietenkin vähän hämmäntänyt, on se, että yhtenä päivänä ollaan huolissaan velkaantumisesta ja seuraavana päivänä taas ollaan esittämässä lisää tukia ravintoloille ja yrityksille. Ymmärrän hyvin, tämä koronakriisi on ollut meille kaikille erikoista aikaa, mutta ottaen huomioon, kuinka dramaattiset luvut jo nyt pyörivät hallituksen omissa lisätalousarvioissa ja lisäbudjeteissa, olen ollut yllättynyt, että erityisesti kokoomus on silti halunnut vielä lisätä.

Mutta jos katsoo työllisyystoimia, niin kokoomuksen vaihtoehtobudjetista löytyi kyllä tosi paljon hyvää. Mielestäni oli hienoa myös se, että perussuomalaiset nostivat työn, teollisuuden ja yrittäjyyden esille. Itse en ehkä näe logiikkaa siinä, että kuitenkin vastustetaan muun muassa EU:n elpymispakettia. Tietenkin kaikki toivomme, että siihen ei olisi tarvetta, että ei olisi mitään koronakriisiä tai muuta, mutta tässä tilanteessa valitettavasti meidän on pakko toivoa, että Eurooppa elpyy niin, että markkinat vetävät, ja siinä on hyvä tunnistaa myös se Euroopan sisäinen kilpailu sekä uusista investoinneista että konsernien sisällä. Kyllä Suomen täytyy olla tarkkana siinä ja omilla panostuksillaan saada yksityisiä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostuksia aikaiseksi, koska muuten voi käydä nettomaksajina niin, että me olemme de facto tukemassa muita alueita oman vientiteollisuutemme kustannuksella. Että tarkka siinä täytyy olla. — Ehkä tämä tästä. Kiitos.

18.18 Matias Marttinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Tulin tänne pönttöön, niin että aika riittäisi kerralla näiden hallituspuolueiden kollegojen puheenvuorojen kommentointiin.

Aloitan edustaja Eskelisestä, jota arvostan. Vahva Pohjois-Karjalan vaikuttaja otti esille muutamia asioita, joita on syytä kommentoida:

Ensinnäkin edustaja Eskelinen toisti edelleen tätä samaa retoriikkaa, jota tässä tämän päivän aikana on toistettu, liittyen näihin kokoomuksen työllisyystoimiin. Kaipa se on kuitenkin näin, edustaja Eskelinen, että vain semmoinen työllisyyspolitiikka, joka nostaa ihmisiä köyhyydestä ja mahdollistaa sen, että he pääsevät töihin, on ainut kestävä tapa siihen, miten me voimme pitää ihmisistä ylipäänsä huolta. Sen takia kaikki toimenpiteet, millä me lisäämme työllisyyttä Suomeen, kannattaa käyttää. Sitten samalla huolehditaan

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

muista, kuten vaikka eläkeläisköyhyyden pienentämisestä, niin että taas vastaavasti nämä ihmiset pysyvät mukana. Tähän perustuu koko tämä kokoomuksen iso työllisyyspolitiikan ohjelma, ja nämä keinot ovat kaikki teidän käytettävissänne.

Mitä taas tulee näiden vaka-maksujen alentamiseen, niin tämä meidän budjettiehdotuksemme on ikään kuin peilattu verrattuna tähän hallituksen esitykseen, eliikkä silloin se tarkoittaisi sitä, että me laskisimme vaka-maksuja 30 miljoonaa euroa enemmän kuin mitä hallitus tekee. Siihen perustuvat myös nämä työllisyysvaikutukset, mitä budjetista löytyy.

Suomi kuntoon -paketti, joka meidän vaihtoehdossamme on, on yli 500 miljoonaa euroa, ja sillä on tarkoitus rahoittaa nimenomaan näitä eri maakunnissa olevia elinkeinoelämän, liikenneturvallisuuden kannalta keskeisiä hankkeita — joten kyllä siellä on, edustaja Eskelinen, myös jokaiselle seudulle erikseen.

Edustaja Rantanen lohkaisi täällä ja totesi jotenkin näin — minusta ehkä hieman ikävään sävyyn — että kokoomus on aina hallituksessa, vaikka sen ohjelma ei olisikaan meidän arvojemme mukainen. Tuossa nyt nopeasti kun pohdin sitä, miten kokoomus on ollut vaikka Vanhasen kakkosessa ja Sipilän hallituksessa, jossa myös perussuomalaiset olivat mukana, niin varsinkin Sipilän hallitushan teki käytännössä hyvin vastuullista keskustaoikeistolaista talous-, työllisyys- ja elinkeinopolitiikkaa, jonka aikana 140 000 ihmistä pääsi töihin, Suomen taloutta laitettiin kuntoon. Jos tällä samalla polulla olisi nyt jatkettu, niin me emme todella keskustelisi tai olisi keskustelleet ennen koronavirusta siitä, miten velanotto lähtee nyt taas uudelleen nousuun, kokonaisveroaste kasvaa ja työllisyystoimia potkittiin vain eteenpäin sen sijaan, että vain rohkeasti olisi tehty ne välttämättömät päätökset.

Mitä tulee taas vastaavasti Kataisen hallitukseen, niin väitän, että Kataisen hallituksen teot ovat paljon paremmat ja korkeammat kuin mitä hallituksen maine on — yhtenä esimerkkinä vaikka yhteisöveron erittäin voimakas alentaminen, joka johti siihen, että ensimmäisessä vaiheessa yritykset kotiuttivat voittojaan takaisin kotimaahan tänne Suomeen ja toisessa vaiheessa se kannusti yrityksiä voimakkaasti lisäämään investointejaan. Tämä näkyi erityisesti Sipilän hallituskauden aikana, joten silloin pystyttiin tekemään erittäin isoja painopistesiirtoja verotuksessa, ja uskallan niitä kyllä puolustaa täysin. Toivottavasti tästä salista kuitenkin löytyy myös tulevaisuudessa tammöisiä vastuullisia hallitusvaihtoehtoja.

Edustaja Löfströmille totean lyhyesti ja nopeasti vain sen, että kokoomuksen vaihtoehtoon sisältyy esimerkiksi väylämaksujen poistaminen kokonaan, josta olemme tässä salissa keskustelleet useampaan otteeseen ja jolla tuetaan nimenomaan myös varustamoiden toimintaa ja tuetaan siltä osin vientiteollisuuden toimintaa. Eliikkä huoli pois, emme ole unohtaneet emmekä tule unohtamaan myöskään merenkulun tilannetta.

Edustaja Strand täällä tavaili sitä, mikä on kokoomuksen suhtautuminen velanottoon ja vastaavasti taas panostuksiin. Siitä aivan muutama huomio teille: Emme ole siis vastustaneet sitä, että maan hallitus tekee elvyttävää finanssipolitiikkaa tämän kriisin aikana. Me olemme kritisoineet teitä siitä, että teillä ei ole minkäänlaista suunnitelmaa siihen, miten tästä kriisistä tullaan ulos, miten tämä velka, siis 30 miljardia euroa, joka otetaan tänä ja ensi vuonna, tullaan hoitamaan, miten velkasuhde saadaan kuntoon ja miten tästä mennään eteenpäin.

Työllisyystoimien osalta, rouva puhemies, kuten olemme jo lukuisia kertoja tässä salissa puhuneet, teillä ei ole edelleenkään harmainta haisua siitä, miten tähän teidän 80 000 työllisen tavoitteeseenne tullaan pääsemään, ja nyt edelleen näyttää siltä, että teillä on vaikeuksia tehdä niitä välttämättömiä päätöksiä. [Puhemies koputtaa] Eliikkä tältä osin näen

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

kyllä, että meidän linjamme on ollut tässä aivan kristallinkirkas, [Puhemies koputtaa] ja se näkyy myös tässä meidän vaihtoehtobudjetissamme.

18.24 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Me kaikki varmasti jaamme sen ymmärryksen, että hyvinvointivaltiomme pohja syntyy vain siitä, että meillä on työtä ja yrittäjyyttä ja työpaikkoja.

Tämä kokoomuksen vaihtoehtobudjetti Toivon polku tosiaan lähtee siitä, että luomme niitä työpaikkoja ja siten myöskin vahvistamme valtiontaloutta. Jos valtiovarainministeriö laskee valtiontalouden vahvistamisen osalta, että jokainen työpaikka itsessään vahvistaa sitä 25 000 euroa, niin jo tuollaisen 20 000 uuden työpaikan luominen — joka on todella iso luku, mutta jos viime kauden Sipilän hallituksen lukuja peilataan, niin silloin luotiin 140 000 uutta työpaikkaa — vahvistaa valtiontaloutta noin puolella miljardilla, joten siinä mielessä jokainen työpaikka on tärkeä ja niitä on myöskin mietittävä.

Vaikka me täällä jaamme varmaan yhteisesti myöskin sen työllisyysasteen nousun sinne 75:een, niin se on haasteellinen, koska pienet ikäluokat ovat tulleet työmarkkinoille ja eläköityvien määrä on huomattavasti suurempi, ja jo VM:n viime vuoden laskelmien mukaan, vaikka ei tulisi yhtään uutta työpaikkaa, työllisyysaste nousee, joten tavallaan tässä tilanteessa me tarvitsemme enemmän niitä uusia työpaikkoja. Meille ei riitä se 75:n työllisyysaste, vaan on mentävä kohti sitä 80:tä. Nämä ovat niitä asioita, millä pystytään sitten myöskin rahoittamaan ja vähentämään sitä valtionvelkaa.

Arvoisa puhemies! Meidän vaihtoehtobudjetissamme on laskettu, mitä nämä erilaiset toimenpiteet ensi vuodelle tarkoittaisivat kotitalouksille, perheille, työssäkäyville. Esimerkiksi keventämällä palkka- ja eläketulojen verotusta tasaisesti kaikissa tuloluokissa yhteensä 800 miljoonalla eurolla, ja kun teemme myöskin tämän kotitalousvähennyksen, kotitalouksien käytettäväksi jäisi huomattavasti enemmän euroja. Esimerkiksi keskivertopalkansaajalle ja -yrittäjälle rahaa jäisi keskimäärin 500 euroa ja lapsiperheelle jopa lähes 700 euroa. Tämä ero johtuu siitä, että lapsiperheille on muun muassa varhaiskasvatusmaksujen alentamiset. Eläkeläiset hyötyisivät kokoomuksen Toivon polussa noin 300 euroa vuodessa enemmän hallituksen esitykseen verrattuna. Ne ovat isoja eurolukuja, ja kun ne laittaa siihen ihmisen talouteen ja kukkarolle, niin kyllä se myöskin tarkoittaa sitä, että niillä on merkitystä.

18.27 Sari Multala kok: Arvoisa puhemies! Tänään on keskusteltu vaihtoehtobudjeteista, ja ilmassa on ollut paljon myös väärinymmärrystä. Onneksi valtiovarainministeri Vanhanen myönsi, että tulkitsi kokoomuksen vaihtoehtobudjetin laskelmia väärin, sillä kysehän ei ole vain siitä, mitä tekisimme toisin ensi vuonna, vaan myös siitä, millaisen polun, Toivon polun, luomme Suomelle tästä vuodesta eteenpäin.

Koronakriisi on ehdottomasti syy ja oikeutus elvyttävälle politiikalle, ja sitä, kuten edustaja Marttinen totesi, emme ole kritisoineet. Sen sijaan huolenaiheemme on se, että nyt kun valoa on tunnelin päässä, koronarokote on saanut jo joissakin maissa myyntiluvan ja sitä odotetaan Suomeenkin ensi vuoden alkupuolella, hallitus on kuitenkin jättänyt tekemättä ne toimet, jotka toisivat suomalaisille työtä ja toivoa myös tulevaisuudessa. Koronakriisi ei siis ole syy jättää tekemättä, vaan päinvastoin se on syy tehdä entistä enemmän. Suomen talouden rakenteelliset ongelmat eivät ole kadonneet yhtään minnekään, ja ainoa tapa, jolla Suomi ja suomalaiset pärjäävät tulevaisuudessa, on se, että työn tekeminen kannattaa aina. Se tarkoittaa sitä, että on tehtävä työmarkkinauudistuksia, rakenteellisia uudistuksia, mut-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

ta myös sitä, että työn vastaanottaminen on aina kannattavaa, ja siksi kokoomus haluaa laskea työn verotusta.

”Kokoomuksen ’Toivon polku’ -ohjelman tavoite on Suomen kasvu, kilpailukyky ja menestys. Puolue lupaa luoda yli 120 000 työpaikkaa, sijoittaa koulutukseen ja innovaatioihin, lisätä kansainvälistä rekrytointia sekä pitää huolta ilmastosta ja ympäristöstä. Ohjelmassa on tuttuja kokoomuslaisia tavoitteita, kuten kotitalousvähennyksen kasvattaminen, eläkeputken poistaminen, paikallinen sopiminen, autoveron poistaminen sekä ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastaminen ja ulottaminen kaikille palkansaajille.” Tämä ei ollut puheeni vaan ote Helsingin Sanomien pääkirjoituksesta, ja aivan oikein he ovat referoineet vaihtoehtobudjettiamme. ”Kokoomukselle EU on arvoyhteisö. ’Suomi on vahvan oikeusvaltion yhteiskunta. Oikeusvaltion ylläpito edellyttää jatkuvaa keskustelua, valppautta ja puolustamista’”, ja tätä me edellytämme myös hallitukselta.

Meidän vaihtoehtomme on HS:n pääkirjoittajan mukaan sellainen, että kun kokoomus katsoo ulos ikkunasta, näemme maailman siten, että siinä on mahdollisuuksia, ei uhkia, ja tästä asiasta olen täysin samaa mieltä. Mahdollisuuksien näkeminen edellyttää kuitenkin toimia työllisyyden eteen, ja niitä toimia on tehtävä nyt. Kokoomus on antanut tähän vaihtoehtonsa — hallitus, olkaa hyvä ja ottakaa käyttöönne.

18.30 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehtobudjetin järjestyksen voi tiivistää seuraavasti: enemmän työpaikkoja ja enemmän työstä käteen. Vaihtoehtobudjettimme on Toivon polku ulos talouskriisistä ja hallituksen kurjuuspolitiikasta. Kokoomus ei voi hyväksyä sitä, että talouskriisin keskellä Marinin hallitus antaa ahkeran suomalaisen työnaisten ja -miehen verotuksen kiristystä. Veronmaksajain Keskusliiton tuoreen laskelman mukaan keskituloisen suomalaisen perheen työn verotaakka kiristyy ensi vuonna yli 250 euroa. Miten hallitus voi sallia sen, että tässä taloustilanteessa, jossa suomalaisten pärjäämistä ja ostovoimaa pitäisi vahvistaa, palkasta jää ensi vuonna entistä vähemmän käteen?

Suomalaiset ovat nettopalkkansa ansainneet. Kokoomuksen vaihtoehtodossa annamme ihmisten itse päättää entistä suuremman osuuden oman työnsä hedelmistä, siis omista rahoistaan ja niiden käyttämisestä — vahvistaisimme täten ostovoimaa. Kahden palkansaajan taloudessa jäisi kokoomuksen esityksen mukaan keskimäärin 1 000 euroa vuodessa enemmän käteen kuin hallituksen nettopalkanleikkauslinjalla. Se on paljon rahaa. Me kokoomuksessa ymmärrämme, että työn pitää kannattaa. Sitä, mitä halutaan yhteiskuntaan enemmän, eli työtä, pitää verottaa vähemmän, ei enemmän, kuten hallitus tekee.

Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vastuullinen vaihtoehto rakentuu sille, että työ on parasta sosiaaliturvaa. Siinä, missä hallitus vähentää yksityisen sektorin työpaikkojen määrää ja palkitsee oleilusta, me haluamme luoda edellytyksiä uusien työpaikkojen synnylle ja palkita ahkeruudesta. Asiantuntija-arvioiden mukaan vaihtoehtobudjettimme loisi jopa 120 000 uutta työpaikkaa suomalaisille. Yritykset tarvitsevat tilaa työllistää ja ihmiset kannusteita tehdä töitä juuri nyt. Työmarkkinajärjestöjen kartellille ulkoistettu ulkoparlamentaarinen päätöksenteko työmarkkinoilla ei toimi kuin sen yhden järjestöjen yhteisen tviitin verran, kuten olemme saaneet huomata. Hallituksen ja eduskunnan pitää käyttää työmarkkinoiden uudistamiseksi sitä demokraattista valtaa, joka niille kuuluu.

Kokoomuksen mittavasta työllisyyspaketista haluan nostaa esille erityisesti paikallisen sopimisen sallimisen kaikilla työpaikoilla. Tämä lisäisi pk-yritysten mahdollisuuksia palkata lisää työntekijöitä. Julkisen sektorin paisuttamisen sijaan pitää paisuttaa yksityistä

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

sektoria. Talouskriisissä veronkevennykset lisääisivät taloudellista toimeliaisuutta. Kokoomuksen vaihtoehto tarkoittaa siten lisää hyvinvointia talouden dynaamisten vaikutusten kautta.

Arvoisa puhemies! Se on työ, joka nostaa ihmisiä köyhyydestä. Se on työ, joka luo hyvinvointia. Kun ahkeruudelle ja työllistämiselle on kannustimet, kaikki voittavat.

18.34 Joakim Strand r: Ärade talman, arvoisa puhemies! När man lyssnar på den jättejocka och långa listan med åtgärder som samlingspartiet presenterar är det kanske litet svårt att påminna sig om att de ju har suttit i regeringen väldigt, väldigt länge, i årtal, så väldigt mycket tycks ha blivit ogjort.

Kun kuuntelee tuota pitkää listaa ja monta hyvää ehdotusta, joita kokoomuksella on, niin aika paljon on jäänyt tekemättä, jos miettii, kuinka monta vuotta kokoomus kuitenkin hallituksessa on istunut ja on ollut näin erinomaisia ideoita. Mutta sieltä tosiaan löytyy, ja itse arvostan paljon niitä toimia, mitkä työllisyyteen liittyvät.

Jag uppskattar själv många av de åtgärder som samlingspartiet föreslår när det gäller att höja sysselsättningen. Sedan är jag kanske ändå lite förvånad över bristen på ambitionsnivå. Jag hade kanske önskat mig litet mer konkreta nya och radikala förslag. När man i morse läste Dagens industri så fanns där en intressant artikel och en tanke om att man enbart i Sverige borde börja utbilda 1 000 nya experter inom batteriteknologi per år. Sådana saker tycker jag bra man kunde ta upp också i skuggbudgeter, bara som ett exempel.

Nostin tässä siis esimerkkinä, että kun aamulla luin ruotsalaista kauppalehteä Dagens industrita, niin siellä oli mielenkiintoisia ajatuksia siitä, kuinka esimerkiksi Ruotsissa on tiettyissä piireissä ajatus siitä, että vuositasolla tulisi kouluttaa 1 000 akkuteknologiaeksperttiä lisää siihen maahan, ja sehän on meidän lähin kumppanimme mutta monessa myös kilpailija, kun mietitään vaikka energian varastointiin ja akkuteknologiaan liittyviä investointeja. Ehkä tämäntyyppisiä strategisia aloitteita olisi toivonut myös näitten varjobudjettien kautta. Mutta muistan kyllä hyvin itse viime kaudella, kun itse väännettiin erittäin huolellisesti tätä varjobudjettia, niin välillä joutui muistuttamaan itseäkin ja porukoita siitä, että tämä on varjobudjetti, että tätä ei ole oikeasti olemassa, että tässä on tarkoitus tuoda niitä vaihtoehtoja ja erilaisuuksia. Monta kertaahan se loppusumma kuitenkin suhteessa hallitukseen jää sinne jonnekin promillen luokkaan. Hyvä niin. Mielestäni tässä on iltapäivän aikana tullut kyllä puolueitten välisiä eroja hyvin esille, mutta paljon on tässä maassa vielä töitä tehtävä, ja varmasti otetaan koppia myös näistä hyvistä ehdotuksista.

18.36 Mats Löfström r: Ärade fru talman! Ledamot Marttinen tog här tidigare upp att samlingspartiet vill ta bort farledsavgifterna, och det här är ju en sak som vi har diskuterat flera gånger tidigare här i plenisalen, och det var inte den här saken jag kritiserade heller. Utan det jag kritiserade var att man vill skära ner bemanningsstödet med 40 miljoner euro, för det skulle betyda enorma utflaggningar för fartyg som har finsk flagg i dag. Inte ett enda ro-pax- eller ro-ro-fartyg, alltså våra passagerarfärjor, skulle då ha råd att ha finsk flagg i aktern. Inget av de fina fartyg som byggs på bland annat Raumovarvet skulle då få finsk flagga, inte ens Wasalines nybygge skulle ha råd att sätta finsk flagga om man skulle genomföra det här förslaget att skära 40 miljoner euro från bemanningsstödet. Och inget far-

Punkt i protokollet PR 156/2020 rd

tyg i Sverigetrafiken skulle då ha finsk flagga, utan alla skulle få svensk flagg i stället och det skulle äventyra Finlands försörjningsberedskap.

Just därför, ärade talman, hoppas jag att man kanske har missförstått vad det här stödet faktiskt går ut på. För det här skulle de facto äventyra 5 000 arbetsplatser, det skulle vara ett snabbt sätt att bli av med 5 000 arbetsplatser. Vi har 7 000 sjöarbetsplatser i Finland och 5 000 blir man på det här sättet ganska fort av med. Men så här är det ju när man gör skuggbudgetar. Jag vet det också, under förra mandatperioden, man ska få dem att balansera och det inte är lätt och det är komplexa helheter som man ska skapa.

Avslutningsvis hoppas jag att man kan titta på det här förslaget igen, för förra veckan godkände ju riksdagen enhälligt ett förslag om att höja bemanningsstödet med 7 miljoner euro. Kommunikationsutskottet var enhälligt och fattade det betänkandet, och samlingspartiet var med och höjde bemanningsstödet med 7 miljoner euro förra veckan. Så det skulle vara ologiskt att sedan nu nästa vecka skära det med 40 miljoner.

Riksdagen avslutade debatten.

Ärendet slutbehandlat.